

2017 m. metinė ataskaita

Catalogue no.: QP-AA-18-001-LT-N

ISBN: 978-92-9490-233-7

ISSN: 2443-6569

DOI: 10.2812/00807

Turinys

Pratarmė	6
Santrauka	8
Apie Eurojustą trumpai	11
1 skyrius. Eurojusto darbas	14
1.1 Eurojusto I ir II lygmens pasitarimai	14
1.2 Koordinaciniai pasitarimai	16
1.3 Koordinavimo centrai	18
1.4 Eurojustas ir jungtinės tyrimų grupės	20
2 skyrius. Eurojusto darbas su bylomis	25
Išvadas	25
2.1 Terorizmas	28
2.2 Kibernetiniai nusikaltimai	33
2.3 Neteisėtas imigrantų gabenimas	36
2.4 Prekyba žmonėmis	38
3 skyrius. Iššūkiai ir geriausia praktika	44
Išvadas	44
3.1 Šifravimas	44
3.2 Duomenų saugojimas	45
3.3 Europos arešto orderis	45
3.4 Europos tyrimo orderis	48
3.5 Bendrosios rekomendacijos	51
DĖMESIO CENTRE	53
JTG vertinimas	53
4 skyrius. Eurojusto bendradarbiavimas su trečiosiomis valstybėmis	57
Dėmesio centre – ryšių palaikymo prokuroras iš Norvegijos	62
5 skyrius. Eurojusto ir specialistų tinklai	63
5.1 Europos teisminis tinklas	63
5.2 JTG tinklas	64
5.3 Genocido tyrimo tinklas	64
5.4 ETKENT	65
5.5 Konsultacinis forumas	65
6 skyrius. Personalias ir biudžetas	67

7 skyrius. Organizaciniai pokyčiai ir pagrindiniai iššūkiai	68
---	----

Diagramos

2002–2017 m. darbas su bylomis
Dvišalės ir (arba) daugiašalės bylos 2013–2017 m.
Dvišalės ir (arba) daugiašalės bylos
Pagalbos prašančios valstybės narės ir (arba) valstybės narės, kurių prašoma pagalbos
Koordinaciniai pasitarimai
Koordinaciniuose pasitarimuose dalyvavusios trečiosios valstybės, bendradarbiavimo partneriai ir tarptautinės organizacijos
Koordinavimo centrai
Eurojusto remiamos JTG ir pagrindinės nusikaltimų rūšys
Šalių dalyvavimas JTG
Bylos pagal 13 straipsnį
Eurojusto darbas su bylomis pagal nusikaltimų sritis
Ryšių palaikymo prokurorų bylos 2013–2017 m.
Pirmasis Eurojusto bylose dalyvavusių trečiųjų valstybių dešimtukas
Eurojusto darbe su bylomis dalyvavusios trečiosios valstybės, bendradarbiavimo partneriai ir tarptautinės organizacijos
EAO bylos

Akronimai ir santrumpos

ESTT – Europos Sąjungos Teisingumo Teismas (angl. CJEU)
ENTA – Elektroninių nusikaltimų teisminė apžvalga (angl. CJM)
BVS – Bylų valdymo sistema (angl. CMS)
EAO – Europos arešto orderis (angl. EAW)
EC3 – Europos kovos su elektroniniu nusikalstamumu centras
EKTC – Europos kovos su terorizmu centras (angl. ECTC)
ETO – Europos tyrimo orderis (angl. EIO)
ETKENT – Europos teisminis kovos su elektriniais nusikaltimais tinklas (angl. EJCEN)
ETT – Europos teisminis tinklas (angl. EJM)
ETMT – Europos teisėjų mokymo tinklas (angl. EJTJ)
EMPACT – Europos kovos su nusikalstamumo grėsmėmis tarpdisciplininė platforma
ENKS – Eurojusto nacionalinė koordinavimo sistema (angl. ENCS)
EP – Europos prokuratūra (angl. EPPO)
UTK – užsienio teroristai kovotojai (angl. FTF)
JTG – jungtinė tyrimų grupė (angl. JIT)
TP – teismo pavedimas (angl. LoR)
STP – savitarpio teisinė pagalba (angl. MLA)
BKP – budintis koordinavimo padalinys (angl. BKP)
ONG – organizuota nusikalstama grupė (angl. OCG)
FIA – Europos Sąjungos finansinių interesų apsauga (angl. PIF)
ANTA – Apkaltinamųjų nuosprendžių dėl terorizmo apžvalga (angl. TCM)
PŽ – prekyba žmonėmis (angl. THB)

Sprendimas dėl Eurojusto

Sprendimas dėl Eurojusto – 2002 m. vasario 28 d. Tarybos sprendimas, įkuriantis Eurojustą, siekiant sustiprinti kovą su sunkiais nusikaltimais, su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2008 m. gruodžio 16 d. Tarybos sprendimu 2009/426/TVR dėl Eurojusto sustiprinimo (toliau šioje ataskaitoje – Sprendimas dėl Eurojusto). [Tarybos sprendimo dėl Eurojusto suvestinė redakcija](#), parengta Tarybos generalinio sekretoriato, skirta tik susipažinti.

Šioje ataskaitoje pateikti statistiniai Eurojusto bylų duomenys pagrįsti Eurojusto bylų valdymo sistemos duomenimis. Skaičiai buvo surinkti 2018 m. sausio 3 ir 31 d. ir rodo tuo metu turėtus duomenis. Kadangi darbas kai kuriose bylose vis dar tęsiamas, skaičiai gali skirtis nuo ankstesniuose pranešimuose nurodytų skaičių.

Eurojusto leidinius ir informacines diagramas galite rasti [mūsų svetainėje](#).

Pratarmė

Sudėtingame pasaulyje, kuriame vis daugėja grėsmių saugumui ir keičiasi politinė ir teisinė aplinka, kaip niekad svarbu veikti vieningai. Eurojustas savo darbe vis daugiau dėmesio skiria šiai vienybei stiprinti, kurdamas ir konsoliduodamas stiprius partnerystės ryšius su visomis valstybėmis narėmis ir ES institucijomis, įstaigomis ir agentūromis, kad užtikrintų saugumą ir teisingumą Europos Sąjungos piliečiams.

2017 m. Eurojustui buvo reikšmingų laimėjimų ir svarbių permainų metai.

Išrinkome naujus Kolegijai pirmininkaujančius narius ir sveikinome naują paskirtąjį administracijos direktorių. Įdiegus naują organizacinę administracijos struktūrą ir supaprastinus Kolegijos antrines struktūras bei sprendimų priėmimo procesus, buvo užbaigta institucinė reforma, kad Eurojustas taptų solidėse, efektyvesne ir tvaresne organizacija. Organizacija, kuri būtų geriau pasirengusi vykdyti savo misiją – būti europiniais namais tūkstančiams nacionalinių prokurorų ir teisėsaugos pareigūnų, kurie kiekvieną dieną visoje Europoje atkakliai kovoja su visų formų nusikalstamumu, visų pirma mūsų prioritetinėse kovos su nusikalstamumu srityse: terorizmo, kibernetinių nusikaltimų, neteisėto imigrantų gabenimo ir prekybos žmonėmis.

Naujose patalpose Eurojustas priėmė rekordinį skaičių – 4 400 – teisminių ir policijos institucijų atstovų, kuriems buvo reikalinga mūsų pagalba sprendžiant jų tyrimams ar baudžiamiesiems persekiojimams trukdančias teises ir praktines problemas ir derantis ar tariantis su jų užsienio partneriais, kaip bendromis jėgomis išardyti nusikaltėlių tinklus. Kartu su šiais tūkstančiais nacionalinių prokurorų ir teisėsaugos pareigūnų Eurojustas vykdė daugiau kaip 2 600 baudžiamosios veikos tyrimų ir baudžiamųjų persekiojimų, kurių dauguma buvo itin sudėtingi, ir tai yra didžiausias kada nors Eurojuste užregistruotas bylų skaičius. Ieškodami atsakymų, geriausios patirties ir įkvėpimo teismo bendradarbiavimo srityje, mūsų patalpose apsilankė daugiau kaip 8 000 specialistų. Visi jie atvyko į Eurojustą siekdami užtikrinti teisingumą ir saugumą mūsų piliečiams.

Nors 2017 m. daug kas keitėsi, pagrindinės Eurojusto vertybės išliko nepakitusios. Eurojusto praeities, dabarties ir ateities laimėjimai tvirtai grindžiami pasitikėjimu, bendradarbiavimu ir partneryste.

Išties partnerystė su nacionalinėmis institucijomis ir specialistais yra mūsų darbo pagrindas. Eurojustas stiprina savo ryšius su ETKENT ir toliau su pasididžiavimu savo patalpose priėmė ETT – didžiausio teisminių institucijų asmenų ryšiams tinklo pasaulyje, JTG tinklo – unikalios struktūros, kuri teikia teisinę, finansinę ir logistinę paramą tarpvalstybiniais JGT tyrimams, ir Genocido tyrimų tinklo – unikalaus forumo, kuris sujungia nacionalines institucijas, – specialistus, NVO ir politinių sprendimų priėmėjus, dalyvaujančius tiriant ir patraukiant baudžiamojon atsakomybėn už pagrindinius tarptautinius nusikaltimus, sekretoriatas ir rėmė jų darbą. Be to, Eurojustas išlaikė ilgalaikius partnerystės ryšius su Konsultaciniu forumu.

Nusikaltimams valstybių sienos neegzistuoja, todėl bendradarbiavimas su trečiosiomis valstybėmis ir toliau yra svarbi Eurojusto darbo dalis. Nuo pat įsteigimo Eurojustas kuria teisminių institucijų asmenų ryšiams tinklą trečiosiose valstybėse: šis tinklas dabar apima 42

šalis ir, tikimasi, ateinančiais mėnesiais jis bus išplėstas dar labiau. Taip pat Eurojustui tenka garbė savo patalpose priimti ryšių palaikymo prokurorus iš Juodkalnijos, Norvegijos, Šveicarijos ir JAV. Jie yra svarbi didesnės Eurojusto šeimos dalis ir efektyviai padeda nacionalinėms institucijoms gerinti teisminį bendradarbiavimą su savo partneriais už ES ribų.

Vis dėlto galiausiai mūsų darbas ir mūsų laimėjimai yra įmanomi tik dėl neblėstančio valstybių narių, ES institucijų ir ES piliečių pasitikėjimo. Labai vertiname šį pasitikėjimą ir įsipareigojame diena iš dienos įrodyti, kad jis yra pagrįstas ir pelnytas.

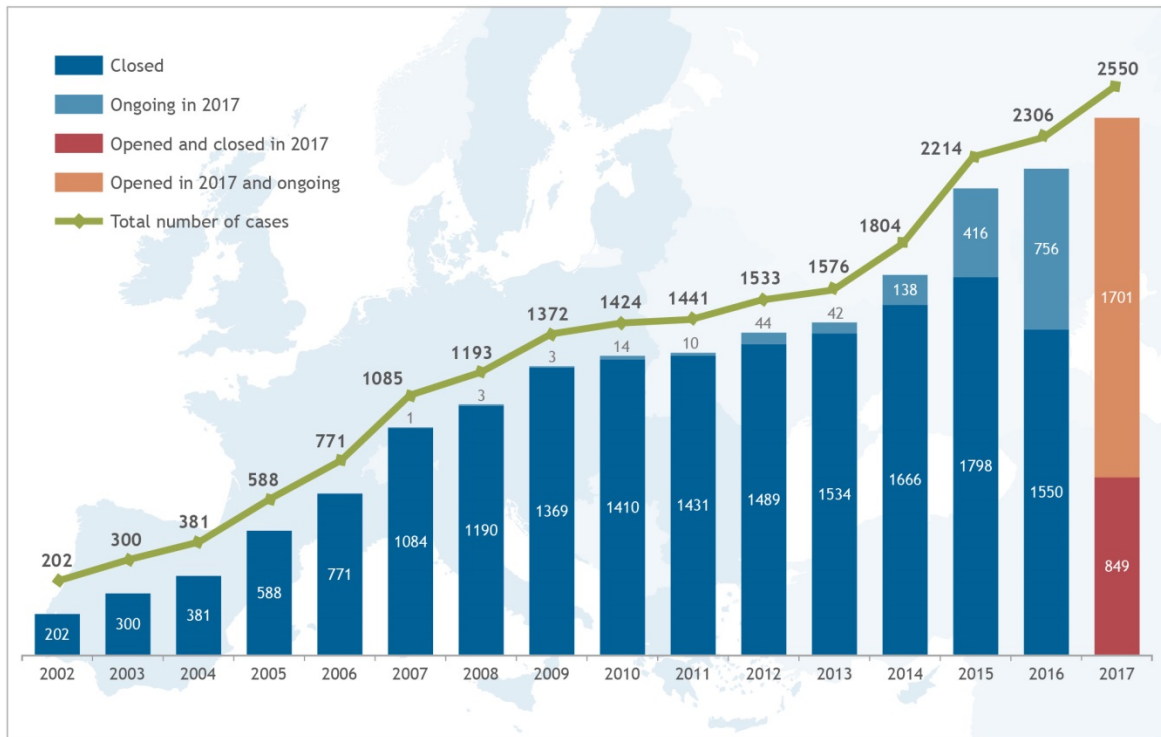
Ladislav HAMRAN

Pirmininkas

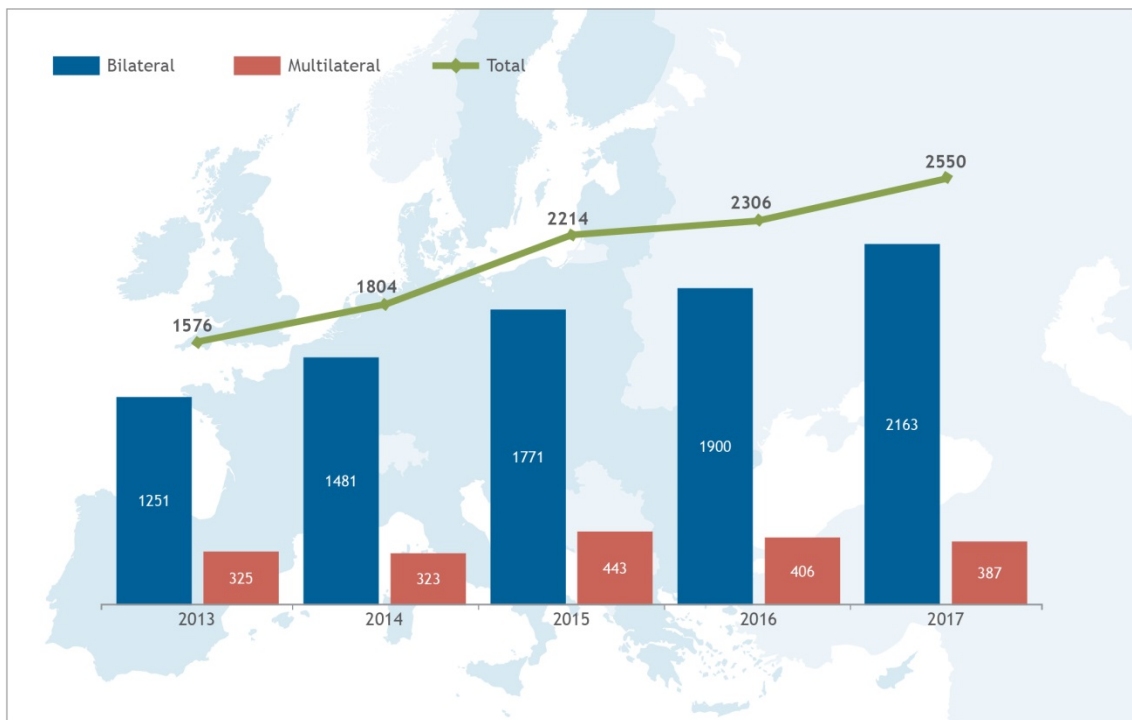
Santrauka

- **Bylų**, kuriose valstybės narės prašė Eurojusto pagalbos, padaugėjo 10,6 proc. – nuo 2 306 bylų 2016 m. iki 2 550. **Trečiosios valstybės** dalyvavo 258 bylose.
- Eurojustas surengė 302 **koordinacinius pasitarimus** – 25 proc. daugiau nei 2016 m. **Trečiosios valstybės** dalyvavo 61, **Europolas** – 108 koordinaciniuose pasitarimuose.
- Eurojustas organizavo 17 **koordinavimo centrų**, 5 iš jų dalyvavo **trečiosios valstybės**, 7 koordinavimo centruose dalyvavo Europolas.
- Eurojustas rėmė 200 **JTG**, t. y. 35 proc. daugiau nei 2016 m.; 87 iš jų buvo naujai įsteigtos, **trečiosios valstybės** taip pat aktyviau dalyvavo JTG veikloje (21 JTG, iš kurių 11 buvo naujai įsteigtos). Padaugėjo **JTG** tiriant terorizmo, taip pat sukčiavimo ir PŽ bylas.
- Eurojustas **finansinę paramą** suteikė 128 **JTG**, t. y. 42 proc. daugiau nei 2016 m.; finansuojamų JTG veikloje dalyvavo 9 trečiosios valstybės.
- Eurojustas 320 atvejais teikė pagalbą **vykdant EAO** ir paskelbė 9 **bendrasias rekomendacijas**.
- Eurojustas sprendė teisinius ir praktinius sunkumus šifravimo, duomenų saugojimo ir EAO srityse. 2017 m. Eurojustui teko pirmą kartą konsultuoti nacionalines institucijas ETO klausimais.
- Šiais metais dėmesio centre – Eurojusto patirtis jungtinėse tyrimų grupėse; šio darbo išvados pateiktos Eurojusto JTG tinklo *Antroje JTG vertinimo ataskaitoje*.
- Eurojusto taip pat **paskelbti** dokumentai:
 - *Apkaltinamųjų nuosprendžių dėl terorizmo apžvalgos*
 - *Penktoji ataskaita „Užsienio teroristai kovotojai“*
 - *ChBRBS vadovas*
 - *Elektroninių nusikaltimų teisminė apžvalga*
 - *Bendras Eurojusto ir Europolio dokumentas dėl bendrų iššūkių kovojant su kibernetiniu nusikalstamumu*
 - *Eurojusto 2012–2016 m. kovos su prekyba žmonėmis veiksmų plano galutinio vertinimo ataskaita*
 - *Duomenų saugojimo ataskaita*
 - *Ataskaita dėl Europos arešto orderių ir kalinimo sąlygų*
 - *Ataskaita dėl Eurojusto darbo su Europos arešto orderiais (2014–2016 m.)*
 - *Europos Sąjungos Teisingumo Teismo praktika dėl Europos arešto orderių*
 - *Trumpas pranešimas dėl teismo sprendimo A. Petruhhino byloje*
 - *Ataskaita dėl darbo, susijusio su jurisdikcijos kolizijos prevencija ir jos sprendimu*
 - *Principas ne bis in idem Europos Sąjungos Teisingumo Teismo praktikoje*
 - *Eurojusto ETT pastaba dėl atitinkamų nuostatų ir galiojančios teisinės tvarkos vėluojant perkelti į nacionalinę teisę ETO direktyvą*
- Eurojusto patalpose dirba keturi **ryšių palaikymo prokurorai** iš Norvegijos, JAV, Šveicarijos ir Juodkalnijos. **Ryšių palaikymo prokurorai** Eurojuste užregistravo 148 bylas. Šiame leidinyje pateikiamas pokalbis su Norvegijos ryšių palaikymo pareigūnu.
- Įsigaliojo **bendradarbiavimo susitarimai** su Juodkalnija ir Ukraina. Eurojustas pasirašė susitarimo memorandumą su „eu-LISA“ ir susitarimo memorandumą su EIVT. Eurojusto **teisminių institucijų asmenų ryšiams tinklas trečiosiose valstybėse** iš viso apima 42 šalis.
- Eurojustas glaudžiai bendradarbiavo su trimis Eurojusto patalpose veikiančiais tinklais – ETT, JTG tinklu ir Genocido tyrimų tinklu. Eurojustas surengė du ETKENT susitikimus ir vieną Konsultacinio forumo susitikimą.
- Kovo 24 d. Eurojustas perėmė savo naujas patalpas, o liepos 3 d. į jas įsikėlė.
- **Eurojusto biudžetą** sudarė 48 689 237 EUR. Biudžetas įvykdytas 99,97 proc.
- Apžvelgti Eurojusto organizaciniai pokyčiai ir pagrindiniai iššūkiai. Kolegija taip pat priėmė daugiametę 2019–2021 m. strategiją.

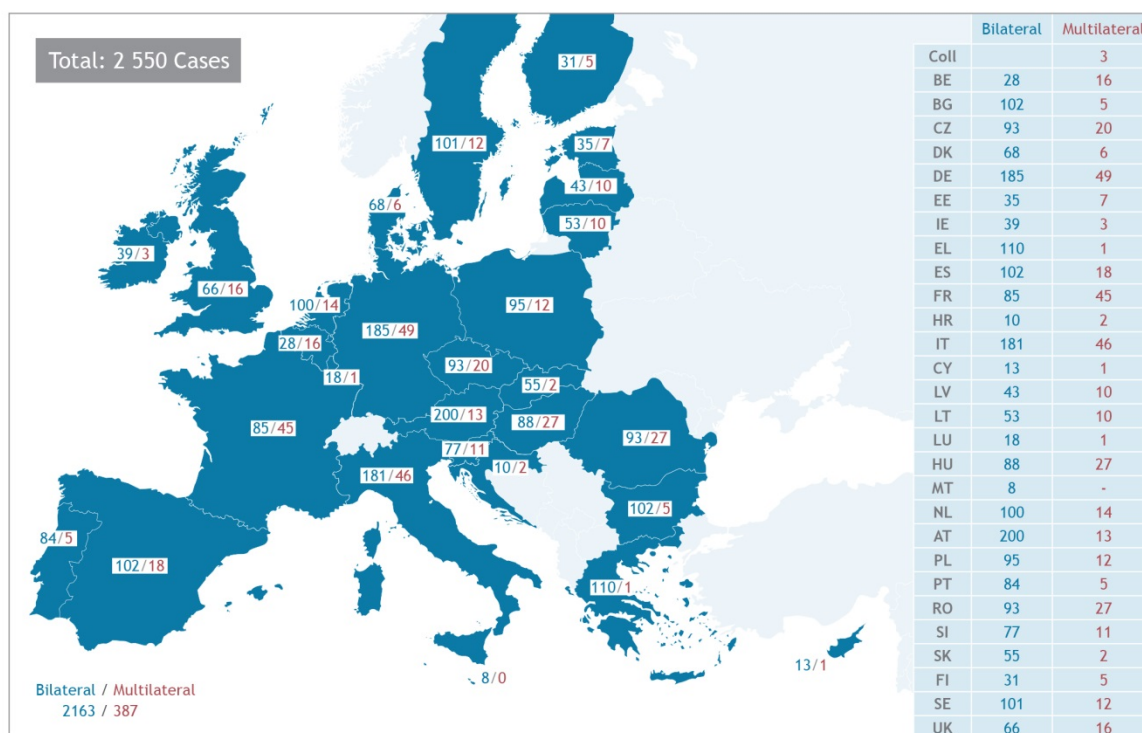
Casework 2002 - 2017

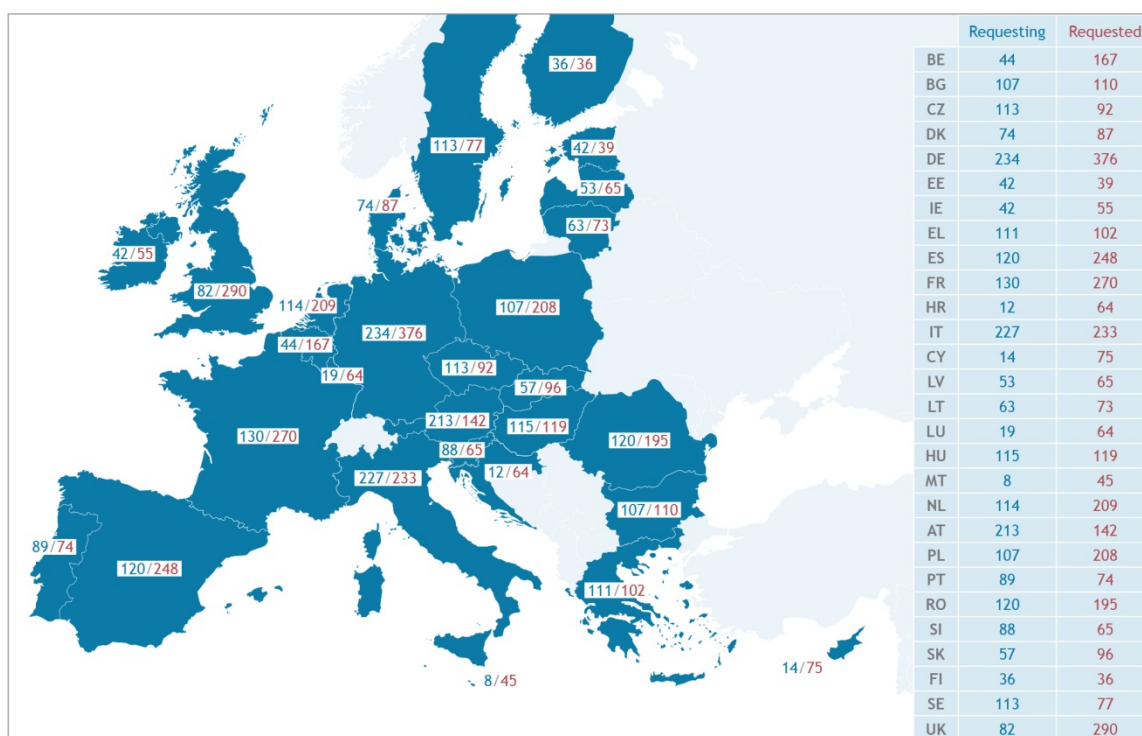
Bilateral/multilateral cases 2013 - 2017

Bilateral/multilateral cases

Requesting/requested Member States

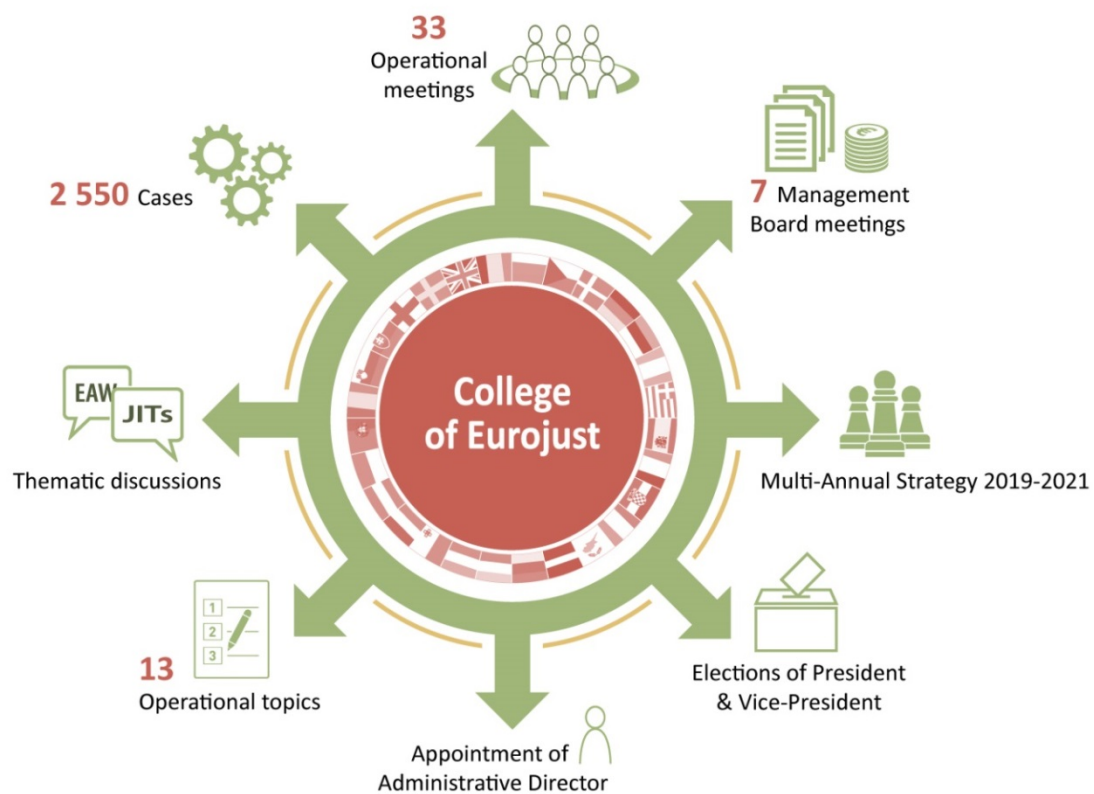

Apie Eurojustą trumpai

Kas? Eurojustas yra Europos Sąjungos teisminio bendradarbiavimo padalinys. Šio 2002 m. įsteigto padalinio tikslas – skatinti ir gerinti tyrimų bei baudžiamojo persekiojimo valstybėse narėse koordinavimą ir stiprinti valstybių narių kompetentingų institucijų bendradarbiavimą sunkaus tarpvalstybinio masto, o ypač organizuoto nusikalstamumo srityje. Valstybės narės prašymu Eurojustas taip pat gali padėti vykdant tyrimus ir baudžiamąjį persekiojimą, susijusius su konkrečia valstybe nare ir valstybe, kuri nėra ES narė, jeigu Eurojustas ir valstybė, kuri nėra ES narė, yra pasirašę bendradarbiavimo susitarimą arba yra svarbių priežasčių teikti tokią pagalbą. Valstybės narės arba Komisijos prašymu Eurojustas taip pat gali padėti vykdant tyrimus ir baudžiamąjį persekiojimą, susijusius tik su ta valstybe nare ir Bendrija.

Kiek? Eurojusto kolegiją sudaro 28 nacionaliniai nariai, kurie yra kiekvienos valstybės narės deleguoti prokurorai ir teisėjai. Nacionalinių narių darbo vieta yra Eurojusto būstinė Hagoje. Daugumai nacionalinių narių padeda pavaduotojas ir (arba) padėjėjas (-ai). Be to, šiuo metu Eurojuste dirba Norvegijos, Šveicarijos, JAV ir Juodkalnijos ryšių palaikymo prokurorai. Eurojusto administracija padeda Kolegijai vykdyti operatyvinį darbą ir atlikti Eurojusto valdybos funkcijas.

Kaip? Svarbiausios Eurojusto funkcijos ir įgaliojimai – atsakyti į valstybių narių kompetentingų nacionalinių institucijų pagalbos prašymus. Taip pat Eurojustas gali prašyti valstybių narių pradėti tyrimą arba patraukti baudžiamojon atsakomybėn dėl konkrečių veiksmų. Nacionaliniai nariai vykdo Eurojusto įgaliojimus koordinuoti nacionalinių institucijų darbą kiekviename baudžiamojo tyrimo ir baudžiamojo persekiojimo etape. Eurojustas rengia trijų lygmenų pasitarimus dėl darbo su bylomis.

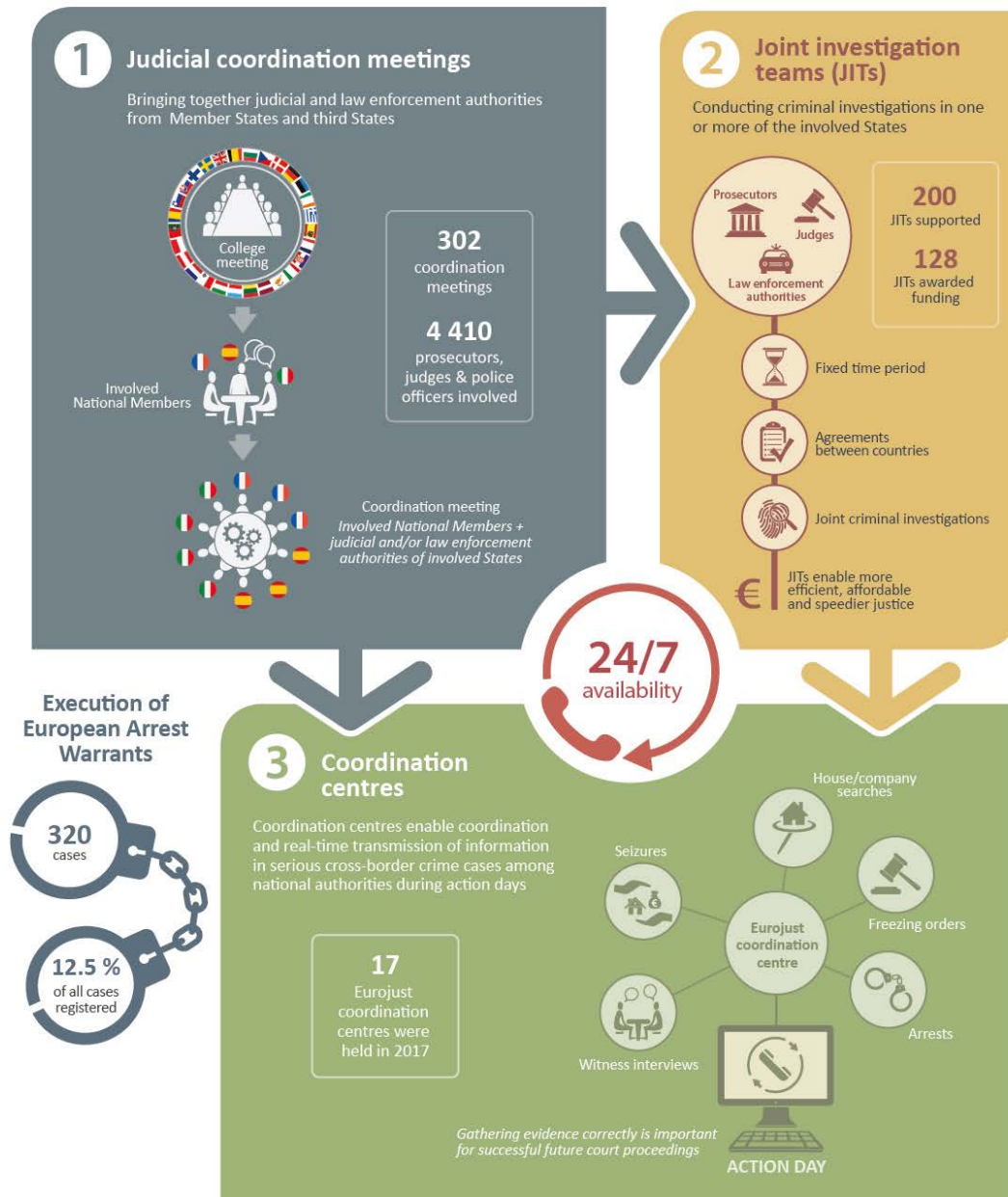
Eurojust case cycle

* May also occur at different stages of the cycle

EUROJUST AT WORK IN 2017

Eurojust's core business is to assist EU Member States' competent authorities in dealing with serious cross-border organised crime

1 skyrius. Eurojusto darbas

1.1 Eurojusto I ir II lygmens pasitarimai

Eurojusto nacionaliniam nariui pasiūlius, Kolegija per savo darbinius pasitarimus – vadinamuosius I lygmens pasitarimus – sprendžia dėl bylų registravimo ir užbaigimo.

Kai Eurojuste užregistruojama byla, atitinkamo nacionalinio biuro atstovai paprastai susitinka aptarti bylos teismo bendradarbiavimo ir koordinavimo poreikius. Toks tiesioginis bendravimas ir diskusijos taip pat vadinami II lygmens pasitarimais. Juose, jei susiję, gali dalyvauti Eurojuste dirbantys ryšių palaikymo prokurorai ir bylą tirti padedantys administracijos darbuotojai. Susitikimus galima sušaukti skubiai, nes jų dalyviai tiesiogine žodžio prasme dirba po vienu stogu. Lankstumas ir neformalumas labai praverčia skubiais atvejais, kai reikia greitai reaguoti.

2550 cases registered and dealt
with at Level II meetings

Tam tikrais atvejais vien II lygmens pasitarimo pakanka visiems su byla susijusiems klausimams aptarti. Pavyzdžiui, [2017 m. ataskaitoje dėl Eurojusto darbo su Europos arešto orderiais \(2014–2016 m.\)](#) aprašoma, kaip *skubus* pasikeitimas papildoma informacija per Eurojusto nacionalinius biurus tam tikrais EAO atvejais buvo labai naudingas aiškinantis klausimus dėl konkuruojančių EAO (žr. ataskaitos p. 14) ar tiesiog norint atlikti parengiamuosius veiksmus. II lygmens pasitarimuose Eurojustas gali, pvz., išsiaiškinti nacionalinės teisės aktus ir procedūras, padėti nustatyti, kuri jurisdikcija geriausiai tinka tyrimui vykdyti, arba palengvinti STP prašymų vykdymą ar procesų inicijavimą. Taip pat Eurojustas gali skelbti nuomones dėl vienu metu išduotų EAO ir teikti bendras rekomendacijas dėl jurisdikcijos kolizijos.

II lygmens pasitarimai būtini norint surengti III lygmens pasitarimus, kurie taip pat vadinami koordinaciniais pasitarimais (žr. 1.2 skirsnį). Jeigu nacionalinis biuras ketina surengti koordinacinį pasitarimą, II lygmens pasitarime įvertinamas tokio koordinacinio pasitarimo poreikis, paskirtis ir tikslai, taip pat susitariama dėl darbo metodų, išorės šalių dalyvavimo, konfidencialumo ir informacijos atskleidimo išipareigojimų, susijusių saugumo klausimų ir poreikio rengti vaizdo konferencijas. Taip pat dalyviai gali įvertinti Europolo analizės ir jo galimo indėlio poreikį arba būtinybę įsteigti JTG ir jai veikti. Rengti koordinacinius pasitarimus yra brangu, todėl II lygmens pasitarimuose užtikrinama, kad tokie pasitarimai būtų rengiami tik tada, jeigu jie suteikia pridėtinės vertės nagrinėjant neišspręstus teismo bendradarbiavimo klausimus.

Be to, II lygmens pasitarimai gali būti naudingi ruošiantis bendros operacijos dienai, kurios metu sinchronizuotai vykdomos teismo bendradarbiavimo priemonės, koordinuojamos per įsteigtą koordinavimo centrą (žr. 1.3 skirsnį). Tokiais atvejais imamasi parengiamųjų veiksmų siekiant užtikrinti, kad prašomos priemonės (pvz., EAO, kratos, areštai ir kt.) atitiktų visus teisinius reikalavimus ir nebūtų pakenkta vienu metu vykdomiems skirtingų valstybių narių veiksmams. Pavyzdžiui, keliais atvejais Eurojustas padėjo patikrinti arba papildyti – paskutinę

minutę – tam tikrą informaciją iš EAO, pvz., įtariamųjų asmens duomenis, vardų rašybą, EAO nenurodytus kaltinimus bei nusikaltimo vietą ir laiką. Daugeliu atveju Eurojustas suteikė ir skubų vertimą.

Budinčio koordinavimo padalinio (BKP) Eurojusto nacionaliniai biurai veikia 24 valandas per parą, septynias dienas per savaitę. Turėdamas prašymų ir vadovaudamasis Tarybos sprendimo dėl Eurojusto 5a straipsniu, BKP gali gauti ir apdoroti nacionalinių institucijų pagalbos prašymus ir po įprasto darbo laiko. 2011 m. buvo įdiegta skambučių valdymo sistema, kuri peradresuoja skambutį atitinkamo nacionalinio biuro BKP atstovui, kad skambintojai galėtų bendrauti savo kalba. BKP atstovas gali imtis atitinkamų veiksmų, pvz., kreiptis į kito nacionalinio biuro BKP atstovą.

Budinčio koordinavimo padalinio darbas žmogžudystės byloje

2017 m. gruodį pietinėje Vengrijos dalyje poilsio aikštelėje prie greitkelio buvo nušautas žmogus. Netrukus Vengrijos institucijos nusikaltimo vietoje identifikavo pabėgusį nusikaltimo vykdytoją ir jo Vokietijoje registruotą transporto priemonę. Tą pačią dieną kompetentingas Vengrijos prokuroras kreipėsi į Vengrijos nacionalinį biurą prašydamas tarpininkauti dėl išduoto ETO. Iškart buvo aktyvintas BKP tarp Vengrijos ir Vokietijos nacionalinių biurų bei atitinkamų nacionalinių institucijų, kad ETO būtų skubiai perduotas kompetentingai prokuratūrai Vokietijoje, kuri suteikė leidimą apieškoti įtariamo asmens gyvenamąją vietą Vokietijoje ir teisę rinkti bet kokius per kratą rastus įrodymus.

Tačiau apieškojus namą paaiškėjo, kad įtariamasis Vokietijoje buvo išnuomojęs savo transporto priemonę giminaičiui, kuris gyvena Austrijoje.

Netikėtai pasikeitus ieškomam asmeniui bendradarbiavimo ir koordinavimo veiksmai persikėlė iš Eurojusto Vokietijos biuro į Austrijos biurą. Atitinkamai prašymas dėl ETO vykdymo Vokietijoje buvo atšauktas ir pakeistas EAO suimti tikrąjį besislapstantį įtariamąjį, taip pat išduotas naujas ETO. Jie buvo persiųsti po darbo valandų, visų pirma kaip juodraščiai, Austrijos nacionaliniam biurui ir tada vakare įkelti į SIS, kad galėtų skubiai reaguoti Austrijos institucijos. Tokiomis koordinuotomis pastangomis galiausiai pavyko suimti įtariamąjį Austrijoje. Taip pat buvo apieškoti jo namai bei automobilis ir surinkti visi įrodymai, įskaitant ginklą.

Dėl bylos skubumo buvo pasinaudota susijusių Eurojusto nacionalinių biurų ir kompetentingų nacionalinių institucijų BKP, taip sukuriant informacijos mainų kanalą tikruoju laiku ir galimybę sklandžiai perduoti teismo bendradarbiavimo priemones, todėl galiausiai, praėjus mažiau nei 24 valandoms nuo nusikaltimo įvykdymo, įtariamasis buvo suimtas.

Eurojusto pagalba per 24 valandas mokesčio sukčiavimo byloje

Čekijos institucijos vykdė tyrimą dėl ONG, kuri neteisėtai pardavinėjo pramoninę alyvą kaip dyzeliną. ONG nemokėjo PVM ir akcizų, deklaruodama, kad alyva skirta eksportui, bet ji buvo gabenama iš Čekijos į Austriją, tada prekės perkraunamos į kitas transporto priemones ir grąžinamos į Čekiją. Nors sudėti alyva beveik identiška dyzelinui, ji nėra skirta transporto priemonių varikliams ir skiriasi jos apmokestinimas, nes alyvai taikomas tik PVM. ONG neteisėtai pelnėsi nemokėdama dyzelinui taikomo akcizo. Buvo deklaruojama, kad alyva eksportuojama į kitą valstybę narę, todėl Čekijoje jai nebuvo taikomas PVM.

Norint įrodyti, kad prekės grąžinamos į Čekijos teritoriją, reikėjo vykdyti stebėjimą Austrijos teritorijoje. Čekijos prokuroras išdavė TP, prašydamas leisti vykdyti sekimą kertant sieną. Tuo pat metu Čekijos policija vykdė sekimą Austrijos teritorijoje. Kad galėtų toliau tai daryti, reikėjo per 24 valandas gauti Austrijos institucijų leidimą (šis terminas pagrįstas dvišale Čekijos ir Austrijos STP sutartimi).

Greitai artėjant terminui, iki kurio reikėjo pateikti TP vertimą, Čekijos institucijos kreipėsi pagalbos dėl TP į Čekijos biurą (kad gautų tarpvalstybinį leidimą iš Austrijos). Čekijos biuras nedelsdamas susisiekė su Austrijos biuru. Tiesiogiai nacionalinėms institucijoms bendraujant kilęs nesusipratimas buvo išspręstas. Austrijos biuras susisiekė su savo nacionalinėmis institucijomis ir paaiškino reikalo skubumą bei veiksmus, kurių reikia imtis. Čekijos biuras kartu su Čekijos policija suorganizavo TP vertimą ir tą pačią dieną perdavė jį per Austrijos biurą kompetentingai Austrijos institucijai.

Taip pat tą dieną buvo išduotas papildomas Čekijos Eurojusto nacionalinio nario TP su atnaujintu prašymu, kuriame buvo nurodyti sekimo metodai. Tada, paprašius Austrijos biuro, Čekijos biuras patikslino, kokios mokesčių sumos ONG nesumokėjo, nes buvo būtina įvertinti, ar ši suma atitinka minimalią Austrijos teisės aktuose nustatytą sumą, kad būtų galima vykdyti sekimą.

Dėl šio įsikišimo buvo sėkmingai įvykdytas reikiamas sekimas.

1.2 Koordinaciniai pasitarimai

Koordinaciniai pasitarimai rengiami siekiant tarpininkauti ir skatinti teisminį bendradarbiavimą ir koordinavimą sudėtingose tarpvalstybinėse bylose. Koordinaciniuose pasitarimuose dalyvauja valstybių narių kompetentingų teisminių ir teisėsaugos institucijų, nacionaliniu lygmeniu vykdančių tyrimus ir baudžiamuosius persekiojimus, atstovai. Pasitarimų metu vyksta sinchroninis vertimas, todėl jo dalyviai gali tiesiogiai tarpusavyje bendrauti teisiniais ir praktiniais klausimais. Į koordinacinius pasitarimus gali būti kviečiami trečiųjų valstybių atstovai, taip pat bendradarbiavimo partnerių, tokių kaip Europolas ir OLAF, ar tarptautinių organizacijų, pvz., Interpolo, atstovai. Vis dažniau naudojamosi ir Eurojusto teikiamomis vaizdo konferencijos priemonėmis.

Koordinaciniai pasitarimai – dažnai naudojama operatyvinė priemonė. Per vieną darbo dieną Eurojustas vidutiniškai surengia bent vieną koordinacinį pasitarimą; 2017 m. iš viso buvo surengti 302 pasitarimai, iš kurių 24 pasitarimai vyko ne Eurojusto patalpose – valstybėse narėse arba trečiojoje valstybėje (Šveicarijoje). Tiriamos bylos apėmė beveik visas sunkių organizuotų tarpvalstybinių nusikaltimų sritis, dažniausiai pinigų plovimą, sukčiavimą, prekybą žmonėmis ir prekybą narkotikais. Šiuose 302 koordinaciniuose pasitarimuose nagrinėtos 376 bylos, taigi tam tikrais atvejais per vieną koordinacinį pasitarimą buvo nagrinėjamos dvi ar daugiau susijusių bylų. Surengtų koordinacinių pasitarimų skaičius išaugo 25 procentais. Toks augimas rodo, kad valstybių narių tyrėjai ir prokurorai vis labiau pasitiki Eurojusto parama, ypač sudėtingose bylose. Planuodamas koordinacinį pasitarimą Eurojustas, pvz., gali išanalizuoti tyrimų padėtį visose dalyvaujančiose valstybėse narėse ir nustatyti teises kliūtis bei susijusias problemas, įskaitant galimus ryšius su kitomis šalimis. Pasitarimo metu Eurojustas tarpininkauja vykstant diskusijoms ir siūlo patarimus bei praktines žinias dėl teismo bendradarbiavimo priemonių naudojimo, dėl poreikio suburti JTG ir dėl bendros strategijos.

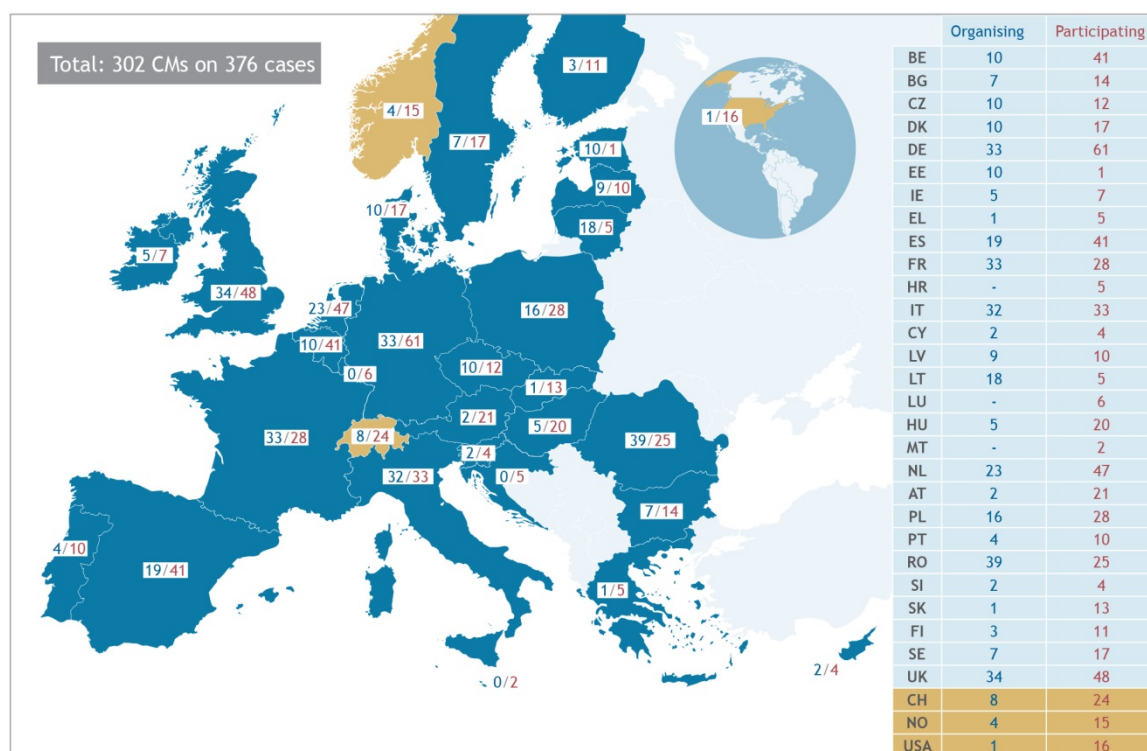
Koordinacinio pasitarimo metu aptariama konkreti tvarka ir susitariama dėl, *inter alia*:

- keitimosi informacija apie esamą teismo procesų būklę;
- keitimosi įrodymais STP / ETO pagrindu;
- prašymų ir sprendimų dėl teismo bendradarbiavimo, įskaitant abipusio pripažinimo priemones, pvz., EAO, ETO, nutarimus išsaldyti ir kt., išdavimo ir pildymo;
- jurisdikcijos kolizijos prevencijos ir (arba) sprendimo ir susijusių procedūros etapų, įskaitant baudžiamųjų procesų perkėlimą;
- JTG įkūrimo ir veikimo;
- susitarimo dėl bendros strategijos ir koordinuotų veiksmų (pvz., vienu metu taikomų tyrimo priemonių susijusiose valstybėse narėse ir susijusių teisės aspektų).

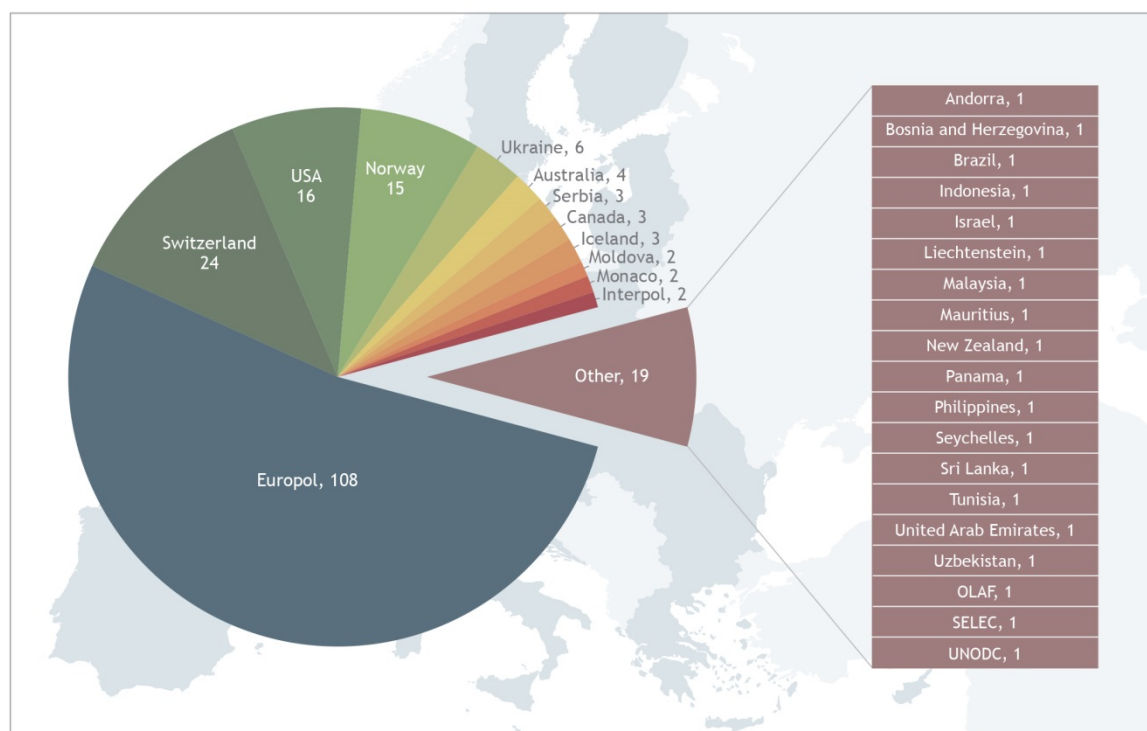
2017 m. balandį Eurojuste buvo surengtas koordinacinis pasitarimas dėl įtariamos baudžiamosios veikos, susijusios su teisės įmone „Mossack Fonseca“, tyrimų, dar vadinamų „Panama papers“ byla. Ši byla aiškiai parodo, kokius sudėtingus teisinius klausimus sprendžia Eurojustas, įskaitant daugelį susijusių valstybių, taip pat parodo koordinacinių pasitarimų, kurie skatina abipusį supratimą, stiprina pasitikėjimą ir yra būtini tolesniam bendradarbiavimui, pridėtinę vertę.

Kompetentingų tyrimo institucijų atstovai iš 14 valstybių narių ir Norvegijos, taip pat Panamos generalinis prokuroras (iš viso 69 dalyviai) susirinko Eurojuste, kad pasidalytų informacija apie įvairius vykdomus tyrimus. Eurojustui pavyko bendram darbui suburti visus šiuos dalyvius ir Panamos institucijų atstovus, vėliau kelių šių valstybių narių ir Panamos bendradarbiavimas buvo tęsiamas ir nacionaliniu lygmeniu. Vienas svarbus nagrinėtas teisinis klausimas buvo susijęs su Panamos Aukščiausiojo Teismo sprendimu, kad tarptautiniam bendradarbiavimui absoliučiai būtina sąlyga yra abipusis baudžiamumas. Kadangi Panamoje mokesčių slėpimas nėra nusikaltimas (tik administracinis nusižengimas), Panamos atžvilgiu jis negalėjo būti laikomas pirminiu nusikaltimu dėl pinigų plovimo, todėl pasitarimo dalyviai svarstė, kokie kiti nusikaltimai galėtų atitikti abipusio baudžiamumo reikalavimą, visų pirma nusikaltimai, kurie galėtų būti laikomi pirminiais nusikaltimais dėl pinigų plovimo.

Coordination meetings

Third States, cooperation partners and international organisations involved in coordination meetings

1.3 Koordinavimo centrai

Valstybių narių specialistai vis aktyviau naudoja Eurojusto koordinavimo centrus: 2016 m. buvo 10 koordinavimo centrų, o 2017 m. – jau 17. Naujosiose savo patalpose Eurojustas gali pasiūlyti didesnių techninių pajėgumų, kad susidorotų su išaugusiu poreikiu. Buvo sukurtas specialus

operacijų kambarys, kad dalyvaujančios institucijos galėtų lengvai palaikyti tiesioginį kontaktą per Eurojustą ir keistis informacija vykdant didelio masto daugiašales bendras operacijas. Atsižvelgiant į specifinius bylos poreikius, Eurojusto koordinavimo centro veikloje gali dalyvauti ir išoriniai dalyviai.

Koordinavimo centrai padeda pasiekti puikių rezultatų. Vienu atveju koordinavimo centre buvo skubiai paskelbtas nutarimas išaldyti daugiau kaip 3 mln. EUR sumą šalyse, kurios iš pradžių nebuvo numčiusios dalyvauti, nes Eurojustas galėjo iškart įtraukti atitinkamus Eurojusto nacionalinius biurus.

Organizuojančių šalių skaičius daugiau nei padvigubėjo, taip pat pirmą kartą koordinavimo centras buvo organizuotas paremti Eurojuste komandiruito Šveicarijos ryšių prokuroro koordinuotas priemonės. Septynių koordinavimo centrų veikloje dalyvavo Europolas, penkiuose iš jų dalyvavo trečiosios valstybės, įskaitant Islandiją, Kanadą ir San Mariną. Dažniausiai būdavo tiriami su narkotikais susiję ir finansiniai nusikaltimai. Penkiuose koordinavimo centruose buvo tiriamos bylos, kurioms buvo sukurtos JTG.

Eurojusto pagalba bendradarbiaujant su koordinavimo centru akcizų sukčiavimo byloje

Italijos valdžios institucijos nusitakė į ONG, kuri vykdė tarpvalstybinę neteisėtą prekybą alkoholio produktais. ONG naudojo sudėtingą sukčiavimo akcizais strategiją, kad nereikėtų mokėti alkoholiui taikomų mokesčių. Įvairūs Europos Sąjungos muitinės sandėliai buvo naudojami fiktyviai pervežti prekėms į ES nepriklausančias šalis, kurioms nebuvo taikomas muitas (fiktyvusis eksportas). Tačiau išties prekės buvo neteisėtai parduodamos Italijoje bei kitose valstybėse narėse, ir iš to ONG uždirbo milžinišką pelną.

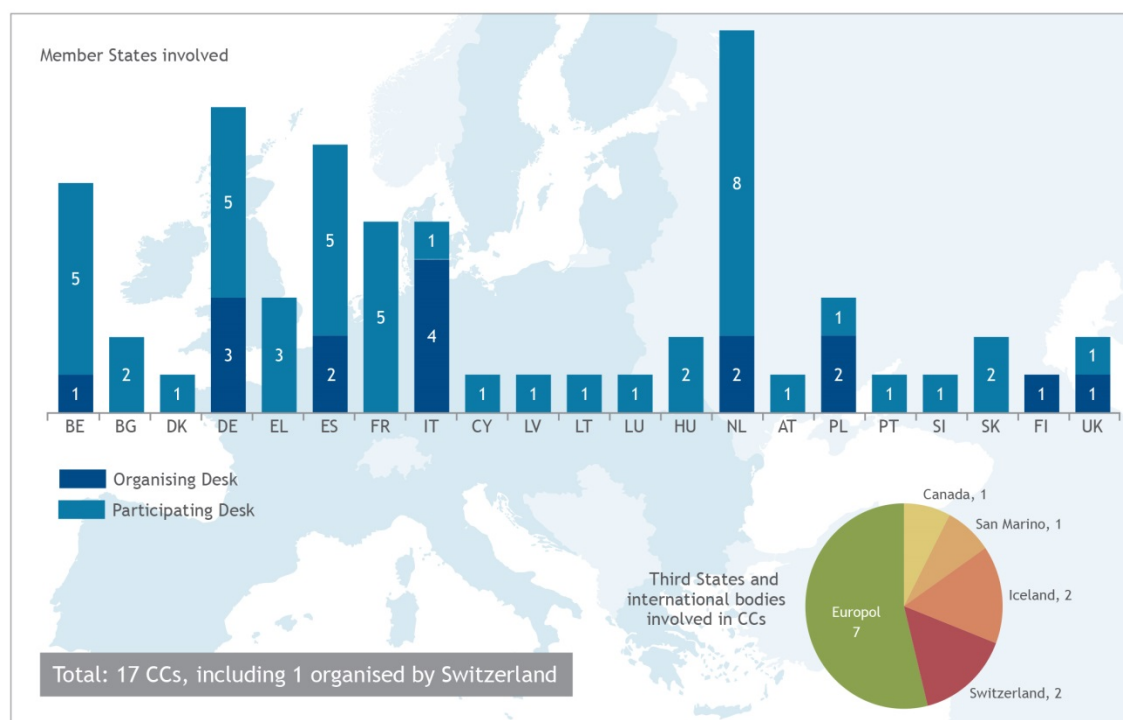
Dėl šios bylos į Eurojustą kreipėsi kompetentinga Italijos prokuratūra, kuri paprašė pagalbos vykdant kelis STP prašymus susijusiose valstybėse narėse (iš viso 12) ir Šveicarijoje.

Birželį buvo surengtas II lygmens pasitarimas naujausiems Italijos tyrimo rezultatams ir jo tarpvalstybiniais ryšiams pristatyti, taip pat nustatyti likusiems poreikiams, kad bendros operacijos vykdymo dieną būtų įvykdyti likę reikalingi STP prašymai. Per pasitarimą buvo priimtas sprendimas, kad bendrą operaciją turėtų remti Eurojusto koordinavimo centras. Koordinavimo centre dalyvavo Italijos nacionalinių institucijų ir susijusių Eurojusto nacionalinių biurų atstovai, taip pat Šveicarijos ryšių palaikymo prokuroras. Iš naujo pagal naują informaciją buvo parengti STP prašymai ir tikruoju laiku išduoti paieškos orderiai, kurie buvo būtini siekiant sėkmingai įvykdyti prašomas priemonės. Atitinkamai buvo apiešotos kelios vietos ir areštuoti dokumentai bei ryšių duomenys. Ši operacija padėjo Italijos institucijoms toliau vykdyti tyrimą ir aiškintis ONG veiklą.

Byla buvo tirama ir 2017 m.

Wolfgang Merz, vienas iš Vokietijos kviestinių dalyvių PVM sukčiavimo bylos „Middleman/Vertigo V“ koordinavimo centre, apie Eurojusto koordinavimo centro sėkmę sakė:

„Norėtume padėkoti Eurojustui už pagalbą ir puikų bendradarbiavimą su šiuo koordinavimo centru. Darbas su Eurojustu šioje byloje buvo tik pozityvus, o įgyta patirtis bus naudinga ir kitiems koordinavimo centrums. Nors dar neturime visos apžvalgos, jau galime sakyti, kad operacija buvo labai sėkminga, nes pavyko surinkti daug įrodymų, visų pirma susijusių su mūsų pagrindiniu įtariamuoju. Manome, kad mūsų tyrimas labai išsiplėso, tad galbūt ateityje ir vėl kreipsimės į Eurojustą.“

1.4 Eurojustas ir jungtinės tyrimų grupės

Iš Eurojusto darbo su bylomis matyti, kad vis labiau JTG pripažįstamos kaip veiksminga bendradarbiavimo tarpvalstybinėse bylose priemonė – šiais metais Eurojustas rėmė 200 JTG, ir tai yra 35 procentais daugiau nei 2016 m. (148 remtos JTG); 87 JTG buvo naujos.

Labai išaugo ir naujų JTG, kuriose dalyvauja trečiųjų valstybių atstovai, skaičius (nuo 3 (2016 m.) iki 11 (2017 m.)); savo veiklą 2017 m. tęsė 10 ankstesniais metais sukurtų JTG, kuriose dalyvauja trečiųjų valstybių atstovai. 13-ajame metiniame JTG ekspertų susitikime JTG su trečiosiomis valstybėmis dalyvaujantys specialistai teigė, kad nors tokių JTG veikla gali būti specifinė ar skirtis nuo įprastos ES praktikos, ši priemonė yra pakankamai lanksti, kad būtų galima ją praktiškai pakoreguoti ir vis dar efektyviai veikti.

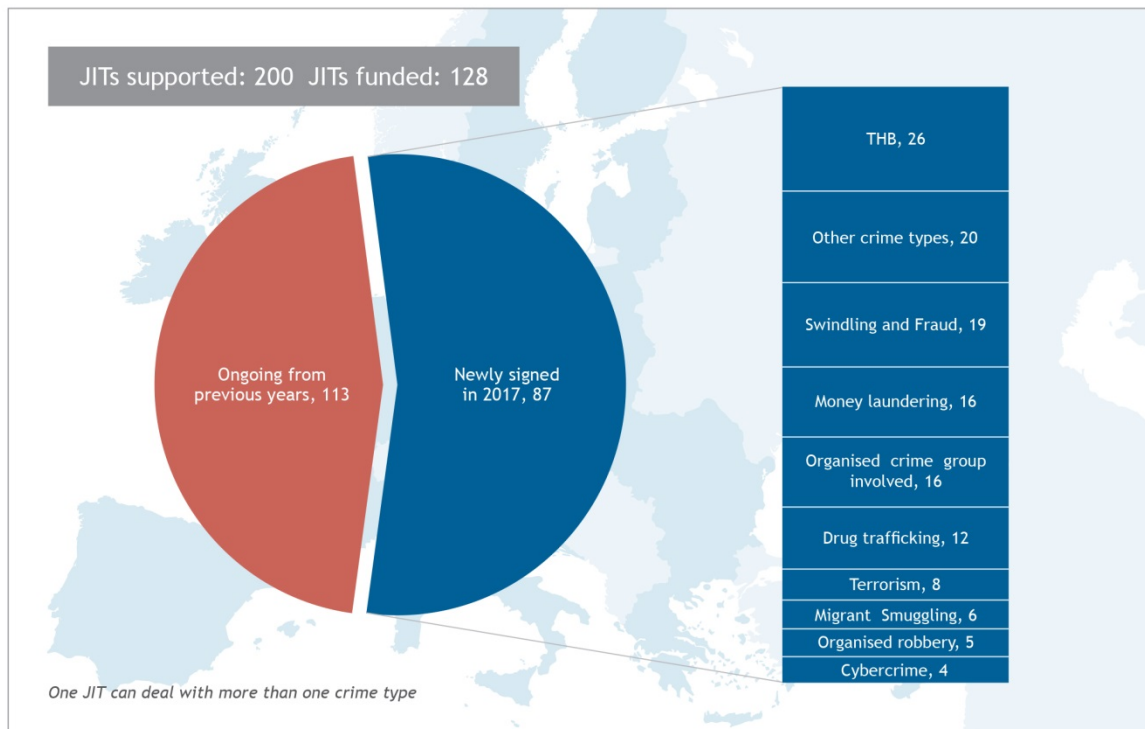
Dėl naujų JTG tiriamų nusikaltimų tipų pastebėta, kad gerokai padaugėjo JTG terorizmo bylose (nuo vienos 2016 m. iki aštuonių 2017 m.), apgaulės ir sukčiavimo bylose (nuo devynių 2016 m. iki devyniolikos 2017 m.) ir prekybos žmonėmis bylose (nuo devyniolikos 2016 m. iki dvidešimt šešių 2017 m.).

Didelio masto sukčiavimo ir turto pasisavinimo byloje (FIA nusikaltimas), kuriai 2016 m. gruodį buvo sukurta Italijos ir Belgijos JTG, Eurojustas tarpininkavo padėdamas įtraukti į veiklą ir OLAF. Eurojustas pasiūlė supaprastintą priedą prie JTG sutarties dėl OLAF dalyvavimo, kurį 2017 m. vasarį pasirašė OLAF generalinis direktorius.

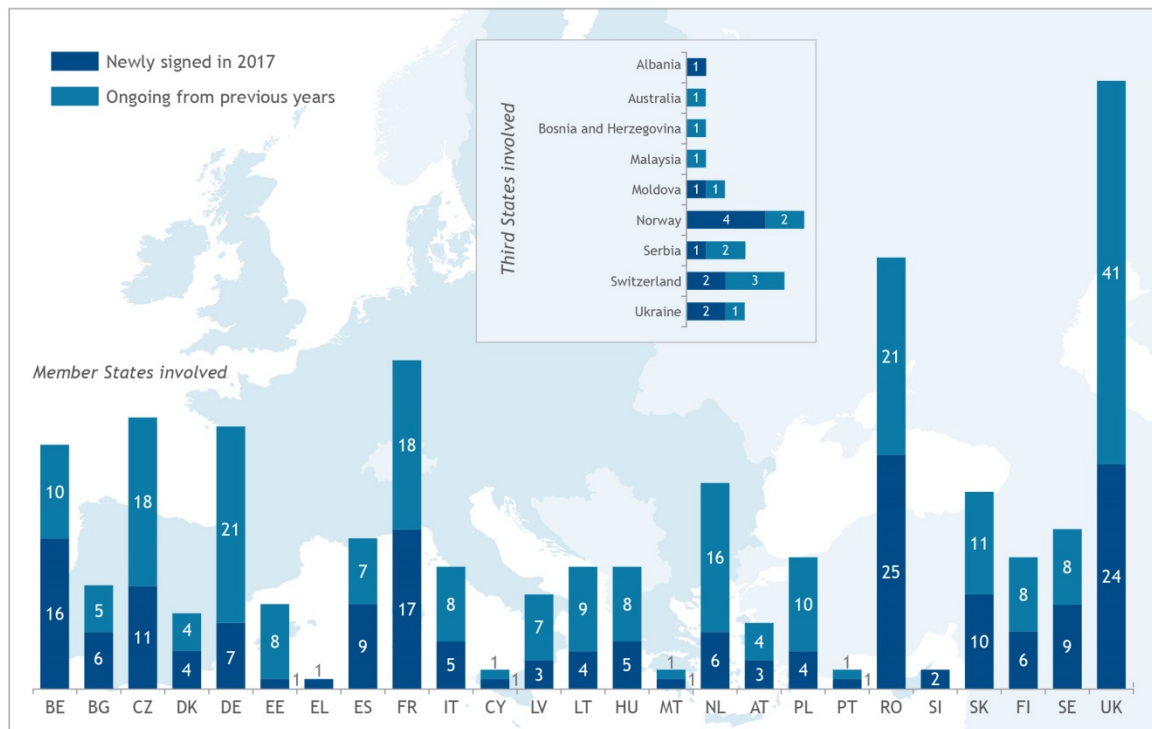
Eurojustas padėjo valstybėms narėms įkurti, vykdyti, finansuoti JTG ir vertinti jų veiklą. Kaip derybų pagrindą Eurojustas skatino naudoti [atnaujintą JTG pavyzdinę sutartį](#) (kurioje atsižvelgiama į JTG išplėtimą į trečiąsias valstybes), ir ji padėjo sklandžiai sukurti ne vieną JTG.

2017 m. Eurojustas prisidėjo prie JTG tinklo sekretoriato projekto dėl JTG vertinimo. Pagrindines išvadas dėl Eurojusto darbo su JTG patirties galima rasti temoje „Dėmesio centre: JTG vertinimas“. Vykdam šį projektą nagrinėtos JTG bylos, kuriose vykdytos teisminės priemonės baigėsi įsigaliojusiais nuosprendžiais. Bendradarbiaujant su JTG gauti įrodymai retai buvo nuginkijami ir daugumoje analizuotų bylų jie buvo paskelbiami tinkamais.

JITs supported by Eurojust, including the main crime types

Country participation in JTGs

JTG koordinavimas

Eurojustui koordinuojant penkis prekybos žmonėmis tyrimus dėl į Nyderlandus ir Belgiją seksualinio išnaudojimo tikslams parduodamų Bulgarijos moterų ir dėl pinigų plovimo buvo išardyta Bulgarijos Sliveno regione veikusi ONG. Eurojustas padėjo koordinuoti dvi atskiras tarptautines Palmos ir Lerdamo operacijas ir sukurti dvi JTG. JTG per Eurojustą gavo finansavimą, kurio suma siekė apie 90 000 EUR.

Palmos operaciją 2013 m. inicijavo Olandijos institucijos, tiriančios prekybą žmonėmis 2003–2010 m. ir pinigų plovimą bei kitą su seksualiniu išnaudojimu susijusią nusikalstamą veiką. Lerdamo operaciją 2015 m. lapkritį inicijavo Bulgarijos institucijos, kai paprašė Eurojusto pagalbos kitame Olandijos tyrime dėl Bulgarijos moterų pardavinėjimo Nyderlanduose ir Belgijoje.

Eurojustas padėjo nustatyti šių Bulgarijos ir Olandijos institucijų Palmos ir Lerdamo operacijų tyrimų sąsajas su kitu Belgijoje vykdomu tyrimu, susijusiu su nukentėjusių bulgarių seksualiniu išnaudojimu Antverpene ir Briuselyje.

Po koordinacinio pasitarimo Eurojuste Bulgarija ir Nyderlandai sukūrė JTG Palmos operacijai. Eurojustas taip pat surengė koordinacinį pasitarimą, kurio metu už penkis susijusius tyrimus atsakingi prokurorai, tyrėjai ir policijos pareigūnai iš Belgijos, Bulgarijos ir Nyderlandų pirmą kartą susirinko pasitarti ir susitarti dėl koordinuoto būdo išardyti ONG. Pasitarime dalyvavo dvidešimt penki dalyviai, įskaitant Europolo pareigūnus. Po šio koordinacinio pasitarimo Belgija, Bulgarija ir Nyderlandai sukūrė dar vieną JTG Lerdamo operacijai, kad nustatytų ir vykdytų bendrą bylos strategiją ir kad būtų užtikrinta, kad vienos bylos veiksmai netrukdyt tyrimui kitoje byloje.

Lerdamo operacijos JTG tyrimo veikla vyko Bulgarijoje dalyvaujant JTG nariams iš Nyderlandų. Koordinuoti Palmos operacijos JTG veiksmai buvo vykdomi Bulgarijoje, Vokietijoje ir Nyderlanduose. Pirmą kartą Eurojustas padėjo tarpusavyje koordinuoti dviejų atskirų JTG veiklą. Aktyviai dalyvaujant Eurojustui buvo nustatytos visų penkių nacionalinių tyrimų Bulgarijoje, Nyderlanduose ir Belgijoje sąsajos, deramai suplanuoti tyrimo veiksmai, todėl ši koordinuojama operacija buvo labai sėkmingai užbaigta ir ONG buvo išardyta.

Eurojusto finansinė parama JTG veiklai

Dažnai JTG sėkmę lemia finansinė parama. JTG skaičiaus padidėjimą rodo 40,5 proc. išaugęs praeitais metais Eurojusto gautų finansavimo paraiškų skaičius. 2017 m. 1–8 kvietimams teikti paraiškas buvo gautos 253 paraiškos (2016 m. buvo 180 paraiškų). Finansavimą gavusių JTG skaičius padidėjo 42 procentais, iš viso finansavimas skirtas 128 JTG (2016 m. finansavimas skirtas 90 JTG). Didžioji dalis (85 procentai) Eurojusto veikloje remiamų JTG prašo ir gauna finansinę paramą. Nuo 2014 m. nuosekliai didėja JTG dotacijų poreikis operatyvinei valstybių narių veiklai tiriant sunkius tarpvalstybinius nusikaltimus ir vykdant baudžiamąjį persekiojimą remti. Ši tendencija rodo, kad JTG vis labiau įtraukiamos į valstybių narių baudžiamojo persekiojimo strategijas. 2016 m. JTG dotacijų biudžetas padidėjo nuo 500 000 EUR iki 1 000 000 EUR. Tiesiogiai reaguodama į augantį valstybių narių poreikį, Komisija 2017 m. skyrė papildomą kreditą JTG dotacijoms, todėl Eurojustas turėjo galimybę paremti daugiau JTG dotacijų gavėjų nei 2016 m. (iš viso 1,3 mln. Eur, 128 skirtos dotacijos). Finansavimo paraiškas pateikusių JTG veikloje dalyvavo šios trečiosios valstybės: Norvegija (7), Serbija (5), Šveicarija (4), Moldova (4), Ukraina (4), Malaizija (3), Australija (3), Albanija (2) bei Bosnija ir Hercegovina (1).

Eurojustas parengė naują IT priemonę, kuri padėjo padidinti JTG dotacijų tvarkymo efektyvumą. JTG portale, kuriuo galima naudotis nuo 2018 m. sausio, nacionalinės institucijos galės lengviau ir saugiai pateikti paraiškas internetu, o Eurojustas galės geriau tvarkyti duomenis. Kad JTG specialistams būtų lengviau suprasti finansavimo procesą, pateikta [informacinė diagrama ir JTG finansavimo vadovas](#).

EUROJUST Coordinated Operations 2017

2 skyrius. Eurojusto darbas su bylomis

[vadas

Eurojustas atlieka labai svarbų vaidmenį tarpininkaudamas vykstant daugiašaliam teisminiam bendradarbiavimui, veiksmų koordinavimui ir informacijos mainams sunkių tarpvalstybinių nusikaltimų bylose. Eurojusto operatyvinė parama apima dirbant su bylomis kylančių teisinių klausimų ir praktinių sunkumų analizavimą, geriausios patirties kūrimą, bendradarbiavimą su ES partneriais ir trečiosiomis valstybėmis bei glaudų darbą su specializuotais teismo ekspertų tinklais.

Bylų, dėl kurių pagalbos į Eurojustą kreipėsi nacionalinės institucijos, skaičius išaugo nuo 2 306 bylų 2016 m. iki 2 550 bylų 2017 m., t. y. 10,6 procento. Daugiausia dirbta su sukčiavimo, prekybos narkotikais ir pinigų plovimo nusikaltimais. Eurojustas taip pat užregistravo 13 operatyvinių temų, iš kurių šešios buvo susijusios su terorizmu. Šios temos susijusios su iš nacionalinės institucijos arba nacionalinio biuro gautu prašymu surinkti bendrąją informaciją arba patarimus iš visų valstybių narių, kurie gali būti susiję su operatyviniais klausimais arba gali turėti jiems įtakos.

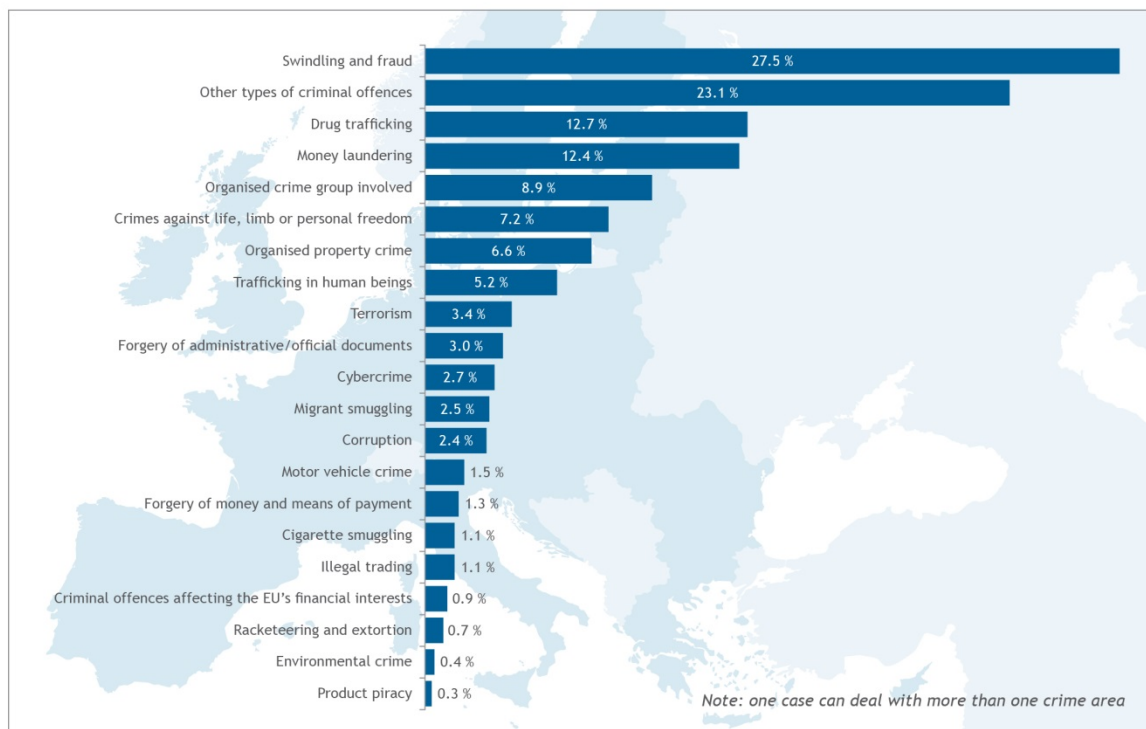

Tai, kad išaugo sunkaus organizuoto nusikalstamumo bylų skaičius, parodo, kad reikalinga veiksminga daugelio agentūrų strategija, taikytina tiriant tarpvalstybines bylas, visų pirma keičiantis informacija ir bendradarbiaujant, taip pat kad būtina glaudžiai bendradarbiauti su trečiosiomis valstybėmis (žr. 4 skyrių). Ryšių palaikymo prokurorai užregistravo 148 bylas. Eurojustas ir toliau stiprino Eurojusto ir Europolo centrų ryšius per savo EC3 komandiruoją deleguotąją nacionalinę ekspertą kibernetiniams nusikaltimams ir naujai paskirtą atstovą EKTC. Eurojustas padėjo parengti Sunkių formų ir organizuoto nusikalstamumo grėsmių vertinimą (SOCTA) ir skyrių „Nuosprendžiai ir baudos“, taip pat susijusį statistinių duomenų priedą prie Terorizmo padėties ir tendencijų (TE-SAT) ataskaitos. Eurojustas tęsė savo darbą pagal 2013–2017 m. politikos ciklą ir dalyvavo EMPACT susitikimuose, kad sustiprintų savo teisminę paramą susijusiems operatyvinių veiksmų planams (OVP). Pagal 2018–2021 m. politikos ciklą Eurojustas dalyvavo rengiant daugiamečius strateginius planus ir 2018 m. OVP.

Eurojusto veiklos tikslai suderinti su Europos saugumo ir migracijos darbotvarkių prioritetais. Eurojustas padeda įgyvendinti ES darbotvarkes ir sustiprino savo veiklą, visų pirma kovoje su terorizmu, kibernetiniais nusikaltimais, neteisėtu imigrantų gabenimu ir prekyba žmonėmis.

Nusikaltimo tipas	Bylos			Koordinaciniai pasitarimai			JTG		
	2015 m.	2016 m.	2017 m.	2015 m.	2016 m.	2017 m.	2015 m.	2016 m.	2017 m.
Terorizmas	41	67	87	15	18	14	3	4	12
Kibernetiniai nusikaltimai	62	60	70	19	13	9	11	8	7
Neteisėtas imigrantų gabenimas	60	65	64	20	12	15	9	11	14
Prekyba žmonėmis	79	93	132	32	33	57	21	32	51
Sukčiavimas	647	654	700	76	44	75	34	35	45
Korupcija	90	74	61	10	15	15	4	2	4
Prekyba narkotikais	274	254	324	57	41	40	25	24	28
Mobili organizuota nusikalstama grupė	201	199	208	21	19	14	13	12	12
FIA nusikaltimai	69	41	61	11	11	14	5	5	6
Pinigų plovimas	283	295	315	55	67	85	30	35	45
Nusikaltimai aplinkai	5	6	9	1	0	3	0	0	2

Eurojust casework in crime areas

Eurojusto ir OLAF informacinis lapelis – tai praktiškas dokumentas, kuriame paaiškinama, kaip Eurojusto ir OLAF veikla papildo viena kitą, ir kuriame nacionalinės institucijos raginamos apsvarstyti galimybę prireikus įtraukti abi šias institucijas. Kadangi nėra mechanizmo, pagal kurį nacionalinėms institucijoms būtų nurodoma kreiptis į Eurojustą po OLAF rekomendacijos vykdyti baudžiamąjį persekiojimą arba teisminius procesus, šiame informaciniame lapelyje nacionalinėms institucijoms ir Eurojuste bei OLAF dirbantiems specialistams pateikiamos gairės, nurodančios, kada kitos organizacijos dalyvavimas yra vertingas, visų pirma dėl teisminių procedūrų po OLAF rekomendacijų nacionalinėms institucijoms.

2.1 Terorizmas

Darbas su bylomis. Terorizmo bylų, dėl kurių nacionalinės institucijos kreipėsi į Eurojustą pagalbos, skaičius ir toliau augo – nuo 14 bylų 2014 m., 41 bylos 2015 m., 67 bylų 2016 m. iki 87 bylų 2017 m. Be to, vieną terorizmo bylą užregistravo Šveicarijos ryšių palaikymo prokuroras. Daugiausia prašymų pateikusių valstybės narės: Italija, Ispanija, Vokietija ir Prancūzija. Daugiausia kreiptasi į Vokietiją, Prancūziją ir Belgiją.

Eurojustas toliau teikė paramą vykdant naujausių teroristinių išpuolių Europoje tyrimus, pvz., „Thalys“ traukinyje, taip pat išpuolių Paryžiuje, Briuselyje, Ansbache, Nicoje, Berlyne, Stokholme, Barselonoje ir Turku tyrimus, be to, dalyvauja kituose tarpvalstybinės teroristinės veiklos tyrimuose, įskaitant verbavimo, finansavimo ir propagandos teroristiniais tikslais. Kartu su išaugusiu bylų skaičiumi padidėjo ir sprendžiamų klausimų sudėtingumas bei būtinybė skubiai ir efektyviai bendradarbiauti daugiašaliu pagrindu. Šios bylos aiškiai rodo, kad teisminėms institucijoms vis labiau reikia taikyti bendrus ir tarpusavyje koordinuojamus metodus. Valstybės narės vis dažniau į Eurojustą kreipiasi pagalbos, pvz., dalijantis informacija ir įrodymais, kad būtų paspartintas STP ir ekstradicijos prašymų, EAO ir ETO vykdymas, taip pat sukurti JTG.

Eurojustas surengė 14 koordinacinių pasitarimų dėl terorizmo bylų. Dviejuose šiuose koordinaciniuose pasitarimuose dalyvavo trečiųjų valstybių atstovai: Australijos, Kanados, Indonezijos, Malaizijos, Naujosios Zelandijos, Filipinų, Šveicarijos, Tuniso, Ukrainos ir JAV. Eurojustas taip pat organizavo vieną koordinavimo centrą, skirtą tarpvalstybinei ONG, kuri neteisėtai gabeno migrantus ir klastojo administracinius dokumentus. Šios ONG suklastoti dokumentai buvo naudojami ir įmantriame tinkle, kuris buvo išardytas 2014 m., UTK verbuoti, jiems tarpininkauti ir finansuoti.

Be to, Eurojustas aktyviau dalyvavo ir terorizmo bylų JTG veikloje (12 JTG, iš kurių 8 buvo naujos). JTG suteikia puikias galimybes tiesiogiai keistis informacija ir įrodymais dvišalėse ir daugiašalėse terorizmo bylose.

Trečiosios valstybės dalyvavo trijose JTG: vienoje su Šveicarija, vienoje su Ukraina ir vienoje su Australija, Ukraina ir Malaizija.

2017 m. Nyderlandų, Belgijos, Ukrainos, Australijos ir Malaizijos JTG, įsteigta dėl 2014 m. liepos 17 d. sudužusio Malaizijos MH17 lėktuvo, įveikė dar vieną svarbų etapą. Eurojustas surengė koordinacinį pasitarimą, kuriame po ilgų šių šalių kompetentingų institucijų diskusijų buvo apsvarstyti kiti galimi veiksmai, susiję su baudžiamojo persekiojimo mechanizmu. Vėliau susijusios šalys kartu nusprendė, kad už MH17 lėktuvo numušimą atsakingų asmenų baudžiamasis persekiojimas vyks Nyderlanduose, ir patvirtino, kad ir toliau glaudžiai bendradarbiaus tiriant šią bylą. Eurojustas ir toliau tarpininkaus vykdant šį bendradarbiavimą.

Paryžiaus teroristiniai išpuoliai

Didelę operatyvinę pagalbą, kurią Eurojustas gali suteikti valstybėms narėms terorizmo bylose, geriausiai parodo 2015 m. lapkričio 13 d. teroristinių išpuolių Paryžiuje ir Sen Deni rezultatai.

2015 m. lapkričio 26 d. Eurojusto Prancūzijos biuras pradėjo į 13 valstybių narių ir JAV nukreiptą bylą ir nuo tada tarpininkavo perduodant ir vykdant daugybę STP prašymų. 2015 m. Eurojustas ir Europolas prisijungė prie netrukus po išpuolių sukurtų Prancūzijos ir Belgijos JTG.

Tyrimams Prancūzijoje ir kitose valstybėse narėse judant į priekį ir didėjant poreikiui koordinuoti veiksmus, nuo 2016 m. sausio iki 2017 m. vasario Prancūzijos biuras surengė penkis koordinacinius pasitarimus – vieną Zalcburge, du Paryžiuje ir du Hagoje.

Koordinaciniuose pasitarimuose susitinka teisminių institucijų atstovai ir tyrėjai iš visų susijusių valstybių narių, todėl tai yra pagrindinė Eurojusto veiklos priemonė terorizmo bylose. Šiuo atveju Eurojusto remiamas koordinavimas buvo labai naudingas nustatant kelias galimas 2015 m. rugpjūčio Paryžiaus ir „Thalys“ išpuolių sąsajas. Atitinkamai buvo suimti du įtariamieji Austrijoje ir sulaikytas vienas įtariamasis asmuo Vokietijoje ir jie buvo perduoti Prancūzijos institucijoms.

Teroristinis išpuolis Berlyno Kalėdų mugėje

2016 m. gruodžio 19 d. sunkvežimiu tyčia įvažiuota į Berlyno Kalėdų mugės lankytojus – 12 žmonių žuvo ir daugiau kaip 70 žmonių nukentėjo. Viena iš aukų tapo faktinis sunkvežimio vairuotojas – jis buvo nušautas sunkvežimio kabinoje. Nusikaltimą įvykdė Tuniso pilietis, kurį šiam išpuoliui įkvėpė ISIS propaganda. Praėjus keturioms dienoms po šio išpuolio jis žuvo per susišaudymą su policija Italijoje netoli Milano. Šis įvykis vertinamas kaip teroristinis išpuolis.

Eurojuste buvo užregistruota byla, susijusi su Vokietijos išpuolio tyrimu, kurį vykdė Federalinė generalinė prokuratūra. Praėjus kelioms valandoms po išpuolio prie tyrimo prisijungė Vokietijos nacionalinis biuras ir, ypač tyrimui vystantis, didėjo Eurojusto vaidmuo. Lygiagrečiai bylą dėl susišaudymo su Italijos policija užregistravo Italijos nacionalinis biuras. Eurojustas padėjo tarpininkaudamas, kad būtų deramai ir laiku keičiamasi informacija teisminiu lygmeniu. Taip pat Eurojustas galėjo naudotis savo nacionalinių Eurojusto korespondentų tinklu terorizmo klausimais.

2017 m. kovą Eurojuste surengtas koordinacinis pasitarimas, kurį bendrai organizavo Vokietijos ir Italijos biurai ir kuriame dalyvavo įvairių valstybių narių ir trečiųjų valstybių tyrimus vykdančių institucijų atstovai. Šiame pasitarime buvo siekiama pasikeisti informacija apie nukentėjusiųjų ir liudininkų būklę skirtingose šalyse ir tyrimų dėl išpuolio vykdytojo maršruto ir jo buvimo vietos 2016 m. gruodžio 19–23 dienomis rezultatais. Dalyviai aptarė atitinkamus nacionalinius tyrimus ir susitarė tęsti bendradarbiavimą tiesiogiai ir per Eurojustą.

Tarybos sprendimas 2005/671/TVR. Labai padaugėjo informacijos apie tyrimus, baudžiamuosius persekiojimus ir nuosprendžius už teroristinius nusikaltimus, kuria dalijamasi su Eurojustu pagal Tarybos sprendimą 2005/671/TVR. Eurojustas buvo informuotas apie 394 tyrimus ir baudžiamuosius persekiojimus ir 569 nuosprendžius arba išteisinimus dėl teroristinių nusikaltimų. Ši informacija kartu su informacija, kuria su Eurojustu dalijamasi pagal Tarybos sprendimo dėl Eurojusto 13 straipsnį, suteikia Eurojustui galimybę nustatyti galimas įvairių terorizmo bylų, taip pat terorizmo ir organizuoto nusikalstamumo bylų, sąsajas.

Bendradarbiavimas su Europolu. Eurojustas toliau stiprina savo bendradarbiavimą su Europolu, įtraukdamas jį į kelias bylas ir prisidėdamas prie jo kovos su terorizmu analizės projektų „Hydra“ ir „Travellers“. Eurojusto ir Europolo sąveika kovos su terorizmu srityje sustiprėjo įdarbinus deleguotąjį nacionalinį ekspertą, kuris specializuojasi kovos su terorizmu srityje, kad jis tarpininkautų vykstant Eurojusto ir EKTC informacijos mainams. Vykdomos užduotys apima ankstyvųjų EKTC veiklos teisminių procesų rėmimą ir Eurojusto koordinavimo priemonių naudojimą.

Užsienio teroristai kovotojai. Eurojustas ir toliau savo strateginį darbą skyrė baudžiamosios teisės atsakui į UTK stiprinti. Gruodį Eurojustas pristatė TVR tarybai penktąją savo ataskaitą *Užsienio teroristai kovotojai: Eurojusto požiūris į šį reiškinį ir baudžiamosios teisenos atsaką*. Ataskaita, kuri klasifikuojama kaip ES riboto naudojimo dokumentas, buvo pasidalyta su ES ir nacionalinio lygmens specialistais bei politikos sprendimų formuotojais, siekiant juos geriau informuoti apie iššūkius bei geriausią patirtį ir padėti kurti tvirtas baudžiamojo persekiojimo bylas. Ataskaitoje aprašoma naujausia Eurojusto patirtis koordinuojant UTK tyrimus ir baudžiamuosius persekiojimus, taip pat iššūkiai ir pamokos, gauti vykdant tyrimus ir baudžiamuosius persekiojimus, apie kuriuos pranešama Eurojustui. Taip pat ataskaitoje pabrėžiamos pirminės išvados dėl pagrindinių problemų, susijusių su mūšio lauko informacijos kaip įrodymų naudojimu baudžiamajame procese, nes juos sunku pasiekti arba įrodyti, kad jie gauti teisėtai. Joje pabrėžiama, kad mūšio laukuose Sirijoje ir Irake surinkta informacija gali būti naudojama tam tikrose jurisdikcijose tiriant teroristinius nusikaltimus ir pagrindinius tarptautinius nusikaltimus, ir atkreipiamas dėmesys į galimas tokių nusikaltimų sąsajas. Ataskaitoje daroma išvada, kad reikėtų toliau tyrinėti galimybes gauti ir bendrinti informaciją iš mūšio lauko pagal įrodymų standartus. Glaudžiai bendradarbiaudamas su Eurojusto nacionaliniais korespondentais terorizmo klausimais ir su Genocido tyrimų tinklu, Eurojustas pradėjo sisteminti geriausią patirtį ir problemas naudodamas ginkluoto konflikto zonose kariuomenės surinktą informaciją kaip įrodymus terorizmo ir (arba) karo nusikaltimų procesuose ir (arba) kaip pagrindą pradėti baudžiamuosius tyrimus ar baudžiamąjį persekiojimą.

Nacionaliniai korespondentai terorizmo klausimais. Metiniame Eurojusto nacionalinių korespondentų terorizmo klausimais susitikime, kuriame taip pat dalyvavo kovos su terorizmu ekspertai iš Norvegijos, Šveicarijos ir JAV, ES kovos su terorizmu koordinatorius, EKTC vadovas ir FRONTEX atstovas, daugiausia buvo diskutuojama apie galimybes stiprinti teisminį atsaką ir bendradarbiavimą po teroristinių išpuolių, keistis geriausia darbo su nukentėjusiais asmenimis iškart po teroristinių išpuolių patirtimi ir patirtimi teroristine veikla įtariamų asmenų deradikalizacijos srityje. Dalyviai aptarė baudžiamojo persekiojimo ir nuosprendžių UTK už teroristinius nusikaltimus ir (arba) karo nusikaltimus sunkumus ir problemas renkant mūšio lauko informaciją, kuri galėtų būti panaudota kaip įrodymai terorizmo ir (arba) karo nusikaltimų tyrimuose.

Aprėptis. Didžiausią kovos su terorizmu teisminių aspektų svarbą Eurojustas, be kita ko, pabrėžė Europos Parlamento LIBE komiteto posėdžiuose, taip pat per Europos Parlamento TERR komiteto apsilankymą Eurojuste gruodį. Daugiausia buvo diskutuojama apie pridėtinę Eurojusto vertę remiant vykdomus tyrimus ir baudžiamuosius persekiojimus ir stiprinant veiksmų koordinavimą bei informacijos mainus. Eurojusto atstovai pareiškė susirūpinimą dėl naujos Reglamento 45/2001 redakcijos, visų pirma dėl naujo pasiūlymo taikyti šį reglamentą Eurojusto tvarkomiems operatyviniams duomenims, ir prašė, kad Eurojustui, Europolui ir EP būtų taikoma bendra tvarka.

Teisminio bendradarbiavimo galimybių gerinimas operatyviniu ir strateginiu lygmenimis kovojant su terorizmu yra didžiausios svarbos klausimas Europolui palaikant santykius su trečiosiomis valstybėmis. Šiuo tikslu, taip pat siekdamas stiprinti abipusį pasitikėjimą ir išsiaiškinti galimybes bendradarbiauti ateityje, Eurojustas surengė kelis trečiųjų valstybių, pvz., Tuniso, Taivano ir Arabų Valstybių Lygos, kovos su terorizmu ir teisminio bendradarbiavimo ekspertų vizitus.

Radikalėjimas. Dėl radikalėjimo, kuris lemia smurtinį ekstremizmą ir terorizmą, Eurojustas toliau stebėjo ir analizavo su terorizmu susijusius nuosprendžius, įskaitant valstybėse narėse teismų skiriamas sulaikymo alternatyvas. Eurojustas reguliariai teikė ataskaitas dėl teisėjų taikomų nuosprendžių terorizmo bylose tipų (su laisvės atėmimu ar be laisvės atėmimo) ir atitinkamais atvejais – dėl susijusių išpareigojimų, kad būtų užtikrinta nuteistųjų reintegracijos bei deradikalizacijos ir visuomenės saugumo pusiausvyra.

Penktojoje Eurojusto UTK ataskaitoje taip pat aprašoma baudžiamosios teisenos patirtis ir geriausia praktika reaguojant į radikalėjimą. Eurojustas prisidėjo prie naujai įsteigtos Komisijos aukšto lygio darbo grupės diskusijų ir veiklos radikalėjimo klausimais (HLCEG-R), visų pirma padėdamas nustatyti prioritetus ir pateikti konkrečius pasiūlymus dėl ES ir valstybių narių lygmens veiksmų kalėjimų ir probacijos, rehabilitacijos ir reintegracijos klausimais. Eurojusto pasiūlymu viena iš HLCEG-R priimtų rekomendacijų susijusi su pagerėjusiu informacijos apie teroristinių nusikaltimų tyrimus, baudžiamuosius persekiojimus ir nuosprendžius teikimu Eurojustui, kad Eurojustas galėtų stebėti, kaip naudojamos baudžiamojo persekiojimo ir sulaikymo alternatyvos (kaip buvo prašoma 2015 m. lapkričio Tarybos išvadose), ir taip padėtų tobulinti baudžiamosios teisės strategiją dėl UTK ir radikalėjimo.

Apkaltinamųjų nuosprendžių dėl terorizmo apžvalga. 2017 m. Eurojustas pagal Tarybos sprendimą 2005/671/TVR paskelbė tris ANTA, pagrįstas atvirųjų išteklių ir nacionalinių institucijų pateikta informacija. ANTA pateikiama su teroristiniais nusikaltimais susijusių apkaltinamųjų ir išteisinamųjų nuosprendžių visoje Europos Sąjungoje apžvalga, naujausia teisinė informacija apie atitinkamus sprendimus bei jų teisminė analizė. 2017 m. parengtuose problemų analizės skyriuose nagrinėjami Vokietijos, Italijos ir Nyderlandų teismuose priimti nuosprendžiai. Du iš šių nuosprendžių buvo susiję su iš Sirijos sugrįžusiais užsienio kovotojais, o dar vienas – su grupe, kuri persekiojama už terorizmo skatinimą ir aktyvų džihadistų kovotojų verbavimą. Viename leidinyje apibendrinama kovą priimta Direktyva (ES) 2017/541 dėl kovos su terorizmu. Kitame leidinyje aptariamos kelios JT Saugumo Tarybos rezoliucijos dėl kovos su terorizmu, kurios gali turėti įtakos ES ir valstybių narių teisės aktams ir politikai.

ISIS propagandą vykdančios grupės išardymas

Ispanijos institucijos paprašė skubios Eurojusto pagalbos tiriant grupės, kuri buvo įtariama kurianti internete platinti skirtą audiovizualinę medžiagą su ISIS propaganda ir raginanti vykdyti teroristinius nusikaltimus, veiklą. Grupė, kuri aktyviai veikė keliose valstybėse narėse, taip pat buvo įtariama užsiimanti verbavimu ir radikalėjimu.

Šiai grupei išardyti Ispanijos institucijos planavo bendrą operaciją, kurią turėjo koordinuoti Eurojustas. Šiam tikslui prieš penkias dienas iki suplanuotos bendros operacijos atsakingasis tyrimo teisėjas išdavė du EAO ir du TP, prašydamas atlikti kelias kratas ir areštuoti atitinkamus elementus Vokietijoje ir Jungtinėje Karalystėje. EAO ir TP turėjo būti įvykdyti vienu metu ir koordinuotai bendros operacijos dieną.

Ruošdamiesi bendrai operacijai Ispanijos, Vokietijos ir Jungtinės Karalystės biurai nuolat palaikė tarpusavio ryšį, kad padėtų spontaniškai keistis informacija ir skubiai perduotų TP ir EAO kopijas. Jie dalijosi informacija apie TP ir EAO vertimų būklę bei šių įvedimą į SIS ir palaikė ryšį su SIRENE, kad pasiruoštų sinchroniškai aktyvinti į SIS įvestus EAO.

Nacionaliniai biurai konsultavo savo nacionalines institucijas, kaip geriausia veikti, ir prireikus teikė papildomą informaciją ar paaiškinimus. Dar prieš gaunant EAO ir TP vertimus, buvo atlikti

preliminarūs patikrinimai siekiant nustatyti Vokietijos ir Jungtinės Karalystės kompetentingas institucijas EAO išduoti ir kratoms vykdyti. Prieš gaudamas anglišką EAO versiją, Jungtinės Karalystės nacionalinis biuras perdavė ispanišką versiją kompetentingoms nacionalinėms institucijoms, kad paspartintų EAO išdavimo patvirtinimą, kuris buvo būtinas norint suimti įtariamąjį asmenį Birmingame. Iškilo problema dėl kratų laiko, nes Vokietijos teisės aktuose draudžiama kratos atlikti naktį (t. y. anksčiau nei 3.00 val.), todėl prašančioji institucija nustatė vykdymo laiką 4.00 val.

Skubūs EAO ir TP vertimai į vokiečių ir anglų kalbas (per 24 valandas) buvo per Eurojusto nacionalinius biurus perduoti kompetentingoms Vokietijos ir Jungtinės Karalystės institucijoms. Per kelias valandas, kai jie buvo gauti, Vokietijoje ir Jungtinėje Karalystėje buvo sutvarkyti visi būtini teisiniai ir praktiniai formalumai, kad būtų galima vykdyti prašomas priemones, ir per Eurojusto nacionalinius biurus Ispanijos institucijos buvo informuotos apie galimas būsimas problemas, nes EAO neteikė pakankamai informacijos apie įtariamą nusikaltimą. Taip pat buvo suorganizuotas kratos orderio išplėtimas Jungtinėje Karalystėje, kad būtų įtrauktą TP nenurodyta transporto priemonė. Ispanijos nacionalinis narys taip pat glaudžiai bendradarbiavo su Ispanijos ryšių palaikymo teisėju Londone, kad padėtų nacionalinėms institucijoms.

Birželio 28 d. 04.00 val. institucijos Vokietijoje, Ispanijoje ir Jungtinėje Karalystėje pradėjo sėkmingą operaciją, per kurią buvo suimti šeši įtariamieji šios grupės nariai. Operaciją koordinavo Eurojustas ir rėmė Ispanijoje esantis Europolo kovos su terorizmu specialistas. Ispanijos policijos pareigūnai operacijos dieną taip pat buvo dislokuoti Vokietijoje ir Jungtinėje Karalystėje.

Po šios operacijos Europolas tęsė nacionalinių institucijų veiklos koordinavimą ir padėjo joms bendradarbiauti. Netrukus po areštų Ispanijos institucijos perdavė papildomą informaciją savo bendradarbiams Vokietijoje ir Jungtinėje Karalystėje, kad išspręstų problemą dėl nepakankamos informacijos pirminiuose EAO (pagal konkretumo principo reikalavimus dėl trijų vaizdo įrašų gamybos) ir tarpininkavo vykdančiosioms institucijoms priimant perdavimo sprendimus. Atitinkamoms prokuratūroms buvo pateikta papildoma informacija, kurios reikėjo perduodant pagal Pagrindų sprendimo dėl Europos arešto orderio 15 straipsnio 2 dalį. Todėl Vokietijoje suimtas asmuo buvo sėkmingai perduotas Ispanijos institucijoms.

Be to, Eurojustas padėjo identifikuoti ir atrinkti atitinkamus Vokietijoje per operaciją areštuotus daiktus, kurie galės būti panaudoti kaip įrodymai Ispanijos procese. Vokietijos ir Ispanijos nacionaliniai biurai taip pat pateikė paaiškinimą vadovaujančiam prokurorui Vokietijoje, kad jis galėtų gauti kompetentingo nacionalinio teismo leidimą perduoti kratų metu konfiskuotus daiktus. Konfiskuoti daiktai buvo pristatyti pagal Pagrindų sprendimo dėl Europos arešto orderio 29 straipsnį.

Praėjus keliems mėnesiams po operacijos, Eurojustas surengė koordinacinį pasitarimą, kuriame dalyvaujančių nacionalinių institucijų iš Vokietijos, Ispanijos ir Jungtinės Karalystės atstovai pateikė atsiliepimus apie pasirengimą operacijai ir jos vykdymą. Jie taip pat aptarė vykstančių procesų būklę ir galimybes bendradarbiauti ateityje. Šio koordinacinio pasitarimo metu Jungtinės Karalystės institucijų atstovai perdavė Ispanijos atstovams operacijos dieną konfiskuotą medžiagą. Jungtinėje Karalystėje suimtas asmuo buvo perduotas Ispanijai.

Ispanijos institucijos labai gerai įvertino Eurojusto vykdytą koordinavimą ir pagalbą; jos teigia, kad be tokios pagalbos atlikti tokią sudėtingą vienu metu vykdomą tarpvalstybinę operaciją būtų buvę neįmanoma, ypač per tokį trumpą pasiruošimo laiką. Eurojusto pagalba buvo svarbi ir tęsiant darbus po sėkmingos operacijos, taip pat toliau bendradarbiaujant su susijusiomis nacionalinėmis institucijomis.

[Eurojusto ChBRBS vadovas](#)

[Eurojusto naujienos, 15 Nr.](#)

2.2 Kibernetiniai nusikaltimai

Darbas su bylomis. Tiriant kibernetinius nusikaltimus teisėsaugos ir teismų institucijoms neišvengiamai tenka bendradarbiauti ir koordinuoti tyrimo veiksmus su įvairių jurisdikcijų institucijomis. Eurojustas teikė pagalbą tiriant 70 bylų, surengė 9 koordinacinius pasitarimus ir organizavo 1 koordinavimo centrą, taip pat padėjo 7 JTG, iš kurių 4 buvo naujos. Pagrindinės pagalbos prašančios valstybės narės buvo Rumunija, Vokietija ir Nyderlandai. Dažniausiai kreiptasi į Jungtinę Karalystę, Prancūziją ir Vokietiją.

„NotPetya“ byloje paaiškėjo, koks svarbus yra skubus koordinuotas atsakas į didelės apimties kibernetinius išpuolius ir atitinkama ankstyvo Eurojusto ir Europolo įsitraukimo pridėtinė vertė.

2017 m. birželio 27 d. įvyko didelio masto kibernetinis išpuolis, paveikęs viso pasaulio kompiuterines informacines sistemas. Užmaskuota kaip išpirkos reikalaujanti programa, išpuoliui naudojama kenkimo programinė įranga, praminta „NotPetya“, pasklido per Ukrainos apskaitos programinės įrangos teikėjos pažeistų kompiuterių tinklą. Dėl šio išpuolio buvo nepataisomai pažeistos kelių bendrovių IT sistemos. Keliose valstybėse narėse, taip pat daugybėje pasaulio šalių nukentėjo vidutinės ir stambios įmonės. Tik skubiai įsikišus nukentėjusių įmonių IT skyriams, įskaitant dalinį ar visišką tinklo prieigos blokavimą, pavyko užkirsti kelią tolesniam „NotPetya“ kenkimo programinės įrangos plitimui.

Praėjus kelioms valandoms nuo išpuolio pradžios Prancūzijos teisminės institucijos pradėjo baudžiamosios veikos tyrimą ir paprašė Eurojusto pagalbos. Lygiagrečiai tyrimai buvo inicijuoti daugelyje kitų pasaulio šalių. Šioms pastangoms koordinuoti Europole liepą buvo surengtas operatyvinis pasitarimas, o rugsėjį Eurojuste buvo surengtas koordinacinis pasitarimas, kuriame dalyvavo 10 valstybių narių ir Ukrainos atstovai. Siekiant užtikrinti, kad laiku būtų surinkti elektroniniai įrodymai, ir siekiant koordinuoti tyrimų veiklą susijusiose šalyse ir įveikti teisinių sistemų skirtumus gruodį buvo sukurta JTG.

Bendradarbiavimas su Europolu. Eurojustas glaudžiai bendradarbiavo su savo pagrindiniais suinteresuotaisiais subjektais, visų pirma per į EC3 deleguotą Eurojusto nacionalinį kibernetinių nusikaltimų ekspertą, skatindamas kuo anksčiau įsitraukti teismines institucijas ir tarpininkaudamas informacijos mainams, taip pat remdamas Jungtinę kibernetinių nusikaltimų tyrimo grupę (J-CAT). Eurojustas ir Europolas atnaujino bendrą dokumentą dėl bendrų iššūkių kovojant su kibernetiniais nusikaltimais, kuris buvo paskelbtas kaip ES dok. Nr. 7021/17.

Nuo 2016 m. Eurojustas remia Europos kovos su pinigų mulais veiksmų projektus (angl. EMPACT), vadinamuosius EMMA I, II ir III. Kiekvieną iš jų sudarė operatyvinių veiksmų savaitė, po kurios vyko žiniasklaidos kampanijos savaitė siekiant visuomenę geriau informuoti apie pinigų mulus. Ilgainiui EMMA dėmesys nuo pinigų mulų identifikavimo nukrypo į pinigų mulus samdančių nusikalstamų organizacijų identifikavimą ir į finansinių nuostolių prevenciją, taip pat į neteisėto pelno išaldymą ir areštą. Eurojustas padeda koordinuoti nacionalinių institucijų tyrimus ir teikia konsultacijas dėl galimų teisinių kliūčių, kylančių vykdant tarpvalstybinius tyrimus, taip pat dėl viešojo ir privačiojo sektorių bendradarbiavimo bankininkystės sektoriuje specifikos. Šių koordinuotų visų valstybių narių, Europos bankų federacijos, Europolo ir Eurojusto veiksmų rezultatai parodo, kad galima daugiau pasiekti, kai su pinigų mulų problema kovojama tarptautiniu lygmeniu.

Bendradarbiavimas su ETKENT. Eurojustas remia ETKENT (žr. 5.4 skirsnį) ir glaudžiai bendradarbiauja su jo tinklu vystydamas įvairių šifravimo (žr. 3.1 skirsnį), duomenų saugojimo (žr. 3.2 skirsnį), „juodojo tinklo“ tyrimų ir el. įrodymų veiklą.

Padedamas ETKENT Eurojustas atliko dvi analizes elektroninėmis priemonėmis atliktų nusikaltimų srityje: vieną dėl Europos Teisingumo Teismo sprendimo dėl duomenų saugojimo poveikio ir vieną dėl valstybių narių galimybių ir patirties vykdant internetinius „juodojo tinklo“ nusikaltimų tyrimus. Pastarosios analizės pirminiai rezultatai buvo panaudoti „Juodojo tinklo“ konferencijai, kurią 2017 m. spalį surengė Europolas dėl šaunamųjų ginklų OVP.

Eurojusto ekspertai ir ETKENT nariai dalyvavo Komisijos surengtuose susitikimuose dėl el. įrodymų, kur pateikė informaciją iš Eurojusto bylų ir nurodė geriausią valstybių narių patirtį.

Plenariniuose ETKENT posėdžiuose Eurojuste pagrindiniai su kibernetiniais nusikaltimais kovojantys subjektai, t. y. nacionalinių institucijų, Eurojusto nacionalinių biurų atstovai, EC3 stebėtojai, Tarybos, Komisijos atstovai ir ETT sekretoriato vadovas gali pasikeisti patirtimi, praktinėmis žiniomis ir geriausia praktika Plenariniame posėdyje buvo pristatyta „Juodojo tinklo“ byla, kurioje pagalbą teikė Eurojustas ir EC3; ją tiriant paaiškėjo daugybė techninių ir teisinių problemų kovojant su nusikalstamumu „juodajame tinkle“. Šiame tyrime taikytą metodą ETKENT įvertino kaip geriausią patirtį, ir jis galėtų tapti pagrindiniu pavyzdžiu, kaip ateityje kovoti su panašiomis neteisėtomis „juodojo tinklo“ rinkomis.

Elektroninių nusikaltimų teisminė apžvalga. Eurojustas paskelbė savo trečiąją ENTA – ataskaitą, kuria siekiama padėti specialistams tirti ir vykdyti baudžiamąjį persekiojimą kibernetinių nusikaltimų bylose. Joje apžvelgiami teisės aktų pokyčiai ir analizuojama teismų praktika kibernetinių nusikaltimų, elektroninėmis priemonėmis įvykdytų nusikaltimų ir el. įrodymų srityse. Ataskaitoje pateikiami ir Teisingumo Teismo sprendimo dėl duomenų saugojimo poveikio vertinimo rezultatai. Keliose valstybėse narėse teismai jau svarstė nacionalinių duomenų saugojimo taisyklių teisėtumą. Tačiau kol kas nė vienas nepanaikino nacionalinių duomenų saugojimo teisės aktų. ENTA taip pat pateikiama Eurojusto atliktos teisės saugos institucijų tyrimo galimybių apžvalgos preliminarinė analizė ir aprašyti praktiniai bei teisiniai sunkumai, su kuriais jos susiduria vykdydamos „juodojo tinklo“ tyrimus. Sėkmingam šių tyrimų rezultatui gauti būtinas tarpvalstybinis bendradarbiavimas ir koordinavimas, nes jie yra susiję su keliomis jurisdikcijomis. JTG įrodo esančios ypač vertingos šioje srityje.

Aprėptis. Savo darbą kibernetinių nusikaltimų srityje Eurojustas pristatė keliuose LIBE komiteto posėdžiuose Europos Parlamente. Svarstyme dėl seksualinės prievartos prieš vaikus ir

jų seksualinio išnaudojimo Eurojustas pristatė savo bylą dėl vaikų seksualinio išnaudojimo internete analizę.

Operacijos kovojant su nusikaltėlių tinklu „Usenet“

Kibernetinių nusikaltimų bylose nepaprastai svarbus yra laikas. Vienu mygtuko paspaudimu duomenys gali būti pašalinti arba perkelti iš vienos jurisdikcijos į kitą – ir ne tik Europos Sąjungos, bet ir į kitas pasaulio šalis.

2017 m. spalį Vokietijos nacionalinis biuras pateikė Eurojustui dvi susijusias bylas dėl įtariamų Vokietijos intelektinės nuosavybės teisės aktų pažeidimų. Buvo įtariama, kad internetinį piratavimą vykdančios ONG valdo internetinius portalus, kuriuose siūloma gausybė licencijuotos ar autorių teisių saugomos medžiagos, pvz., filmų, programinės įrangos ir televizijos laidų.

Nors turinys buvo viešai reklamuojamas paviršiniame internete (ne giliajame internete) tokiuose domenuose kaip www.town.ag ir www.usenetrevolution.info, pats turinys buvo laikomas vadinamajame „Usenet“. Įtariama, kad, parduodami atitinkamą narių prieigą prie „Usenet“, ONG lyderiai uždirbo daugiau kaip 1 mln. EUR. Dėl autorių teisių pažeidimų padaryta žala buvo įvertinta 7,5 mln. EUR suma.

Visai šiai veiklai naudojamus serverius valdė skirtingos įmonės, kurios turėjo padalinių Prancūzijoje, Nyderlanduose, San Marine ir Kanadoje. Be to, du iš 68 įtariamųjų gyveno Šveicarijoje, o vienas – Ispanijoje. Siekiant lengviau vykdyti teisminį šių šalių bendradarbiavimą, areštuoti atitinkamus duomenis ir deramai bei laiku vykdyti kitus prašymus, buvo įkurtas koordinavimo centras.

Už šį tyrimą buvo atsakingos dvi Vokietijos prokuratūros, jo taikiniai buvo Vokietijoje ir už jos ribų, todėl koordinavimo centras žinojo, kad būtina tinkamai sinchronizuoti įvairius reikalingus veiksmus. Prancūzijai ir Nyderlandams bendradarbiavimo prašymai buvo pateikti per ETO, o kitoms šalims – per TP. Nors dauguma įtariamųjų buvo Vokietijoje, EAO buvo išduotas įtariamajam Ispanijoje.

Svarbiausias šiam tyrimui buvo bendradarbiavimo laikas, susijęs su duomenų poėmiu. Baudžiamojo persekiojimo tikslais buvo svarbu perimti visus internetinius piratavimo portalus. Jau operacijos pradžioje koordinavimo centras buvo informuotas, kad Vokietijos institucijoms pavyko konfiskuoti slaptažodžius, suteikiančius tiesioginę prieigą prie daugumos serverių. Eurojustas nedelsdamas susisieikė su atitinkamomis valstybėmis narėmis ir paprašė, kad jos atidėtų operacijas prieš atitinkamas serverius valdančias bendroves.

Operacijos dieną priemonių planas buvo ne kartą keistas, kad atitiktų nuolat kintančius operatyvinius poreikius. Visą operacijos dieną Eurojustas skubiai įsikišdavo, kad užtikrintų optimalų operacijų sinchronizavimą visose dalyvaujančiose šalyse. Buvo suimti du žmonės, atliktos 76 kratos ir areštuotos kelios svetainės, serveriai, kompiuteriai ir paimti elektroniniai įrodymai.

Šis didelis duomenų kiekis buvo gautas:

- Pasiėkus ir atsisiuntus duomenis iš interneto serverių naudojant per kratas įtariamųjų namuose Vokietijoje rastus atvirus nešiojamuosius kompiuterius arba slaptažodžius.

- Areštuojant papildomus serverius, kurie, kaip buvo įtariama, buvo laikomi prieglobos bendrovių patalpose Prancūzijoje ir Kanadoje.
- Konfiskuojant dokumentus ir išsamią operacijų informaciją iš Ispanijos ir Nyderlandų bendrovių.

Šių priemonių poveikis apėmė ne vien tyrime nagrinėtus nusikaltėlių tinklus. Operacijos dieną buvo atjungtos kitos „Usenet“ piratavimo svetainės. Panašios ONG greičiausiai suvokė, kad imtasi tarptautinių teisminių veiksmų, ir nusprendė prevenciškai išjungti savo serverius, kad išvengtų baudžiamojo persekiojimo.

2.3 Neteisėtas imigrantų gabenimas

Darbas su bylomis. Bylų, dėl kurių buvo kreiptasi į Eurojustą, skaičius išaugo nuo 32 bylų 2014 m. iki 64 bylų 2017 m. Eurojustas surengė 15 koordinacinių pasitarimų, organizavo du koordinavimo centrus ir 14 JTG, iš kurių šešios buvo naujos, ir taip dar kartą patvirtino, kad kovojant su šiuo reiškiniu tarptautiniu lygmeniu būtina stiprinti bendradarbiavimą taikant teismo bendradarbiavimo priemones. Austrija, Graikija ir Italija buvo pagrindinės pagalbos prašančios valstybės narės. Daugiausia kreiptasi į Vokietiją, Bulgariją ir Italiją.

Bendras bylų, dėl kurių kreiptasi į Eurojustą, skaičius išlieka santykinai mažas, palyginti su vykstančios migracijos krizės mastu ir su įtariamais tarpininkaujant atvykstančių migrantų kiekiais.

Eurojustas tęsė savo paramą kompetentingoms teisminėms institucijoms karštuosiuose taškuose per savo nacionalinius biurus, remdamasis teismų informacija, gauta iš savo specialių teisminių institucijų kontaktinių asmenų Italijoje ir Graikijoje.

Teisminės institucijos remia regioninę teismų bendradarbiavimo strategiją Šiaurės jūros darbo grupės kontekste. Ši buvo sukurta 2016 m. balandį. Ji suburia teisėsaugos institucijų atstovus iš Belgijos, Prancūzijos, Nyderlandų ir Jungtinės Karalystės, taip pat iš Eurojusto ir Europolo, jie keičiasi informacija ir stiprina baudžiamųjų persekiojimų koordinavimą.

Viena byla rodo sėkmingą specialios paskirties grupės veiklą. Ši byla susijusi su ONG, kuri buvo įtariama tarpininkavimu organizuojant neteisėtą imigraciją į Europos Sąjungą, pažeidžiant imigracijos teisės aktus, iš tokių šalių kaip Afganistanas, Pakistanas ir Vietnamas. ONG taip pat buvo įtariama pinigų plovimu. Buvo manoma, kad ONG gabena migrantus specialiai pritaikytose transporto priemonėse per Bulgariją, Belgiją, Prancūziją ir Nyderlandus į galutinę paskirties vietą Jungtinėje Karalystėje. Šios ONG tyrimai pradėti 2016 m. Jungtinėje Karalystėje ir Nyderlanduose, ir buvo nustatytos sąsajos su kitomis trimis valstybėmis narėmis. Ši byla ypatinga tuo, kad ji sujungė kontrabandos kelyje atsidūrusias šalis: galutinės paskirties šalį (Jungtinę Karalystę), tranzito šalis (Belgiją, Bulgariją, Vokietiją, Prancūziją ir Nyderlandus) ir šalis, kuriose ONG rado logistinę pagalbą (visų pirma Prancūzijoje, kur buvo pritaikomos transporto priemonės).

Kaip pažymėjo specialistai birželį vykusiame [Eurojusto pasitarime dėl neteisėto imigrantų gabenimo](#), dėl neteisėto imigrantų gabenimo bylų pobūdžio reikalingas glaudesnis kilmės, tranzito ir paskirties šalių bendradarbiavimas, todėl tokiose bylose akivaizdžiai būtinas tarptautinis teisminis bendradarbiavimas. Pasitarimas baigtas susitarimu, kad būtina išardyti ir patraukti baudžiamojon atsakomybėn visą ONG, o ne atskirai vykdyti jos nacionalinių segmentų baudžiamąjį persekiojimą. Šiuo atžvilgiu nustatyta, kad geriausia praktika yra kuo anksčiau

dalytis informacija. Taip pat minėta, kad būtina stiprinti bendradarbiavimą su trečiosiomis valstybėmis. Šiuo atžvilgiu iš Eurojusto darbo su bylomis matyti, kad kartą buvo bendradarbiaujama su Libanu, Libijos Arabų Socialistine Liaudies Džamahirija, Turkija ir Šveicarija, o du kartus – su Serbija.

Fiktyvios santuokos

Atrodo, kad fiktyvios santuokos vis dažniau naudojamos kaip *modus operandi* siekiant neteisėtai įvežti migrantus į Europos Sąjungą, ir yra požymių, kad ONG gerai žino valstybių narių teisės aktų skirtumus ir renkasi mažiau griežtą teisinę sistemą turinčias šalis.

2014 ir 2015 m. Airijoje labai padaugėjo ne ES piliečių iš Indijos subkontinento prašymų suteikti pabėgėlio statusą. Tuo pačiu laikotarpiu pastebėta, kad labai išaugo tam tikrų ne ES ir ES piliečių, visų pirma vyrų iš Indijos subkontinento ir Rytų Europos bei Portugalijos moterų, santuokų skaičius. Tiriant šį reiškinį paaiškėjo, kad prieglobsčio prašytojai naudojosi šiuo procesu, kad įgytų statusą Airijoje, nors dauguma šių vyrų jau turėjo imigracijos statusą ir praeitį Jungtinėje Karalystėje. Susijusias moteris tiesiog motyvavo finansinė nauda.

2016 m. Airijos nacionalinis biuras pradėjo bylą, siekdamas teismo bendradarbiavimo su Latvija, kad galimi Latvijos organizatoriai ir nuotakų verbuotojai būtų patraukti atsakomybėn. Pagrindiniai Airijos tyrimo objektai buvo Pakistano tautybės vyras, gyvenantis Airijoje, ir latvė moteris, taip pat gyvenanti Airijoje. Įtariamoji moteris reguliariai keliaudavo į Latviją, ir buvo manoma, kad ji suorganizavo daug fiktyvių santuokų ir verbavo joms Latvijos moteris.

2016 m. vasarį per pirmąją koordinacinę pasitarimą Latvijos institucijos patvirtino, kad jų vykdomame tyrime pagrindinis įtariamasis buvo kitas Pakistano pilietis, kuris vadovavo tinklui, susijusiam su mažiausiai 60 iš savanaudiškų paskatų sudarytų santuokų. Įtariamieji buvo susiję, o naudojamą *modus operandi* patvirtino ir Latvijos, ir Airijos institucijos.

Antrasis koordinacinis pasitarimas buvo surengtas 2017 m. vasarį siekiant išspręsti pagrindinius bylos sunkumus, visų pirma dėl nusikaltimų teisinio apibūdinimo ir dėl dvigubo baudžiamumo klausimo.

Fiktyvios santuokos nėra vertinamos kaip nusikaltimas pagal Airijos teisę, todėl, siekiant pateikti baudžiamuosius kaltinimus, lieka tik pagalbinės nusikalstamos veikos, pvz., susitarimas apgauti, apgaulė ar netikrų dokumentų pateikimas. Baudos už tokius nusikaltimus paprastai būna minimalios.

2013 m. Latvijos baudžiamajame kodekse buvo nustatyta, kad fiktyvi santuoka yra nusikalstama veika, bet dėl ribotos teismų praktikos ir dėl labai didelių taikomų bausmių skirtumų baudžiamasis persekiojimas už ją vis dar yra sudėtingas. Be to, kilo jurisdikcijos klausimų, jei dalis nusikaltimo buvo įvykdyta ne Latvijos teritorijoje ir jei atvejis susijęs tik su mėginimu.

Pagrindinis airių tyrimo objektas buvo sulaikytas Airijoje už imigracijos teisės aktų pažeidimą, ir Airijos institucijos pasiūlė įtariamąjį perduoti Latvijai, kur jam būtų iškelti kaltinimai dėl fiktyvios santuokos. Buvo svarstoma galimybės išduoti deportavimo orderį arba perduoti jį pagal EAO. Kadangi deportuojant nenurodoma konkreti paskirties vieta, taikant šią priemonę įtariamasis galėjo išvykti ne į Latviją, todėl tai netiko norint vykdyti prieš jį tyrimą. Norint perduoti pagal Latvijos EAO buvo reikalingas atitinkamas nusikaltimas Airijoje. Buvo apsvarstytas 2002 m. EAO pagrindų sprendimo nusikalstamų veikų sąrašas, ir pasitarimo dalyviai sutiko, kad sprendimą reikės priimti tada, kai bus nustatyta Latvijos prokuratūros strategija. Siekdami užtikrinti Airijos pagrindinio įtariamojo baudžiamąjį persekiojimą, dalyviai

nusprendė, kad trečias variantas būtų teismas Latvijoje kaltinamajam nedalyvaujant. Airijos institucijos pasiūlė tarpininkauti pasirinkus tokį variantą ir pateikti tam reikiamus įrodymus. Galiausiai pagrindiniam airių tyrimo objektui buvo panaikintas imigracijos statusas ir išduotas deportavimo orderis.

Reaguodamos į šį reiškinį Airijos institucijos pradėjo spręsti šį klausimą nuo ištakų, visų pirma didindamos santuokų tvarkymą vykdančių darbuotojų informuotumą. Ši schemą griauianti strategija, įgyvendinta kartu su Eurojustu ir keliomis valstybėmis narėmis, padėjo pasiekti rezultatų, nes nuo 2015 m. santuokų paraiškų skaičius gerokai sumažėjo.

Šios operacijos dalyviai, padedami Eurojusto ir Europolo, bendradarbiauja su kitomis valstybėmis narėmis atskleidžiant fiktyvias santuokas, taip pat vykdomas visos Europos masto tyrimas. Be to, Airijos tyrimas buvo išplėstas ir dabar tiriamos 2012 ir 2013 m. įvykusios santuokos.

Teminė neteisėto imigrantų gabenimo darbo grupė. Teminė neteisėto imigrantų gabenimo darbo grupė tęsė savo veiklą padėdama su neteisėtu imigrantų gabenimu dirbančioms prokuratūroms. Buvo paskelbtos Italijos, Ispanijos ir Prancūzijos bylų nacionalinės jurisprudencijos analizės. Šiose analizėse pabrėžti specifiniai šalių trūkumai ir jų įveikimo sprendimai. Pavyzdžiui, Italijos jurisprudencijos analizėje išdėstyti sprendimai dėl jurisdikcijos taikymo atviroje jūroje, o Prancūzijos jurisprudencijos analizėje nurodoma, kad vyrauja padirbti tapatybės dokumentai ir atitinkamas teisės aktų leidėjų atsakas padidinti susijusias baudas.

Bendradarbiavimas su Europolu. Eurojustas turi kontaktinę asmenį darbui su analizės projektu „Checkpoint“ – Eurojusto darbine sąsaja su teisėsaugos sektoriumi ir visų pirma Europolu, kad būtų galima aptarti bendrai rūpimas bylas. Be to, Eurojustas tiria galimybes toliau plėtoti glaudžius operatyvinius santykius su Europole veikiančiu Europos kovos su neteisėtu imigrantų gabenimu centru (EMSC).

Aprėptis. Eurojustas palaiko glaudų bendradarbiavimą su ES institucijomis ir kitais suinteresuotaisiais subjektais, aktyviai kovojančiais su neteisėtu imigrantu gabenimu. Buvo sustiprinti informacijos mainai su atitinkamais partneriais, pvz., su Europos saugumo ir gynybos politikos (BSGP) misijomis bei operacijomis ir toliau ieškoma galimybių gerinti keitimąsi informacija su imigracijos ryšių palaikymo pareigūnais, atsižvelgiant į peržiūrimą Tarybos reglamentą Nr. 377/2004. Be to, Eurojustas prisidėjo vykdamas Europos migracijos darbotvarkės laikotarpio vidurio peržiūrą ir nurodė, *inter alia*, kad būtina skatinti nacionalines teisėsaugos institucijas pritaikyti savo baudžiamojo persekiojimo strategijas ir nukreipti jas į ONG sumanytojus. Šiuo atžvilgiu gali būti labai naudingos Eurojusto teismo bendradarbiavimo priemonės.

Visus metus buvo tęsiami strateginės informacijos mainai su Europos Sąjungos karinės operacijos vykdytojais Viduržemio jūros regiono pietų centrinėje dalyje (EUNAVFOR MED). Šiuo metu Eurojustas ir FRONTEX vertina naujas bendradarbiavimo galimybes. Pagal naują FRONTEX teisinį pagrindą FRONTEX ir Eurojustas gali keistis asmens duomenimis baudžiamosios veikos tyrimų tikslais.

2.4 Prekyba žmonėmis

Darbas su bylomis. Eurojuste užregistruotos 132 bylos – tai kur kas daugiau nei 93 bylos 2016 m., be to, surengti 57 koordinaciniai pasitarimai, palyginti su 33 pasitarimais 2016 m. Daugiausia prašymų pateikusių valstybės narės buvo Rumunija, Jungtinė Karalystė ir Bulgarija. Dažniausiai kreiptasi į Rumuniją, Vokietiją ir Jungtinę Karalystę.

Daugiau buvo naudojamos ir JTG: įsteigtos 26 naujos JTG, iš viso veikė 51 JTG. Trisdešimt devynios JTG gavo Eurojusto finansavimą. JTG veikloje dalyvavo ir trečiosios valstybės, pvz., Norvegija, Šveicarija bei Bosnija ir Hercegovina. Prekybą žmonėmis dažnai vykdo ONG, kartais kartu su pinigų plovimu ir nusikaltimais žmogaus gyvybei, sveikatai ar asmens laisvei. Tikėtina, kad prie taip padidėjusių operatyvinės paramos mastų prisidėjo nuolat akcentuojama prekyba žmonėmis – dėl strateginio projekto, Eurojusto kovos su prekyba žmonėmis veiksmų plano ir galutinėje vertinimo ataskaitoje pateiktų rekomendacijų.

Galutinė vertinimo ataskaita. Sausį Eurojustas paskelbė savo [2012–2016 m. kovos su prekyba žmonėmis veiksmų plano galutinio vertinimo ataskaitą](#). Joje apžvelgiamas Eurojusto darbas kovojant su prekyba žmonėmis nuo 2012 m. sausio 1 d. iki 2016 m. gruodžio 31 d. ir sutelkiamas dėmesys į per dvejus veiksmų plano įgyvendinimo metus (2014–2016 m.) atliktą darbą. Ataskaita parodė, kad dažniausiai prekybos žmonėmis aukos patiria seksualinį išnaudojimą, o antras pagal dažnumą išnaudojimas yra išnaudojimas darbe. Tokio pobūdžio nusikalstamų veikų tyrimai yra sudėtingi, šias veikas vykdo gerai organizuotos nusikalstamos grupės ir dažnai jos susijusios su pažeidžiamomis aukomis.

Ataskaitoje išdėstyti tam tikri iššūkiai, su kuriais susidurta vykdant tyrimus ir baudžiamąjį persekiojimą:

- įrodymų surinkimas ir priimtinumas;
- aukų identifikavimas ir radimas;
- aukų pareiškimų patikimumas;
- su jurisdikcijos kolizija susiję klausimai;
- EAO vykdymas;
- specialių tarpvalstybinių tyrimo metodų naudojimas;
- iš prekybos žmonėmis gauto pelno atradimas ir konfiskavimas;
- įrodymas, kad prekybą žmonėmis vykdančios ONG plauna pinigus;
- materialinės teisės ir proceso teisės normų skirtumai valstybėse narėse.

Ataskaitoje taip pat atkreiptas dėmesys į tam tikrą geriausią patirtį: i) Eurojustas suteikia nacionalinėms institucijoms platformą klausimams išsiaiškinti ir bendram susitarimui dėl tolesnių veiksmų pasiekti, nes organizuoja koordinacinius pasitarimus ir teikia juose pagalbą; ii) Eurojustas gali padėti išspręsti jurisdikcijos klausimus; iii) naudinga taikyti daugiadisciplininį požiūrį įtraukiant NVO, mokesčių institucijas, imigracijos tarnybas ir teisėsaugos agentūras; iv) svarbu stiprinti aukų pasitikėjimą; v) įsteigus JTG gali būti lengviau išspręsti su įrodymais susijusias problemas.

Aprėptis. Šio pobūdžio nusikaltimai yra sudėtingi, todėl būtina taikyti daugelio agentūrų strategiją. Eurojustas toliau vykdė savo partnerystės su kitomis ES institucijomis ir TVR agentūromis įsipareigojimus, kad paspartintų veiksmus ir užtikrintų optimalų išteklių panaudojimą kovojant su prekyba žmonėmis. Kovą ES kovos su prekyba žmonėmis koordinatorius susitiko su Eurojusto pirmininku aptarti naujausių įvykių ir būsimo darbo kovojant su prekyba žmonėmis. Eurojustas taip pat pristatė ir aptarė ataskaitą Kovos su

prekyba žmonėmis kontaktinių asmenų iš TVR agentūrų grupėje, kuriai pirmininkavo Komisija. Informuodamas apie tolesnius veiksmus po *Prekybos žmonėmis panaikinimo ES strategijos* priėmimo ir nurodydamas konkrečius tolesnius veiksmus, Eurojustas prisidėjo rengiant Komisijos komunikato Europos Parlamentui ir Tarybai projektą. Viena iš sričių, kuriai Komunikate skiriamas pagrindinis dėmesys, yra verslo modelio, nuo kurio priklauso prekyba žmonėmis, sutrikdymas, pvz., intensyviau vykdant tyrimus ir baudžiamąjį persekiojimą ir palengvinant galimybes imtis aktyvių finansinių ir žvalgybos duomenimis pagrįstų tyrimų, turto susigrąžinimo, pelno išaldymo ir konfiskavimo, taip pat glaudžiau bendradarbiaujant.

Taip pat Eurojustas pasidalijo patirtimi ir geriausia praktika su Jungtinių Tautų narkotikų kontrolės ir nusikalstamumo prevencijos biuru (UNODC): dalyvavo jo ekspertų grupės posėdžiuose dėl tarptautinio teisinio bendradarbiavimo prekybos žmonėmis byloje ir prisidėjo rengiant UNODC *Prekybos žmonėmis tyrimų ir baudžiamojo persekiojimo visame pasaulyje vadovą*.

JTG veikla tiriant prekybą žmonėmis seksualinio išnaudojimo byloje

Byla susijusi su prekyba žmonėmis ir Slovakijos piliečių gabenimu į Jungtinę Karalystę seksualinio išnaudojimo tikslams. Šioje byloje neteisėta prekyba buvo susijusi ir su kita nusikalstama veika: Jungtinėje Karalystėje tirti nusikaltimai apėmė ne tik prekybą žmonėmis, bet ir žaginimą, tarpininkavimą vykdant neteisėtą imigrantų gabenimą į Jungtinę Karalystę, dokumentų klastojimą ir kitus susijusius nusikaltimus. Slovakijoje buvo vykdomi tyrimai dėl turto prievartavimo, trukdymo teisingumui ir mėginimų trukdyti įvykdyti teisingumą.

Dvišalio policijos bendravimo metu nustatytas poreikis suformuoti JTG. Eurojustas tarpininkavo nacionalinėms institucijoms komunikuojant rengiantis įsteigti ir įsteigiant JTG ir padėjo parengti JTG susitarimą bei vėlesnius jo pakeitimus. Be to, dėl teisės sistemų skirtumų Slovakijos institucijoms reikėjo pagrindimo, kad Jungtinės Karalystės JTG vadovas galėtų būti policijos pareigūnas, o ne prokuroras. Eurojustas išaiškino šią padėtį paaiškindamas Anglijoje ir Velse galiojantį baudžiamojo persekiojimo ir tyrimo institucijų funkcijų atskyrimą; jos glaudžiai bendradarbiauja viso baudžiamosios bylos tyrimo metu, bet jų vaidmenys yra aiškiai atskirti. Jungtinėje Karalystėje prokuroras negali nurodyti policijos pareigūnui veikti ir negali siekti kontroliuoti tyrimo ar jam vadovauti. Todėl Jungtinės Karalystės JTG vadovas turi būti policijos pareigūnas. Be to, Eurojustas padėjo rasti teisinį sprendimą, kad JTG galėtų dalyvauti vertėjas raštu.

JTG susitarimas buvo pasirašytas 2013 m. rugsėjį dalyvaujant Eurojustui. Taip pat Eurojustas suteikė šiai JTG finansinę paramą. JTG veiklos etape Eurojustas dalyvavo diskusijose ir pateikė informacijos apie Jungtinėje Karalystėje pagal Šiuolaikinės vergovės aktą išduotų vergovės ir neteisėtos prekybos prevencijos potvarkių teisinį pobūdį. Pagal Jungtinės Karalystės teisę tokio potvarkio nesilaikymas Jungtinėje Karalystėje būtų nusikaltimas, dėl kurio gali būti taikoma ekstradicija ir už kurį baudžiama iki penkerių metų įkalinimo bausme, taip pat gali būti išduotas EAO. Tačiau jokia savitarpio pripažinimo priemonė nesuteiktų galimybės Slovakijai perimti tokios nutarties. Kadangi teismo nutartys paskelbtos vadovaujantis nacionaline teise, kuri nepakeičia 2008 m. lapkričio 27 d. Tarybos pagrindų sprendimo 2008/947/TVR dėl savitarpio pripažinimo principo taikymo, Slovakijos policija gali tik pateikti policijos lygmens informaciją Jungtinės Karalystės institucijoms apie galimą šių potvarkių pažeidimą Slovakijos Respublikos teritorijoje.

Paprastai prekybos žmonėmis bylose pažeidžiamoms aukoms būtina apsauga. Su tuo susijusios nuostatos buvo įtrauktos į JTG susitarimą. JTG užtikrino nukentėjusių slovakių dalyvavimą Jungtinės Karalystės teismuose, tarpininkavo Slovakijos pareigūnams liudijant Jungtinės Karalystės teismuose ir padėjo toliau skubiai keistis informacija.

Užbaigus tyrimą Jungtinėje Karalystėje baudžiamasis nuosprendis dėl prekybos žmonėmis ir kitų susijusių nusikaltimų (pvz., fiktyvių santuokų) paskelbtas 10 žmonių.

Dalyvaujant JTG surinkta informacija padėjo inicijuoti baudžiamąjį procesą Slovakijoje. Po šių tyrimų už turto prievartavimą ir trukdymą įvykdyti teisingumą buvo nuteisti trys asmenys.

Eurojusto pagalba kuriant JTG ir rengiantis bendrai operacijai prekybos žmonėmis ir pinigų plovimo byloje

2016 m. balandį Rumunijos institucijos pradėjo tyrimą dėl tarptautinės ONG, kuri buvo kaltinama prekyba žmonėmis dėl seksualinio išnaudojimo, savadavimo ir pinigų plovimo. Nukentėjusios moterys, kurios buvo itin pažeidžiamos dėl amžiaus, fizinės ar protinės negalios arba dėl finansinių išteklių, darbo alternatyvų ar giminystės ryšių stokos, ONG narių buvo verčiamos užsiimti prostitucija Belgijoje, Čekijoje, Vokietijoje, Ispanijoje, Šveicarijoje ir Jungtinėje Karalystėje. Tyrimo metu atskleista, kad iš aprašytos nusikalstamos veikos gautos didelės sumos pinigų – ONG valdomos bankų operacijos siekė daugiau kaip 5 mln. EUR.

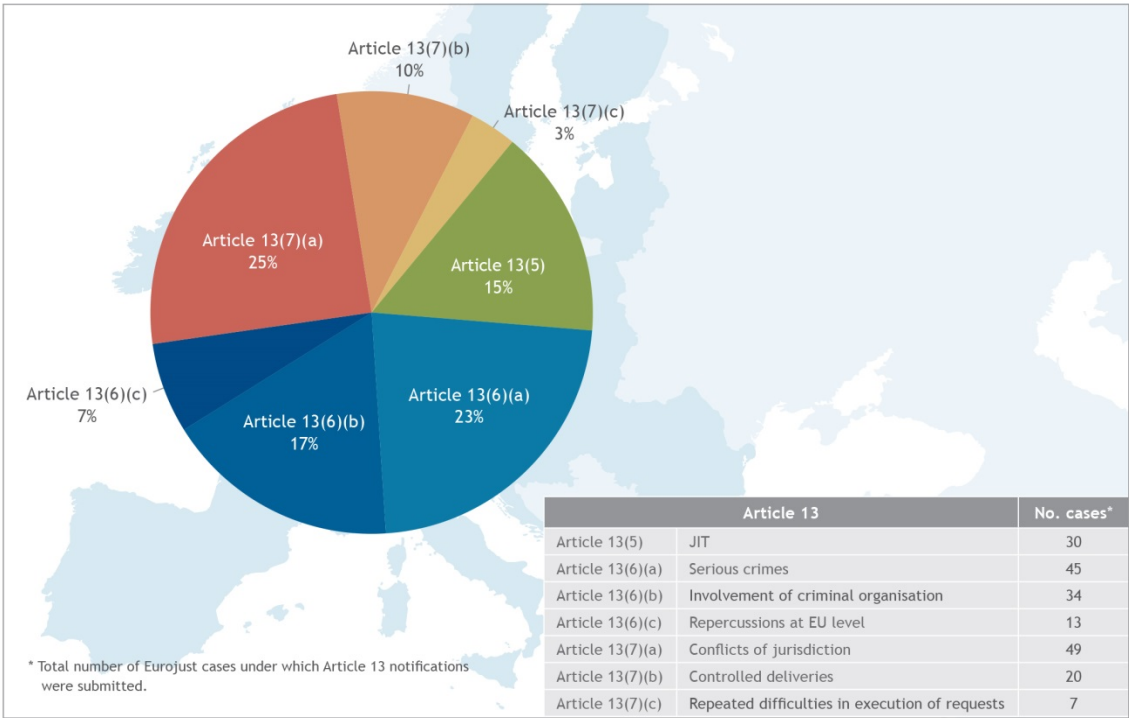
2016 m. rugsėjį ši byla buvo perduota Eurojustui, kad šis padėtų bendradarbiauti su susijusių valstybių narių ir trečiųjų valstybių nacionalinėmis institucijomis, visų pirma įsteigiant JTG ir ruošiantis bendrai operacijai. Per pirmąjį koordinacinį pasitarimą 2017 m. vasarį buvo susitarta dėl JTG įsteigimo. Kovą, dalyvaujant atitinkamiems Eurojusto nacionaliniams nariams, JTG susitarimą pasirašė Belgija, Rumunija ir Jungtinė Karalystė. Lygiagrečiai Eurojustas gavo, perdavė ir tarpininkavo vykdant STP prašymus su Čekija, Vokietija ir Šveicarija – šalimis, kurios nepriklausė JTG.

Antrasis koordinacinis pasitarimas gegužę buvo skirtas bendrai operacijai suplanuoti ir paruošti. Taip pat to pasitarimo dalyviai, padedami Eurojusto, susitarė dėl geriausios vietos baudžiamajam persekiojimui vykdyti. Bendros operacijos dieną birželį buvo atlikta krata 71 Rumunijos ir 20 Belgijos, Čekijos, Šveicarijos ir Jungtinės Karalystės namų. Areštuota daug valiutos, papuošalų, šaunamųjų ginklų, narkotikų ir elektroninės įrangos. Tą pačią dieną sulaikyti 39 įtariami asmenys Rumunijoje ir trys Jungtinėje Karalystėje, apklausta 40 liudininkų. Be to, Rumunijoje išduotas orderis areštuoti turto už daugiau kaip 2 mln. EUR. Visos bendros operacijos metu Eurojustas teikė konsultacijas nacionalinėms institucijoms.

Šioje byloje Eurojustas taip pat suteikė JTG finansinę ir logistinę paramą. Europolas prisidėjo prie dalyvaujančių šalių informacijos mainų ir teikė operatyvinę pagalbą organizuodamas operatyvinį pasitarimą ir tarpusavyje derindamas gaunamą informaciją.

Eurojustas stebėjo gaunamų pranešimų srautą pagal Sprendimo dėl Eurojusto 13 straipsnio 5–7 dalis, kuriomis vadovaudamosi valstybės narės turi dalytis tam tikra informacija su Eurojustu.

Article 13 cases

Informacinės kelionės ir rinkodaros seminarai

Bendradarbiaudamas su atitinkamomis nacionalinėmis institucijomis Eurojustas surengė tris rinkodaros seminarus (Suomijoje (gegužę), Švedijoje (rugsėį) ir Portugalijoje (lapkritį)) ir septynias informacines keliones (Bulgarijoje, Prancūzijoje, Lietuvoje, Vengrijoje, Rumunijoje ir Suomijoje); taip jis siekė supažindinti su Eurojusto užduotimis, veikla ir kuriama pridėtine verte sprendžiant operatyvinius klausimus, taip pat skatino Eurojusto kaip teisminės ir teisinės kompetencijos centro Europos Sąjungoje pripažinimą. Seminaruose dalyvavo prokurorai, teisėjai ir (arba) teisėsaugos institucijos.

Informavimo strategija

Gruodį Kolegija patvirtino Eurojusto informavimo strategiją valstybėse narėse, kad būtų toliau didinamas nacionalinių institucijų informuotumas apie Eurojusto paslaugas ir kuriama pridėtine operatyvinę vertę. Šioje strategijoje nurodoma, kad naudinga reguliariai rengti Eurojusto nacionalinių narių apsilankymus nacionalinėse institucijose siekiant aptarti su bylomis susijusius klausimus ir (arba) abiem pusėms pasidalyti naujausia informacija apie strategijas ir pokyčius. Joje taip pat pabrėžiamos praktinės žinios, kurių įgyja pažintinių vizitų į Eurojustą atvykę specialistai, visų pirma, kai šie vizitai vyksta bendradarbiaujant su ETMT. Be to, strategijoje numatytas naujas būdas populiarinti Eurojustą (vietoj rinkodaros seminarų ir informacinių kelionių) rengiant nacionalinius praktinius seminarus, kuriuos organizuotų nacionaliniai biurai valstybėse narėse, kad paaiškintų apie Eurojusto paslaugas ir pagalbą nacionalinėms institucijoms ir supažindintų su jo užduotimis, pareigomis ir kuriama pridėtine verte.

ETMT mainų programa

Vykdant ETMT mainų programą, 20 prokurorų ir (arba) teisėjų iš 11 valstybių narių (BG, CZ, DE, ES, IT, LT, HU, AT, PL, PT, SI) dalyvavo Eurojusto nacionaliniuose biuruose rengiamose ilgalaikėse stažuotėse (3 arba 4 mėnesių trukmės) ir prisidėjo prie šių biurų veiklos. Taip pat rugsėį 26 prokurorai ir (arba) teisėjai iš 16 valstybių narių atvyko vienos savaitės pažintinio vizito Eurojuste.

3 skyrius. Iššūkiai ir geriausia praktika

[vadas

Vykdydamas operatyvinį ir strateginį darbą, Eurojustas padeda nustatyti sunkumus ir geriausią patirtį įvairiose teisminio bendradarbiavimo baudžiamosiose bylose srityse.

2017 m. Eurojustas visų pirma sprendė teisinius ir praktinius sunkumus šifravimo, duomenų saugojimo ir EAO srityse. Nuo ETO perkėlimo į nacionalinę teisę termino 2017 m. gegužės 22 d. Eurojustas teikė pagalbą nacionalinėms institucijoms taikant ETO ir teikė teises konsultacijas operatyvinėse bylose, kai iškildavo sunkumų. Eurojustas toliau stebės ir analizuos potencialias problemas, kurių gali kilti.

3.1 Šifravimas

Birželį Eurojustas kartu su Komisija ir ETKENT surengė praktinį seminarą, siekdamas surinkti informaciją apie šifravimo poveikį baudžiamosios veikos tyrimams ir išsiaiškinti praktinius nustatytų problemų sprendimus. Praktiniame seminare daugiausia dėmesio buvo skiriama teisinei sistemai valstybėse narėse, taip pat jų teisės procedūroms, kliūtims ir geriausiai praktikai. Buvo aptartos šios temos: a) šifravimo poveikis kasdienei baudžiamosios veikos tyrimų ir baudžiamojo persekiojimo praktikai, b) iššifravimo raktų valdymo ir aiškių tekstinių duomenų gavimo, c) šifro nulaužimo ir d) šifravimo apėjimo.

Dalyviai pabrėžė, kad šifravimas vis labiau trukdo veiksmingai vykdyti baudžiamosios veikos tyrimus, nes vis daugiau nusikalstamos veikos įrodymų perkeliama iš tradicinių įrodymų, pvz., popierinių bylų, į elektroninio pavidalo laikmenas. Šifravimo iššūkiai susiję su internetiniu ir ne internetiniu duomenų tvarkymu ir laikymu. Sprendžiant šifravimo problemas baudžiamosios veikos tyrimuose, kyla teisinių ir techninių klausimų.

Iššifravimo raktų valdymo ir aiškių tekstinių duomenų gavimo klausimu buvo išskirtas privalomas ir savanoriškas įtariamųjų ar trečiųjų šalių bendradarbiavimas. Dalyviai nurodė, kad dabartinės tam tikrų valstybių narių teisės aktuose numatytos pareigos atskleisti informaciją ir kitų valstybių narių savanoriškų susitarimų nepakanka. Be to, dalyviai pabrėžė, kad, nustačius prievolę įtariamajam atskleisti iššifravimo raktą arba aiškius tekstinius duomenis, kiltų problemų dėl teisės neliudyti prieš save. Profesinė dalyvių nuomone, teisėtai tyrimo metu gautas iššifravimo raktas iš esmės galėtų būti panaudotas kitiems tyrimams.

Dalyviai priėjo prie išvados, kad šifravimas jau dabar kelia iššūkių siekiant efektyvių ir veiksmingų baudžiamosios veikos tyrimų ir baudžiamojo persekiojimo. Vertindami, kaip šį iššūkį įveikti, dalyviai sutarė, kad reikėtų rasti pusiausvyrą tarp tyrimo interesų (būtinybės efektyviai susipažinti su duomenimis) ir pagrindinių teisių apsaugos.

Šio praktinio seminaro rezultatai įtraukti į Komisijos 11-ąją pažangos ataskaitą *Siekiant sukurti tikrą veiksmingą saugumo sąjungą*.

3.2 Duomenų saugojimas

Eurojustas greitai parengė pirmąjį vertinimą dėl Europos Sąjungos Teisingumo Teismo sprendimo sujungtose bylose C-203/15 ir C-698/15 („Tele2“ ir Watson) poveikio teisminiam bendradarbiavimui baudžiamosiose bylose Europos Sąjungoje. Šiuo tikslu ETKENT nariams buvo išsiųstas išsamus klausimynas. Klausimynas buvo susijęs su nacionalinės teisės aktų nuostatomis dėl duomenų saugojimo atsižvelgiant į Europos Sąjungos Teisingumo Teismo svarstymus nutartyse, konkrečiai, ar teisinėje sistemoje leidžiama bendrai (masiškai) nesirenkant saugoti duomenis, dėl privalomo duomenų saugojimo apsaugos priemonių ir vėlesnės jų prieigos apimčių ir galiausiai dėl galimo sprendimo poveikio įrodymų rinkimui ir priimtinumui šalyje ir apskritai tarptautiniam teisminiam bendradarbiavimui. Analizėje aptarta specialistų nuomonė šiuo klausimu. 2017 m. birželį Eurojustas paskelbė ataskaitą, *inter alia*, Komisijai ir Tarybai (Tarybos dok. 10098/17) ir pasidalijo ja su Europolu. Eurojustas toliau stebės su duomenų saugojimu baudžiamosios veikos tyrimų tikslais susijusius pokyčius Europos Sąjungoje, pagrindinį dėmesį skirdamas padariniams teisminio bendradarbiavimo atžvilgiu.

3.3 Europos arešto orderis

Eurojustas padėjo nacionalinėms institucijoms su užklausomis, susijusioms su EAO taikymu: 320 bylų buvo susiję su geresniu užregistruotų EAO vykdymu, ir tai sudarė 12,5 proc. visų bylų. Daugiausiai prašymų (44) pateikė Graikija, po jos – Lenkija (32), Bulgarija (27), Austrija (27) ir Švedija (23). Daugiausia kreiptasi į Jungtinę Karalystę (54), Ispaniją (42), Italiją (37), Rumuniją (27) ir Prancūziją (23).

Pagrindų sprendimo dėl Europos arešto orderio (PS EAO) 16 straipsnyje nurodyta, kad, jei tam pačiam asmeniui išduotas ne vienas EAO, vykdančioji teisminė institucija gali prašyti Eurojusto patarimo, kuriai valstybei narei turėtų būti pirmiausia perduotas prašomas asmuo. Po tokių prašymų iš Jungtinės Karalystės (3), Belgijos (2), Prancūzijos (1), Nyderlandų (1) ir Slovėnijos (1) Eurojuste buvo pradėtos aštuonios bylos dėl kelių EAO vienam asmeniui.

PS EAO 17 straipsnio 7 dalyje numatyta, kad išimtiniais atvejais, jeigu valstybė narė negali laikytis 17 straipsnyje numatytų terminų, ji apie tai turi pranešti Eurojustui nurodydama vėlavimo priežastis. 2017 m. buvo užregistruoti 38 tokie pranešimai apie pažeidimus. Du iš šių atvejų buvo užregistruoti Kolegijoje, nes buvo reikalinga papildoma parama iš susijusių nacionalinių biurų, o kiti 36 atvejai buvo perduoti Eurojustui tik kaip informacija. Šie pranešimai ir toliau daugiausia susiję su keliomis valstybėmis narėmis. Siekdamas užtikrinti struktūrizuotą informacijos apie vėlavimus vykdant EAO perdavimą Eurojustui, Eurojustas parengė užpildomą PDF formą. Šis, bendradarbiaujant su valstybių narių nacionaliniais ekspertais, parengtas šablonas pirmąjį 2018 m. ketvirtį bus išplatintas kompetentingoms nacionalinėms valdžios institucijoms.

Po 2016 m. balandžio 5 d. Europos Sąjungos Teisingumo Teismo sprendimo *Aranyosi ir Căldăraru* byloje Eurojustas pastebėjo, kad padaugėjo EAO bylų, kuriose teisminėms institucijoms kilo sunkumų vykdant EAO dėl tariamai nederamų kalėjimo sąlygų orderį išdavusiose valstybėse narėse. Vasarį Kolegija surengė teminę diskusiją [EAO ir kalėjimo sąlygos](#), kad būtų galima pasidalyti patirtimi ir geriausia praktika. Diskutuodami dalyviai taip pat kalbėjo apie minėtą sprendimą ir jo poveikį nacionalinėms byloms ir nagrinėjo papildomos Eurojusto

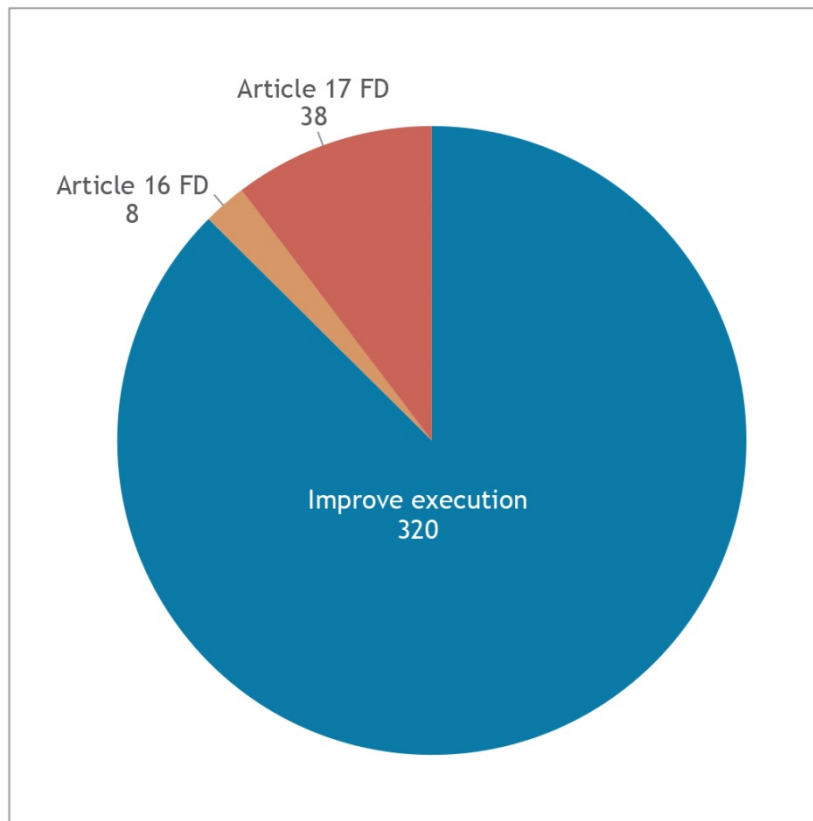
paramos nacionaliniams specialistams galimybes. Be to, lapkritį Eurojustas priėmė ekspertų susitikimą *Priemonės sulaikymo sąlygoms įvertinti kūrimas*, kurį organizavo FRA. 12 valstybių narių nacionaliniai ekspertai, taip pat FRA, Komisijos, ETT sekretoriato ir Eurojusto atstovai aptarė galimybę sukurti priemonės sulaikymo sąlygoms vertinti. Šio aptarimo rezultatai bus pateikti FRA ataskaitoje.

Ataskaitoje dėl Eurojusto darbo su Europos arešto orderiais (2014–2016) specialistams pateikiamos išvalgos apie pagrindines dirbant su EAO nustatytas problemas. Šios problemos susijusios su teisinėmis ir praktinėmis perdavimo procedūrų kliūtimis, taip pat paaiškinama, kaip Eurojustas, kai tik buvo įmanoma, bandė jas įveikti. Ataskaitoje, *inter alia*, aptariami šie klausimai: prašymai dėl informacijos; EAO perdavimas; keli EAO vienam asmeniui; laiko terminai; perdavimo atidėjimas ir problemos, susijusios su faktiniu perdavimu; sudėtingose daugiašalėse bylose teikiama pagalba ir galiausiai *Aranyosi ir Căldăraru* bei *Petruhhin* teismo praktikos poveikis Eurojusto darbe.

Europos Sąjungos Teisingumo Teismo praktika dėl EAO – tai reguliariai atnaujinamas Eurojusto kūrinys, kuriame ES specialistams pateikiama Europos Sąjungos Teisingumo Teismo sprendimų suvestinių apžvalga, susijusi su 2002 m. birželio 13 d. Pagrindų sprendimu 2002/584/TVR dėl Europos arešto orderio ir perdavimo tarp valstybių narių tvarkos. Šios suvestinės sugrupuotos pagal temą ir jose trumpai apžvelgiama bendroji bylos informacija, Teisingumo Teismui iškelti klausimai ir Teisingumo Teismo teisiniai argumentai.

Eurojustas taip pat parengė *Trumpą pranešimą dėl teismo sprendimo A. Petruhhino byloje (byla C-182/15) ir Eurojusto vaidmens*, kuris paskelbtas kaip Tarybos dok. 15786/17 LIMITE. Šiuo pranešimu siekiama informuoti valstybių narių specialistus apie *Petruhhin* sprendimo padarinius ir apie tai, kokią vaidmenį šiuo atžvilgiu gali atlikti Eurojustas. Trumpame pranešime apibendrinamas sprendimas, nurodomi keli pagrindiniai taikant šį sprendimą iškilę klausimai ir galiausiai aptariamas galimas Eurojusto vaidmuo šiame kontekste.

EAW cases

STP intelektinės nuosavybės nusikaltimų bylose

Spalį Eurojustas surengė Europos intelektinės nuosavybės prokurorų tinklo (EINPT) susitikimą, kurį bendrai organizavo Europos Sąjungos intelektinės nuosavybės agentūra (EUIPO) ir Eurojustas. Šio susitikimo tikslas – stiprinti EINPT narių, taip pat EINPT ir kitų subjektų bei tinklų visoje Europoje bendradarbiavimą ir sąveiką intelektinės nuosavybės teisių (INT) srityje.

Šis susitikimas tapo galimybe susitikti valstybių narių ir trečiųjų valstybių specialistams, tiriantiems ir vykdantiems baudžiamąjį persekiojimą dėl intelektinės nuosavybės nusikaltimų (INN). Specialistai pasidalijo įžvalgomis apie savo organizacines struktūras ir pristatė bylas, kuriose išryškėja teisminės ir praktinės problemos ir kliūtys, su kuriomis susiduriama tiriant ir persekiojant už tokius nusikaltimus.

Buvo pristatyti pirminiai rezultatai iš EUIPO tyrimo, kurį atliko Kopenhagos universitetas, dėl teisėkūros priemonių, susijusių su internetiniais intelektinės nuosavybės teisių pažeidimais. Pagrindiniai nustatyti iššūkiai: valstybių narių teisės aktų skirtumai ir greitas nusikalstamo pasaulio prisitaikymas prie technologijų plėtros.

Buvo pareikšta, kad būtina sekti nusikalstamu būdu įgytą turtą ir stiprinti tarptautinį bendradarbiavimą. Eurojustas turi patirties tarpininkaujant nutarimų išaldyti vykdymo ir turto susigrąžinimo procedūrose, taip pat stiprinant pridėtinę JTG vertę. Specialistai buvo paraginti įtraukti Eurojustą į sudėtingas tarpvalstybines INN bylas ir apsvarstyti galimybę įsteigti JTG.

Koordinuota strategija labai svarbi siekiant sėkmingo baudžiamojo persekiojimo INN bylose, todėl rekomenduojama bendradarbiauti su Eurojustu, ETT ir ETKENT. Be to, dažnai būna susiję INN ir kibernetiniai nusikaltimai, nes prekės dažnai parduodamos internete. Todėl naudingi glaudūs EINPT ir ETKENT ryšiai dalijantis žiniomis ir praktine patirtimi.

3.4 Europos tyrimo orderis

Vadovaudamosi 2014 m. balandžio 3 d. direktyva dėl Europos tyrimo orderio baudžiamosiose bylose (ETO direktyva), valstybės narės iki 2017 m. gegužės 22 d. turi imtis būtinų priemonių, kad būtų laikomasi šios priemonės. Tačiau atėjus šiam terminui dauguma valstybių narių dar nebuvo parengusios nacionalinių įgyvendinimo teisės aktų. Dėl tokios padėties kilo problemų, susijusių su ETO direktyvos 34 straipsnio įgyvendinimu ir visų pirma dėl galiojančio teisinio pagrindo bylose, susijusiose su valstybe nare, kuri dar nėra įgyvendinusi ETO direktyvos. Birželį Eurojustas kartu su ETT paskelbė *Pastabą dėl „atitinkamų nuostatų“ ir galiojančios teisinės tvarkos vėluojant perkelti į nacionalinę teisę ETO direktyvą* (Tarybos dok. 9936/17 II priedas). Pastaboje aptariami du svarbūs klausimai, susiję su ETO direktyvos 34 straipsniu, kurie abu turi aiškų poveikį kasdieniam specialistų darbui: 1) dėl galiojančios teisinės tvarkos vėluojant perkelti į nacionalinę teisę ETO direktyvą ir 2) priemonių, kurioms taikoma arba netaikoma „atitinkamų nuostatų“ sąvoka pagal ETO direktyvos 34 straipsnį.

Vadovaudamasis Tarybos sprendimo dėl Eurojusto 3 straipsnio 1 dalies b punktu, Eurojustas nacionalinėms institucijoms teikė pagalbą dėl prašymų, susijusių su ETO direktyvos taikymu. Eurojusto įgyta patirtis susijusi su pirmaisiais ETO direktyvos taikymo mėnesiais, ji pasižymi tuo, kad kai kuriose valstybėse narėse Direktyva nebuvo įgyvendinta. Eurojustas teikė paramą ir konsultacijas visais keturiais ETO gyvavimo ciklo etapais: i) parengimo etapu, ii) perdavimo kompetentingai vykdančiajai institucijai, iii) tarpininkavimo komunikacijai pripažinimo etapu ir iv) pagalbos įveikiant sunkumus vykdymo etapu. Pavyzdžiui, dažnai ETO projektai būdavo parengiami prieš koordinavimo centro veiklos pradžią ar operacijos dieną, kad Eurojusto nacionaliniai nariai galėtų patikrinti, ar ETO projektai atitinka konkrečius vykdančiosios valstybės narės teisės sistemos reikalavimus.

Dažnai Eurojusto pagalbos buvo siekiama norint paspartinti ETO vykdymą. Nors iš esmės nacionalinės institucijos gana teigiamai nusiteikusios ETO atžvilgiu, dėl vienos standartinės formos ir terminų tam tikrais atvejais kilo klausimų, kuriems išspręsti reikėjo Eurojusto pagalbos. Eurojustas gali atlikti svarbų vaidmenį teikdamas nacionalinėms institucijoms praktines žinias ir techninę paramą, kad padėtų rasti tinkamiausius sprendimus laikantis visų ES teisės sistemos ir susijusių jurisdikcijų teisinių reikalavimų.

I 2018 m. pabaigą Eurojustas numato surengti susitikimą dėl ETO taikymo.

ETO ginkluoto apiplėšimo byloje

Italijos ir Albanijos piliečių gauja buvo įtariama dėl kelių ginkluotų apiplėšimų Italijoje, daugiausia įvykdytų apiplėšiant šarvuotus pinigų gabenimo automobilius ir bankus. Italijoje tyrimas buvo pradėtas po šarvuoto sunkvežimio apiplėšimo šalia Salerno 2017 m. vasarį. Vykdam tyrimą pavyko identifikuoti Italijoje veikiančios ONG narius ir jos *modus operandi*. Be to, pasiklausius telefono pokalbių paaiškėjo, kad ta pati ONG planavo didelį apiplėšimą Vokietijoje. Atitinkamai Vokietijoje vykdam tyrimą pradėtas stebėti Vokietijoje esančių ONG narių judėjimas.

Dviejų koordinacinių pasitarimų metu liepą ir rugsėjį susijusios teisminės ir teisėsaugos institucijos apsikeitė tyrimo rezultatais ir susitarė dėl bendros tyrimo strategijos, kad įrodymai būtų surinkti tuo pat metu ir visuomenė būtų apsaugota nuo dar vieno ginkluoto ONG išpuolio.

Buvo nustatytos kelios problemos, susijusios su STP reikalavimais, procedūromis ir kompetentingomis institucijomis, dėl kurių galėjo kilti vėlavimų ir kliūčių. Dalis problemų buvo išspręsta Vokietijoje ir Italijoje įvedus ETO.

ETO išdavė už tyrimą Italijoje atsakingas prokuroras ir per Eurojustą jie buvo perduoti kompetentingoms institucijoms Vokietijoje. ETO buvo pateikti pagal vieną standartinę formą, todėl buvo lengviau identifikuoti ir išversti reikiamą informaciją. ETO buvo parengti, pateikti ir įvykdyti per labai trumpą laiką, todėl buvo galima vienu metu atlikti kelias kratas ir areštus.

Koordinacinių pasitarimų metu Eurojustas padėjo parengti ETO turinį ir teikė patarimus. Eurojustas atliko svarbų vaidmenį koordinuojant operatyvinės išdavus ETO surinktos informacijos mainus ir susitariant dėl operacijos laiko, kad būtų užtikrinti kiekvienos šalies interesai, garantuojant Italijos tyrimui reikalingų įrodymų gavimą ir išsaugojimą. Nuolatinis Vokietijos ir Italijos biurų bendravimas suteikė galimybę nuolatos sekti tyrimo veiklą.

Spalio 9 d. teisminės ir teisėsaugos institucijos Vokietijoje ir Italijoje pradėjo bendrą operaciją prieš ONG, kurios metu buvo suimta 19 žmonių (iš 22) ir apieškota daugiau kaip 30 patalpų.

Byla buvo tirama ir 2017 m.

Italijos valstybės prokuroras Gianpaolo Nuzzo sakė:

„Šioje byloje Eurojustas atliko esminį vaidmenį (suimti 19 iš 22 įtariamųjų), surengdamas du koordinacinius pasitarimus ir parengdamas protokolą dėl sklandaus dalijimosi informacija su Vokietija. Taip pat svarbus buvo Eurojusto vaidmuo šalinant Italijos ir Vokietijos strategijų skirtumus kovojant su ONG, kad būtų rastas kompromisas siekiant išvengti pavojaus visuomenės saugumui Vokietijoje ir surinkti pakankamai įrodymų Italijoje.“

EUROPEAN INVESTIGATION ORDER

KEY FEATURES

- ▶ EU Directive on the EIO (2014/41) of 3 April 2014
- ▶ Mutual recognition of judicial decisions
- ▶ Replaces Letters of Request for investigative measures
- ▶ Deadline for transposition: 22 May 2017
- ▶ Obtains evidence located in another EU Member State
- ▶ Simplifies and accelerates cross-border criminal investigations

HOW IT WORKS

Examples of investigative measures:

- ▶ Obtaining existing evidence
- ▶ Hearings of witnesses and suspects
- ▶ (House) searches
- ▶ Checks on bank accounts/financial operations
- ▶ Interception of telecommunications
- ▶ Temporary transfer of persons in custody
- ▶ Preservation of evidence

LIFE CYCLE OF AN EIO

1- **DRAFTING** of EIO by judicial authority in Member State A

2- **TRANSMISSION** of EIO to judicial authority in Member State B

3- **RECOGNITION** of EIO in Member State B

4- **EXECUTION** of EIO in Member State B

EIO CASES

EUROJUST IDENTIFIES CHALLENGES AND BEST PRACTICE IN EIO CASES

ADVANTAGES OF THE EIO

- ✓ Creates a single comprehensive instrument with a large scope
- ✓ Sets strict deadlines for gathering the evidence requested
- ✓ Limits the reasons for refusing such requests
- ✓ Reduces paperwork by introducing a single standard form
- ✓ Protects the fundamental rights of the defence

EU MEMBER STATES TAKING PART IN THE EIO *

■ EIO implemented ■ EIO ongoing ■ MS not taking part

* As of 20 March 2018. For status of EIO implementation, see [EJN website](#).

3.5 Bendrosios rekomendacijos

Bylose, kuriose Eurojustas teikia pagalbą, nacionalinių institucijų tarpusavio problemos išsprendžiamos per II lygmens arba koordinacinius pasitarimus ir susitarimas pasiekiamas vykstant dialogui ir stiprinant abipusį pasitikėjimą. Eurojusto nacionaliniai nariai padeda savo nacionalinėms institucijoms ir dažnai, vadovaudamiesi Tarybos sprendimo dėl Eurojusto 6 straipsniu, teikia rekomendacijas konkrečiose bylose. Tam tikrais atvejais susiję Eurojusto nacionaliniai nariai pateikia nacionalinėms institucijoms prašymą ar rekomendaciją raštu. Be prašymų, kurių pateikė tik vienas Eurojusto nacionalinis narys, 2017 m. buvo paskelbtos devynios bendros rekomendacijos, kurias bendrai parengė du arba trys Eurojusto nacionaliniai nariai iš devynių skirtingų valstybių narių (Belgijos, Bulgarijos, Vokietijos, Airijos, Ispanijos, Italijos, Nyderlandų, Portugalijos ir Rumunijos) kaip teisinės nuomonės tam tikru klausimu išvadą. Šiose bendrose rekomendacijose susiję Eurojusto nacionaliniai nariai prašė atitinkamų kompetentingų nacionalinių institucijų atlikti vieną iš Tarybos sprendimo dėl Eurojusto 6 straipsnyje nurodytų veiksmų. Pavyzdžiui, rekomendavo, kad viena iš jų galbūt labiau tiktų tam tikriems veiksams atlikti, imtis specialių tyrimo priemonių, pvz., kontroliuojamojo gabenimo, arba imtis kitos priemonės, kuri pagrįsta atlikti tyrimą ar baudžiamąjį persekiojimą. Šią, palyginti naują, praktiką, taikomą nuo 2016 m., teigiamai priėmė nacionalinės institucijos, kurios dabar gali pasikliauti solidesne, pagrįsta ir bendrai sutarta Eurojusto nuomone. Ši praktika sustiprina Eurojusto patariamojo vaidmens kuriamą pridėtinę vertę, suteikia Europos perspektyvą ir padeda rasti sprendimus sudėtingose tarpvalstybinėse bylose.

Dauguma bendrų rekomendacijų susijusios su jurisdikcijos klausimais, įskaitant sprendimus dėl jurisdikcijos tinkamumo baudžiamajam persekiojimui vykdyti. Šioms byloms vertinti Eurojustas naudojo savo [„Rekomendacijas dėl jurisdikcijos, kurioje turėtų vykti baudžiamasis persekiojimas, nustatymo“](#), kurios 2016 m. buvo peržiūrėtos ir neseniai išverstos į visas ES kalbas, taip pat savo Europos Sąjungos Teisingumo Teismo praktikos apžvalgą pagal principą *ne bis in idem*.

[Ataskaita apie Eurojusto darbą su bylomis jurisdikcijų kolizijos prevencijos ir sprendimo srityje](#) buvo paskelbta 2017 m. – tai atnaujinta 2015 m. ataskaita, kurioje atsižvelgiama į pokyčius šioje srityje nuo 2009 iki 2017 m. Ataskaitoje į Eurojusto darbą su bylomis žvelgiama keturiais skirtingais aspektais: tai lygiagrečiai vykstančių procesų identifikavimas ir koordinavimas, jurisdikcijos klausimai ir sprendimai, kurioje jurisdikcijoje turėtų vykti baudžiamasis persekiojimas, procedūrų perdavimas ir klausimai, susiję su principo *ne bis in idem* taikymu.

[Principo ne bis in idem taikymas baudžiamosiose bylose Europos Sąjungos Teisingumo Teismo praktikoje.](#), 2017 m. atnaujintame dokumente apžvelgiama Europos Sąjungos Teisingumo Teismo praktika dėl principo *ne bis in idem* baudžiamosios teisės klausimais. Jame aiškinama, kaip teismo praktika padėjo suformuoti principo *ne bis in idem* taikymo aprėptį ir pagrindines ypatybes ES lygmeniu. Tai papildoma specialistams skirta priemonė, kurioje pateikiamos rekomendacijos, kaip taikyti principą *ne bis in idem* tarpvalstybiniame kontekste. Ši apžvalga reguliariai atnaujinama.

Bendra rekomendacija dėl jurisdikcijos kolizijų

Byla susijusi su narkotikais prekiaujančia ir susijusius nusikaltimus, pvz., pinigų plovimą, vykdančia ONG. Ji veikė Vokietijoje, Ispanijoje, Prancūzijoje ir Italijoje, galbūt ir kitose valstybėse narėse.

Tyrimų metu paaiškėjo, kad ONG importavo narkotikus, daugiausia hašišą, iš už Europos Sąjungos ribų į Ispaniją. Tada narkotikai buvo slapta įvežami ir parduodami kitose valstybėse narėse. Jie buvo gabenami įvairiais būdais: paslėpti laivuose su dvigubu korpusu ir net įprastu paštu.

Kai Vokietijos prokuroras kreipėsi su šia byla į Eurojustą, ji jau buvo vykdoma kelis metus, bet nepakankamai koordinuojama. Vieniems metams buvo sukurta Vokietijos, Ispanijos ir Prancūzijos JTG. Eurojustas padėjo parengti jos susitarimą.

Paskutiniais tyrimo etapais ir sudarius JTG reikėjo skubiai susitarti, kurioje jurisdikcijoje – Vokietijos ar Ispanijos – turėtų vykti įtariamųjų baudžiamasis persekiojimas, nes tyrimas vyko ne vienoje šalyje, kad būtų užtikrintas kuo didesnis teisingumas ir būtų išvengta galimos *ne bis in idem* situacijos.

Koordinacinio pasitarimo metu dalyviams pavyko išsiaiškinti padėtį. Trys įtariamieji buvo tiriami Vokietijoje ir Ispanijoje. Iš gautos informacijos buvo aišku, kad tyrimai iš esmės susiję su tomis pačiomis materialinėmis veikomis. Be to, kadangi šie trys įtariamieji ir jų nusikalstama veika buvo glaudžiai tarpusavyje susiję, tyrėjai nusprendė, kad visi trys įtariamieji ir vis trys tiriami įvykiai turėtų būti nagrinėjami toje pačioje jurisdikcijoje.

Šio išsamaus aptarimo ir paaiškėjusių faktų pagrindu Vokietijos ir Ispanijos nacionaliniai nariai paskelbė bendrą rekomendaciją pagal Tarybos sprendimo dėl Eurojusto 6 straipsnio 1 dalies a punkto ii papunktį, pridėdami nuomonę, kodėl Vokietija labiau tiko baudžiamajam persekiojimui už šias konkrečias šių trijų įtariamųjų veikas vykdyti.

Buvo atsižvelgta į kelis veiksnius, įskaitant: i) didesnio masto Vokietijos tyrimą; ii) įtariamųjų pilietybę, vietą ir galimybes juos perduoti; iii) įtariamųjų vaidmenį nusikalstamoje organizacijoje; iv) svarbių įrodymų, jau surinktų ir turimų Vokietijoje, kiekį ir v) labiau pasistūmėjusias procedūras Vokietijoje. Be to, buvo paprašyta, kad Ispanijos institucijos skubiai perduotų savo tyrimus ir palengvintų susijusių EAO vykdymą, o Vokietijos institucijų buvo paprašyta skubiai priimti perduodamus tyrimus.

Kaltinimai vienam įtariamajam pagal tyrimus Ispanijoje ir Italijoje nebuvo susiję su tomis pačiomis materialinėmis veikomis, kurios sudarė tą patį nusikalstamą elgesį. Todėl Ispanija ir Italija toliau tęsė lygiagrečius tyrimus, netrukdydamos viena kitos rezultatams.

DĖMESIO CENTRE

JTG vertinimas

Eurojustas ir JTG tinklas paskelbė antrąją JTG vertinimo ataskaitą

2013 m. pradėtas JTG vertinimo projektas, kuriame buvo siekiama šių tikslų:

- padėti specialistams įvertinti JTG veiklą pasiektų rezultatų, pridėtinės vertės ir galimų trūkumų atžvilgiu, kad ateityje būtų galima pagerinti bendradarbiavimą;
- padidinti specialistų žinias apie JTG, padedant nustatyti pagrindinius teisinius ir praktinius iššūkius ir rasti sprendimus.

Vertinant JTG, specialistams ir suinteresuotiesiems asmenims pateikiama vertingos informacijos, kad būtų galima įvertinti šios priemonės svarbą ir efektyvumą kovojant su sunkiais tarpvalstybiniais nusikaltimais ir terorizmu.

2015 m. gruodį buvo paskelbta pirmoji JTG vertinimo ataskaita specialistams, pagrįsta 42 JTG savikontrolės duomenimis.

Antroji JTG vertinimo ataskaita

Nuo pirmosios ataskaitos JTG tinklo sekretoriatas gavo 32 naujus vertinimus. Antroje ataskaitoje atnaujinama pirmojoje ataskaitoje atlikta analizė ir įtraukiamos šių naujų vertinimų išvados.

Šis naujas projekto etapas buvo vykdomas bendradarbiaujant su Eurojustu, todėl jame yra ir iš jo patirties gautų išvadų. Remdamasi 2014–2016 m. užbaigtų JTG bylų analize, Kolegija surengė teminį JTG aptarimą, kurio rezultatai pateikti ataskaitoje.

Toks metodas suteikia papildomą galimybę sužinoti nacionalinių institucijų požiūrį į JTG vertinimą kiekvienu JTG gyvavimo ciklo etapu.

Eurojusto darbo su JTG patirties išvados

Steigimo etapas

Steigimo etapu Eurojustas padeda nacionalinėms institucijoms nustatyti tinkamas JTG bylas, išsiaiškinti teisinius ir formalius reikalavimus ir aptarti bei parengti JTG susitarimą.

Praktiškai Eurojustas daugiausia dalyvauja neformaliai bendraudamas su nacionalinėmis institucijomis. Pavyzdžiui, procesui paspartinti vienas Eurojusto nacionalinis biuras parengė šabloną, kurį turi užpildyti prašančioji nacionalinė institucija, taip pat nurodydama informaciją apie tyrimą, kurios reikės vėlesniais etapais (pvz., bylos suvestinę, nustatytus ryšius kitose valstybėse narėse, lygiagrečius vykdomus tyrimus ir kt.).

Sunkiausia steigimo etapo metu nustatyti susijusius lygiagrečius tyrimus kitose valstybėse narėse. Eurojustas padeda nacionalinėms institucijoms greitai nustatyti lygiagrečiai vykdomus tyrimus, bendradarbiaudamas ir su Europolo ryšių palaikymo biuru, ir analitinius projektus įgyvendinančiomis institucijomis ar prašydamas jų pagalbos.

Iš Eurojusto patirties matyti, kad nors valstybėse narėse gali būti taikomi skirtingi kriterijai JTG sukurti, bet atsižvelgiama į šiuos aspektus:

- susijusiose šalyse vykdomi tyrimai ir jų etapas;
- galimų JTG partnerių skaičius (pvz., JTG, kuriose dalyvauja ribotas skaičius partnerių arba daug partnerių);
- veiksmų skubumas;
- numatomas būtinas laikotarpis JTG susitarimui užbaigti (visų pirma daugiašalėms JTG ir (arba) JTG su valstybėmis narėmis, kurios turi gauti nacionalinį leidimą);
- turimi ištekliai susijusiose valstybėse narėse.

Kaip pranešta keliais atvejais, jei tyrimas dar nepradėtas vienoje iš susijusių valstybių narių, Eurojustas gali atlikti lemiamą vaidmenį padėdamas inicijuoti tyrimus nacionaliniu lygmeniu, pvz., tarpininkaudamas perduodant pirminę būtiną informaciją ir įrodymus.

Remiantis Eurojusto patirtimi, buvo nustatytos kelios JTG steigimui trukdančios kliūtys:

- nežinios baimė arba manymas, kad JTG tinka tik rezonansinėms byloms;
- operatyvinių prioritetų skirtumai;
- vykdomų tyrimų ar įvairių tyrimo etapų susijusiose šalyse stoka;
- lygiagretūs tyrimai, kuriuos vykdo kelios teisminės institucijos toje pačioje valstybėje;
- nacionalinių leidimo suteikimo procedūrų poveikis.

Centrinių valdžios institucijų ir (arba) JTG ekspertų patariamasis vaidmuo gali padėti paspartinti steigimo procesą. Šiuo atžvilgiu pripažinta pridėtinė Eurojusto nacionalinio nario, įgalioto pasirašyti JTG susitarimą nacionalinių institucijų vardu, kaip nurodyta kelių valstybių narių teisės aktuose, vertė.

Eurojusto pagalba rengiant JTG susitarimą dažnai padeda sėkmingai jį įsteigti. Eurojustas skatina naudoti [\(atsižvelgdamas į JTG išplėtimą į trečiąsias valstybes\) Atnaujintą pavyzdinį susitarimą](#), kuris padeda supaprastinti diskusijas. Eurojustas taip pat tarpininkaudamas padeda parengti JTG susitarimą ir derėtis dėl jo bendra darbo kalba. Kai tik įmanoma, JTG susitarimo vertimai (jei jų reikia) pateikiami tik susitarus dėl turinio.

Pastaraisiais metais Eurojustas įgijo daugiau patirties dirbdamas su JTG, kuriose dalyvauja trečiosios valstybės. Paprastai dalyvaujant trečiosioms valstybėms gali prireikti spręsti specifinius klausimus (pvz., dėl garantijų, kad nebus taikoma mirties bausmė, dėl duomenų apsaugos, konfidencialumo, teisinio pagrindo nustatymo). Galimybė pakviesti trečiųjų valstybių atstovus į koordinacinius pasitarimus labai palengvina ES ir ne ES valstybių JTG steigimą. Be to, tai, kad Eurojuste dirba Šveicarijos ir Norvegijos ryšių palaikymo prokurorai, padėjo sėkmingai sukurti JTG su Šveicarija ir Norvegija ir vystyti jų darbą.

Veiklos etapas

JTG suteikia galimybę tiesiogiai bendrauti nacionalinėms institucijoms, todėl pasirašius susitarimą papildomos Eurojusto pagalbos gali ir nereikėti, nors Eurojustas dažnai padeda susitarti dėl operatyvinių tikslų, bendravimo ir koordinavimo metodų komandoje, taip pat dėl klausimų, susijusių su įrodymų priimtinumu ir jurisdikcija, ir tai aptarti.

Koordinaciniai pasitarimai taip pat gali padėti bendradarbiauti su JTG nedalyvaujančiomis valstybėmis. Šiuo atžvilgiu pabrėžtina viena geriausia praktika – naudojantis koordinaciniu pasitarimu sujungti JTG partnerių susitikimo diskusijas su diskusijomis su valstybėmis narėmis ir trečiosiomis valstybėmis, kurių bendradarbiavimo bus prašoma per STP. Keliais atvejais dieną prieš Eurojusto koordinacinį pasitarimą buvo surengtas susitikimas Europole, siekiant paskatinti informacijos mainus teisėsaugos institucijų lygmeniu.

Koordinavimo poreikis dažnai kyla galutinėje veiklos etapo stadijoje, kai susijusios institucijos ieško konkretaus patarimo teisiniais klausimais (tyrimų perdavimo, EAO ir jurisdikcijos kolizijos), lygina tyrimų rezultatus ir (arba) tariaisi dėl galutinių planų, pvz., vienu metu vykdomų operacijų. Be to, Eurojusto nacionaliniai biurai padeda išplėsti arba pakeisti JTG susitarimus, teikia pagalbą dėl JTG finansavimo ir padeda koordinuoti TP, skirtų valstybėms, kurios nėra JTG narės, vykdymą arba kitų teismo bendradarbiavimo priemonių (EAO, ETO) naudojimą.

Bendros operacijos gali būti remiamos sukuriant Eurojuste koordinavimo centrą, kad būtų lengviau bendradarbiauti vienu metu vykdant operacijas ir kad būtų užtikrinti tinkami tolesni veiksmai (pvz., laikinas perdavimas, turto išaldymas ir tyrimų perdavimas). 2017 m. penkiuose koordinavimo centruose buvo tiriamos bylos, kurioms buvo sukurtos JTG.

Dažnai nacionalinės institucijos vykdydamos savo veiklos planavimą numato ir atideda tarpvalstybinei veiklai skirtas išlaidas. Eurojusto finansinė parama yra svarbus veiksnys valstybėms narėms naudojant JTG.

Baigiamasis etapas

Eurojusto paramos gali prireikti pasibaigus JTG darbui, jei bendradarbiavimą reikia išlaikyti, taip pat baudžiamojo persekiojimo ir teismo proceso etapais. Tokiomis aplinkybėmis pasibaigus JTG darbui Eurojusto byla dažnai lieka neužbaigta ir parama teikiama pagal poreikį.

Pasibaigus JTG galiojimui, Eurojustas taip pat teikia paramą, visų pirma vertinant JTG, organizuodamas ir (arba) finansuodamas JTG vertinimo susitikimą.

Prekybos žmonėmis ONG išardymas JTG pastangomis

Eurojusto 2015 m. metinėje ataskaitoje pateiktas bylos pavyzdys, susijęs su Jungtinėje Karalystėje vykdytu neteisėto Albanijos piliečių atvykimo į Jungtinę Karalystę per kitas valstybes nares tyrimu. Belgijos, Čekijos, Vokietijos ir Jungtinės Karalystės JTG atskleidė ONG gautą pelną iš nelegalaus imigracijos tarpininkavimo, dėl kurio nukentėjo daugiau kaip 100 žmonių. Padedant Eurojusto koordinavimo centrui bendros operacijos dieną 2015 m. lapkritį buvo suimti aštuoni įtariamieji.

Belgija buvo pasirinkta kaip baudžiamojo persekiojimo jurisdikcija, todėl 2016 m. Belgijai buvo perduoti Čekijos ir Jungtinės Karalystės baudžiamojo proceso tyrimai. Vykdamas teismo procesus Belgijoje buvo galima pasiekti daugiau tikslų nei juos vykdant kitose susijusiose šalyse. Visų pirma dėl įrodymams taikomų standartų nebūtų galima pareikšti kaltinimų visiems Jungtinės Karalystės įtariamiesiems, kurie galiausiai buvo patraukti baudžiamajon atsakomybėn Belgijoje. Buvo teisiami dvidešimt aštuoni žmonės, 2017 m. sausį buvo paskelbti nuosprendžiai. 15 vairuotojų skirtos 6–14 mėnesių trukmės įkalinimo bausmės, kitiems 7 asmenims, kurie tarpininkavo, skirtos įvairios bausmės – nuo baudžiamųjų kaltinimų panaikinimo iki 28

mėnesių įkalinimo. Didesnės, iki 5 metų, įkalinimo bausmės skirtos asmenims, kartu organizavusiems neteisėto įvežimo veiklą. Du lyderiai nuteisti kalėti po 8 metus. Visų lygių ONG nariai gavo papildomas iki 672 000 EUR baudas su iki 197 000 EUR vertės turto konfiskavimu.

2017 m. kovą Eurojuste surengtas koordinacinis pasitarimas Belgijos teismo proceso rezultatams ir su nuosprendžiais susijusiems klausimams dėl tam tikrų kaltinamųjų, kurie buvo nuteisti nedalyvaujant, aptarti, taip pat dėl konfiskavimo ir turto susigrąžinimo klausimų. Buvo atliktas ir STG vertinimas, kurio metu išanalizuota įgyta patirtis ir geriausia praktika. Šiai JTG būtų buvęs naudingas vienas komunikacijos centras, pvz., pasiekiamas per saugų tinklą, nes taip būtų lengviau ieškoti informacijos dideliuose failuose. Svarbi pamoka buvo ir tai, kad, nors baudžiamasis procesas Belgijoje tebevyko, 2016 m. gruodį JTG buvo leista išsiskirstyti. Bendradarbiavimas dar buvo reikalingas, pvz., dėl konfiskavimo ir turto susigrąžinimo, todėl susijusioms institucijoms būtų buvęs naudingas tolesnis lengvas keitimasis informacija pagal JTG susitarimą. Kaip teigiamą JTG bendradarbiavimo ypatybę šalys pripažino, kad JTG sudarė galimybę nacionalinėms institucijoms išardyti didžiąją dalį ONG nusikalstamos veikos. Naudojant visų JTG valstybių narių turimus duomenis, atsirado galimybė susieti daugiau migrantų gabenimo atvejų su neteisėto gabenimo tinklu nei būtų buvę įmanoma kiekvienai JTG šaliai veikiant atskirai.

4 skyrius. Eurojusto bendradarbiavimas su trečiosiomis valstybėmis

Bendradarbiavimo susitarimai

Birželio 3 d. įsigaliojus bendradarbiavimo su Juodkalnija ir rugsėjo 2 d. – su Ukraina susitarimui, iš viso su trečiosiomis valstybėmis dabar yra pasirašyti devyni susitarimai. 2016 m. pradėtos oficialios derybos dėl bendradarbiavimo susitarimo su Albanija jau baigtos, ir tikimasi, kad iki metų pabaigos susitarimą patvirtins Taryba. Spalį Kolegija nusprendė pradėti oficialias derybas siekdama sudaryti bendradarbiavimo susitarimą su Gruzija ir informavo Tarybą apie savo planus pradėti tokias derybas.

Siekdamos išsiaiškinti glaudesnio bendradarbiavimo galimybes su Vakarų Balkanų šalimis, Eurojusto delegacijos lankėsi nacionalinėse teisminėse ir duomenų apsaugos institucijose Bosnijoje ir Hercegovinoje, Buvusioje Jugoslavijos Respublikoje Makedonijoje, Serbijoje, Albanijoje ir Juodkalnijoje. Taip pat buvo palaikomi ryšiai su kitomis trečiosiomis valstybėmis, su kuriomis Eurojustas siekia stiprinti bendradarbiavimą, įskaitant Braziliją, Kolumbiją, Izraelį, Meksiką, Tunisą ir Turkiją.

Su trečiosiomis valstybėmis susijusios Eurojusto bylos

Eurojustas suteikė paramą 258 bylose, kuriose dalyvavo 48 trečiosios valstybės. Kaip ir ankstesniais metais, šiose bylose daugiausia buvo tiriamas sukčiavimas ir pinigų plovimas. Vis daugiau trečiųjų valstybių dalyvavo tiriant prekybos narkotikais bylas. Trečiųjų valstybių atstovai dalyvavo 61 koordinaciniame pasitarime. Šveicarija, JAV ir Norvegija, kurios turi nuolatinės atstovybės Eurojuste, dalyvavo didžiausiame skaičiuje koordinacinių pasitarimų. Kanada, Islandija, San Marinas ir Šveicarija dalyvavo ir koordinavimo centrų veikloje. Trečiosios valstybės dalyvavo 21 Eurojusto remiamoje JTG, 11 iš jų buvo naujos.

Bendradarbiavimas su trečiosiomis valstybėmis kyšininkavimo byloje

Ši byla susijusi su aukšto rango pareigūno kyšininkavimu Uzbekistane. Ne Uzbekistano įmonės naudojo kyšiais, kad gautų valstybines licencijas, reikalingas norint patekti į Uzbekijos telekomunikacijų rinką. Didelės pinigų sumos buvo pervedamos į Uzbekijos piliečiams priklausančių ir jų valdomų lengvatinio apmokestinimo įmonių banko sąskaitas. Lengvatinio apmokestinimo įmonės kontroliavo pagrindinis aukšto rango įtariamasis Uzbekistane. Pinigai vėliau buvo pervedami į skirtingas užsienio bankų sąskaitas, kurias valdė pagrindinis įtariamasis ir kurios buvo naudojamos nekilnojamajam turtui ir prabangos prekėms pirkti.

Įmonių kyšininkavimo ir (arba) susijusių nusikaltimų, pvz., pinigų plovimo ir dokumentų klastojimo, tyrimai vyko kelyje, įskaitant Švediją, Nyderlandus, Šveicariją ir JAV. Kitos šalys, įskaitant Belgiją, Prancūziją ir Norvegiją, taip pat bendradarbiavo šiuose tyrimuose.

2013 m. sausį bylą Eurojuste pradėjo Švedijos nacionalinis biuras. Nuo tada Eurojuste buvo surengti keturi koordinaciniai pasitarimai. Visų pirma buvo orientuojamasi į keitimąsi informacija apie vykdomų tyrimų būklę ir teisinius klausimus dėl įrodymų gavimo užsienyje. 2017 m. gegužę ketvirtajame koordinaciniame pasitarime šalys aptarė kaltinimus kai kurių šalių

bendrovėms, problemas, susijusias su turto konfiskavimu ir restitucija, ir galimą *ne bis in idem* situaciją. Gegužės pasitarimo metu dalyvavo aštuonios šalys, dauguma iš jų buvo pradėjusios savo tyrimus. Šio susitikimo metu buvo pirmoji proga susitikti su Uzbekistano atstovais ir kartu su jais bei visų kitų susijusių šalių atstovais buvo aptartas turto pasidalijimas. Pažanga nebūtų buvusi įmanoma, jei Eurojustas nebūtų koordinavęs skirtingų tyrimų.

Rengdamas šiuos koordinacinius pasitarimus Eurojustas sudarė informacijos mainų, pasitikėjimo ir abipusio supratimo stiprinimo galimybes, todėl buvo sukurti kur kas veiksmingesni dvišaliai ryšiai už Eurojusto ribų. 12 šalių buvo išaldyta apie 1 mlrd. 250 mln. EUR vertės turto.

Ryšių palaikymo prokurorai Eurojuste

Bendradarbiavimo susitarimą su Eurojustu sudariusios trečiosios valstybės gali komandiruoti į Eurojustą ryšių palaikymo prokurorą. Per pastaruosius kelerius metus į Eurojustą buvo komandiruoti Norvegijos, Šveicarijos ir JAV ryšių palaikymo prokurorai, o gruodį į Eurojustą komandiruotas Juodkalnijos atstovaujantis ryšių palaikymo prokuroras. Ryšių palaikymo prokurorai iš viso Eurojuste užregistravo 148 bylas.

Norvegijos ryšių palaikymo prokuroras užregistravo 78 bylas, daugiausia susijusias su neteisėta prekyba narkotikais, nusikaltimais žmogaus gyvybei, sveikatai ar asmens laisvei, prekyba žmonėmis ir sukčiavimu, ir surengė 4 koordinacinius pasitarimus. Norvegija dalyvavo 40 bylų ir 15 koordinacinių pasitarimų kaip prašomoji valstybė.

Šveicarijos ryšių prokuroras užregistravo 70 bylų, daugiausia dėl sukčiavimo, neteisėtos prekybos narkotikais, nusikaltimų žmogaus gyvybei, sveikatai ar asmens laisvei ir prekybos žmonėmis, taip pat organizavo 8 koordinacinius pasitarimus ir dalyvavo 1 koordinavimo centro veikloje. Be to, Šveicarija dalyvavo 114 bylų ir 24 koordinaciniuose pasitarimuose kaip prašomoji valstybė.

JAV ryšių palaikymo prokuroras suorganizavo vieną koordinacinį pasitarimą byloje dėl jūrų piratavimo. JAV dalyvavo 35 bylose ir 16 koordinacinių pasitarimų kaip prašomoji valstybė.

Juodkalnijos ryšių palaikymo prokurorei pradėjus veiklą gruodį, iki metų pabaigos Juodkalnija bylų neužregistravo. Tačiau Juodkalnija dalyvavo 4 Eurojusto bylose kaip prašomoji valstybė.

FIFA byla

2010 m. gruodį „Fédération Internationale de Football Association“ (FIFA) per kelių raundų balsavimą išrinko 2018 ir 2022 m. Pasaulio futbolo čempionatą rengsiančias šalis. 2026 ir 2030 m. Čempionato rengėjos dar nepasirinktos. Lygiagrečiai su šiuo procesu tam tikroms šalims iki 2030 m. buvo suteiktos FIFA Pasaulio čempionatų žiniasklaidos teisės.

Nustačius pažeidimų dėl tam tikrų šių Pasaulio čempionato žiniasklaidos teisių suteikimo, 2017 m. kovą Šveicarijos generalinė prokuratūra pradėjo baudžiamąją bylą dėl įtarimo kyšininkavimu prieš buvusį FIFA generalinį sekretorių ir BEIN MEDIA GROUP LLC generalinį direktorių. Be to, buvęs FIFA generalinis sekretorius įtariamas nusikalstamai blogu valdymu, sukčiavimu ir dokumentų klastojimu.

2017 m. Šveicarijos ryšių prokuroras surengė koordinacinį pasitarimą, į kurį pakvietė Graikijos, Ispanijos, Prancūzijos ir Italijos delegacijas. Šveicarijos generalinės prokuratūros prokurorai pristatė Šveicarijos tyrimo būseną ir aptarė būsimus veiksmus.

Išsamiai buvo aptarti du konkretūs aspektai: i) veiksmų laikas ir koordinavimas ir ii) ypač didelis visuomenės dėmesys bylai bei galimiems veiksams, jei jų prireiks. Buvo tikimasi didelio žiniasklaidos susidomėjimo. Po išsamios diskusijos ir pasiruošimo koordinacinio pasitarimo metu buvo atliktas patikimas rizikos vertinimas ir visi partneriai aiškiai įsipareigojo kitą mėnesį užtikrinti gerai paruoštą ir sėkmingą operaciją, kurios vienu metu vykdomi veiksmai bus koordinuojami per Eurojusto koordinavimo centrą. Prieš operaciją susijusiose šalyse buvo išnagrinėti koordinacinio susitarimo metu aptartų dviejų skirtingų scenarijų operatyviniai apribojimai, todėl likus dienai iki operacijos scenarijus buvo pritaikytas – tai rodo koordinavimo centro lankstumą prisitaikant prie naujos teisminės strategijos.

Operacijos dieną dalyvaujančių šalių nacionalinių biurų atstovai susirinko koordinavimo centre. Graikijoje, Ispanijoje, Prancūzijoje ir Italijoje buvo įvykdytos įvairaus nekilnojamojo turto kratos, Italijoje buvo areštuotas turtas, o Šveicarijoje apklaustas vienas įtariamasis.

Eurojustas atliko esminį vaidmenį padėdamas koordinuoti tarptautines bendras operacijas ir užtikrindamas, kad būtų laiku perduoti ir įvykdyti TP, taip pat kad sklandžiai vyktų visų susijusių teisminių ir teisėsaugos institucijų vietoje surinktos operatyvinės informacijos mainai. Koordinuojant veiksmus operacijos metu pavyko išsaugoti vertingus įrodymus ir nepakenkti tyrimams.

Šiame etape nė vienas įtariamasis nebuvo grąžintas kardomajam kalinimui ir toliau galioja jų nekaltumo prezumpcija.

Eurojusto kontaktiniai asmenys trečiosiose valstybėse

Siekdamas sustiprinti ir palengvinti valstybių narių ir trečiųjų valstybių teisminių institucijų bendradarbiavimą, Eurojustas nuolat stengiasi plėsti savo pasaulinį teisminių kontaktinių asmenų tinklą trečiosiose valstybėse. Vienas kontaktinis asmuo dabar veikia ir Nigeryje, taigi iš viso Eurojustas turi kontaktinius asmenis 42 trečiosiose valstybėse. Eurojustas aktyviai siekia stiprinti bendradarbiavimą su Artimųjų Rytų ir Šiaurės Afrikos (MENA) regiono šalimis ir ragina jas taip pat paskirti konkretų kontaktinį asmenį Eurojustui kovos su terorizmu klausimais.

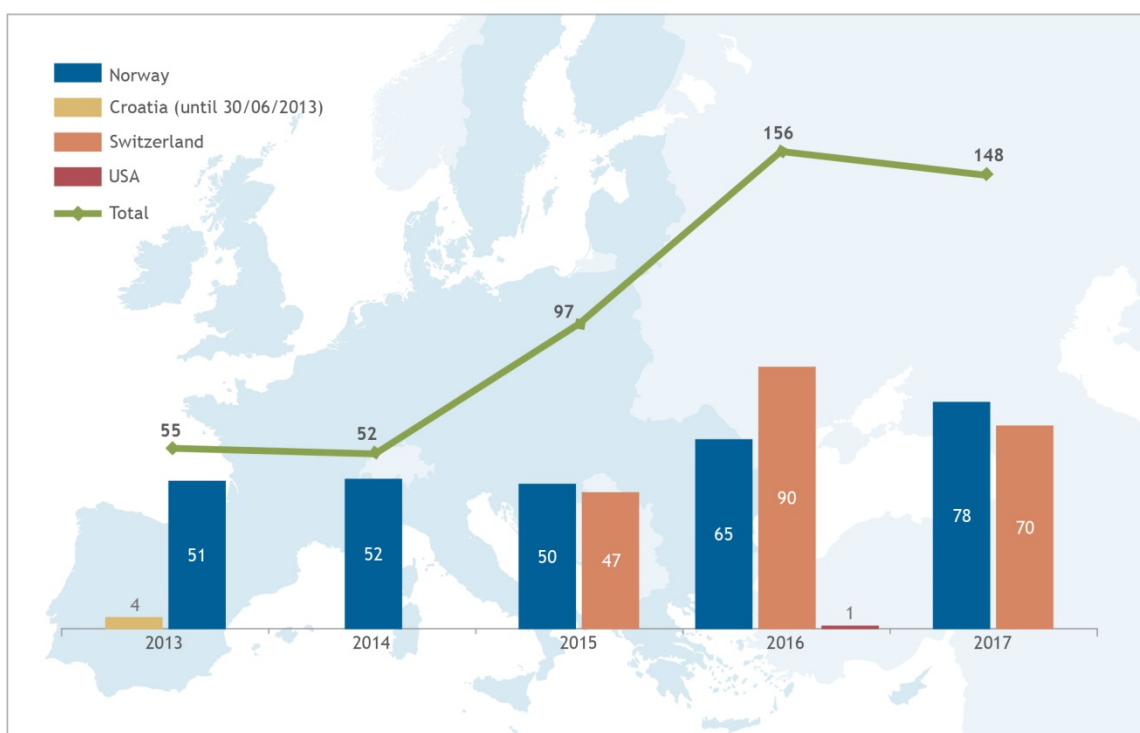
Trečiosiose valstybėse komandiruoti Eurojusto ryšių palaikymo teisėjai

2017 m. Kolegija priėmė sprendimą dėl susitarimų į trečiąsias valstybes nares komandiruotiems Eurojusto ryšių palaikymo teisėjams įgyvendinimo. Šiuo sprendimu įgyvendinami Tarybos sprendimo dėl Eurojusto 26a ir 27a straipsniai ir sudaromas būtinas pagrindas, kad Eurojustas galėtų komandiruoti tokius ryšių palaikymo teisėjus. Be kita ko, juo nustatomos sutarčių atrankos procedūros ir kriterijai, vertinimas, trukmė ir užduotys.

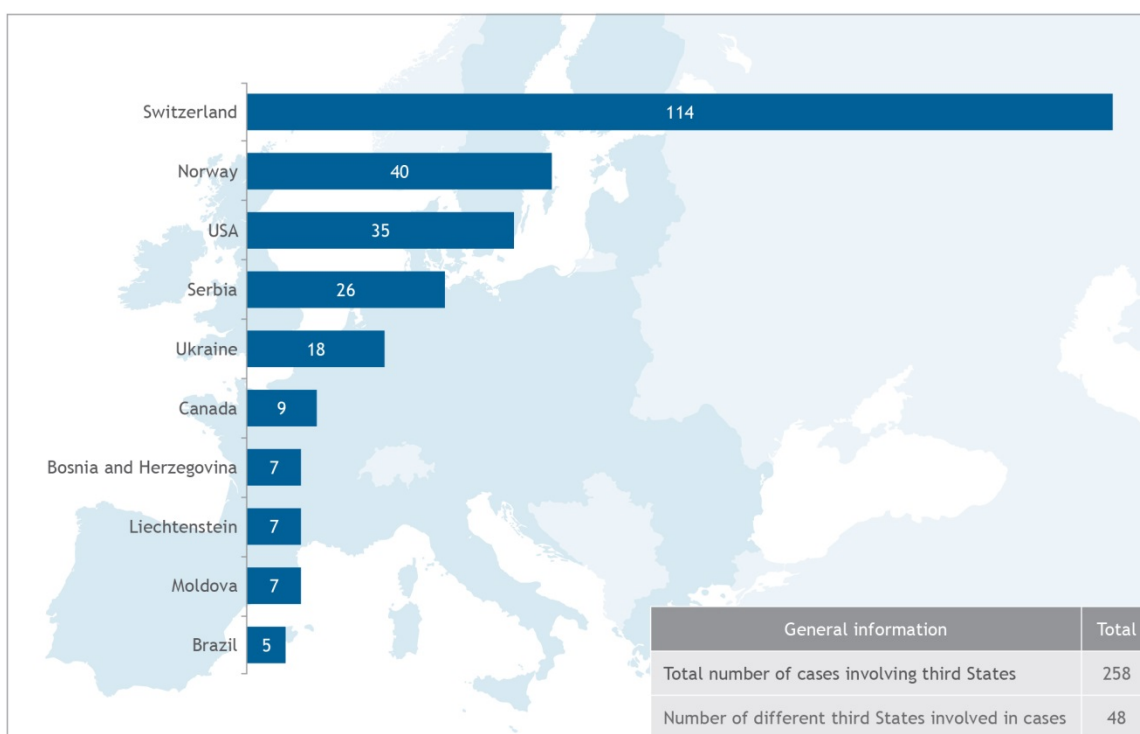
Eurojusto ir EIVT susitarimo memorandumas

Spalį Eurojustas ir Europos išorės veiksmų tarnyba pasirašė susitarimo memorandumą dėl bendradarbiavimo. Šis raštas suteikia reguliaraus keitimosi neoperatyvine strategine informacija ir patirtimi pagrindą, visų pirma kovos su terorizmu, kibernetinio nusikalstamumo, neteisėto imigrantų gabenimo ir prekybos žmonėmis srityse. EIVT padės Eurojustui jo veikloje su trečiosiomis valstybėmis ir pasinaudos Eurojusto patirtimi.

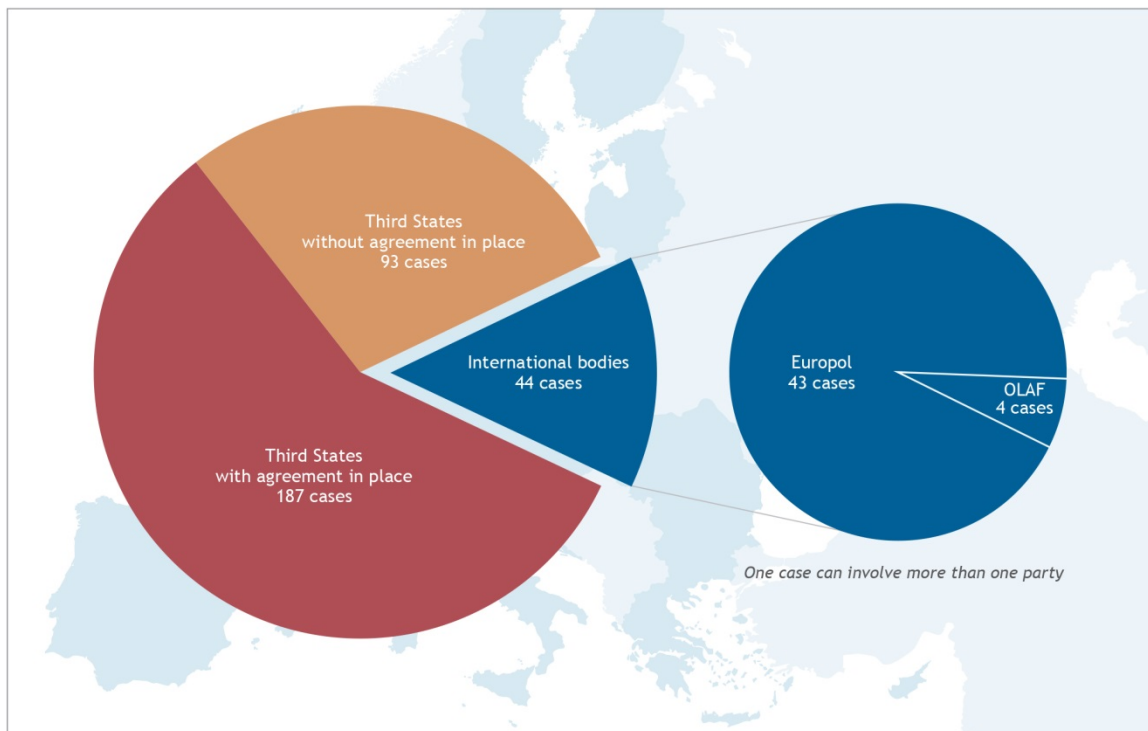
Cases by Liaison Prosecutors 2013 - 2017

Top ten third States involved in Eurojust casework

Third States, cooperation partners and international organisations involved in Eurojust casework

Dėmesio centre - ryšių palaikymo prokuroras iš Norvegijos

Nuo Šiaurės poliaračio iki Hagos – mano patirtis

„Esu Norvegijos ryšių palaikymo prokuroras Eurojuste nuo 2016 m. rugsėjo. Norvegija pasirašė susitarimą su Eurojustu 2005 m. ir buvo pirmoji tai padariusi trečioji valstybė. Dirbti su Eurojustu malonu, nes čia vyksta vaisingos diskusijos, dirba aktyvūs bendradarbiai ir vyksta intensyvus bendradarbiavimas. Man didelė garbė būti Eurojusto šeimos nariu.

Norvegijos informuotumas apie Eurojustą labai išaugo, tai rodo ir bylų skaičius: 2015 m. pradėjome 50 bylų, 2016 m. – 65, o 2017 m. – 78. Kalbėdamas su kolegomis Norvegijoje padedu jiems suprasti, kuriose bylose gali būti naudinga Eurojusto siūloma pagalba. Kaip trečiosios valstybės atstovas, Norvegijos ryšių palaikymo prokuroras gali rengti savo byloms koordinacinius pasitarimus. Taip pat Norvegijos institucijos reguliariai kviečiamos dalyvauti Eurojusto nacionalinių biurų rengiamuose koordinaciniuose pasitarimuose. Per visus tuos metus Norvegija pasinaudojo JTG kaip priemone tiriant 10 bylų ir yra gavusi finansavimą iš Eurojusto. 2017 m. pirmą kartą Norvegija inicijavo ir du JTG susitarimus.

Norvegija yra EEB ir Šengeno šalis, mes įgyvendiname 2000 m. Savitarpio teisinės pagalbos sutartį, ir tai rodo glaudų mūsų ryšį su Europos Sąjunga ir mūsų gebėjimą pripažinti ES valstybių narių prašymus. Norvegija taip pat su Europos Sąjunga pasirašė perdavimo susitarimą, bet jis dar neįsigaliojo.

Norvegijos byla dėl seksualinės prievartos internete

Rugpjūčio 10 d. mano gimtosios šalies institucijos atsiuntė man STP prašymą dėl būtinų tyrimo veiksmų Rumunijoje. Ši byla buvo skubi dėl įtarimų, kad internete vyksta seksualinė prievarta prieš vaikus, kurią vykdo vienas iš tėvų. Svarbiausi pirmieji žingsniai buvo tiesioginio ryšio su Rumunijos vykdomosiomis institucijomis užmezgimas ir detalaus pirminio tyrimo etapo plano suformavimas.

Pirmasis koordinacinis pasitarimas buvo surengtas po trijų savaičių. Norvegija pristatė savo nustatytus faktus, ir Rumunijos delegacija pareiškė, kad yra labai motyvuota pradėti savo tyrimą dėl įtariamojo, kuris gyvena Rumunijoje. Rugsėjo 14 d. buvo pasirašytas susitarimas dėl JTG ir rugsėjo 20 d. surengėme antrąjį mūsų koordinacinį pasitarimą Rumunijoje. Kitą dieną įtariamasis buvo suimtas, o vaikas atiduotas globai. Šis puikus rezultatas pasiektas vos per šešias savaites nuo STP prašymo gavimo Eurojuste dienos. Greitas ir puikus Rumunijos ir Norvegijos biurų bendradarbiavimas Eurojuste atliko lemiamą vaidmenį. Svarbiausia buvo užtikrinti vaiko saugumą. Kitas tikslas – gauti (apsaugoti) leistinuosius įrodymus abejose šalyse, nes vyks du teismo procesai: vienas Norvegijoje (paslaugų pirkėjui) ir vienas Rumunijoje (paslaugų pardavėjui).

Viena iš svarbiausių šio tyrimo problemų buvo liudijimų gavimas iš nukentėjusio vaiko. Norvegija taiko naują ir unikalų modelį, leidžiantį gauti liudijančių ar nukentėjusių vaikų parodymus. Vaikas (su tėvais ar globėjais) pakviečiamas į saugią vietą (vadinamuosius vaikų namus). Specialiai parengtas tyrėjas renka įrodymus neutraliai ir skaidriai, dalyvaujant tik tyrėjui ir vaikui. Aukos advokatas ir gynybos advokatas yra atskiroje patalpoje. Gynybos

advokatas per pertraukas gali pateikti tyrėjui papildomų klausimų, o tyrėjas juos gali užduoti aukai. Įrašytas vaizdo liudijimas naudojamas kaip leistinieji įrodymai teisme.

5 skyrius. Eurojusto ir specialistų tinklai

Eurojuste veikia ir Eurojusto išteklius naudoja Europos teisminio tinklo (ETT), Jungtinių tyrimo grupių nacionalinių ekspertų tinklo (JTG ekspertų tinklo) ir Genocido, nusikaltimų žmoniškumui ir karo nusikaltimų tyrimų tinklo (Genocido tyrimų tinklas) sekretoriatai. Jų nariai yra Eurojusto darbuotojai. Sekretoriatai tinklams siūlo paslaugas ir sudaro palankesnes sąlygas bendradarbiauti su Kolegija ir nacionaliniais biurais bendrose veiklos srityse. Eurojustas taip pat teikia teisinę, administracinę ir finansinę paramą Europos teisminiam kovos su elektroniniais nusikaltimais tinklui (ETKENT) ir Europos Sąjungos valstybių narių generalinių prokurorų ir prokuratūrų direktorių patariamajam forumui (toliau – Konsultacinis forumas).

5.1 Europos teisminis tinklas

[Europos teisminis tinklas](#) – tai valstybių narių paskirtų nacionalinių kontaktinių asmenų tinklas, kurio paskirtis – sudaryti palankesnes teisminio bendradarbiavimo nagrinėjant baudžiamąsias bylas sąlygas. ETT kontaktiniai asmenys padeda specialistams teikdami teises ir praktines konsultacijas ir užmegzdami tiesioginius ryšius su kompetentingomis nacionalinėmis institucijomis. 2003 m. Eurojuste įsteigtas ETT sekretoriatas.

Posėdžiai ETT plenariniai posėdžiai vyko Maltoje ir Taline, specialus dėmesys buvo skiriamas ETO ir EAO taikymui. ETT kontaktiniai asmenys aptarė savo pirmąją patirtį valstybėse narėse naudojant ETO įrodymams gauti ir jais keistis. EAO atžvilgiu ETT kontaktiniai asmenys aptarė kelių naujausių Teisingumo Teismo sprendimų padarinius, pvz., dėl sulaikymo sąlygų. Su šių posėdžių išvadomis galima susipažinti [ETT svetainėje](#).

ETT regioninius susitikimus organizavo Vokietija, Latvija, Nyderlandai, Lenkija, Slovėnija ir Suomija. Šiuose susitikimuose ETT kontaktiniai asmenys turėjo galimybę pasidalyti patirtimi tokiose srityse kaip ETO, teisė į advokatą ir išaldymas bei konfiskavimas. Nacionalinius ETT susitikimus surengė Belgija ir Lietuva. Šiuose susitikimuose dalyvavo ETT kontaktiniai asmenys ir aukšto rango specialistai.

Bendradarbiavimas su Eurojustu. ETT ir Eurojustas bendradarbiavo įvedant ETO valstybėse narėse. *Pastaba dėl „atitinkamų nuostatų“ ir galiojančios teisinės tvarkos vėluojant perkelti į nacionalinę teisę ETO direktyvą* buvo pateikta susipažinti specialistams ir buvo paskelbta kaip Tarybos dok. 9936/17 II priedas. Bendradarbiaujant su Komisija ir ETKENT buvo parengtos gairės, kaip užpildyti ETO ir kaip naudojantis juo gauti el. įrodymų.

ETT ir Eurojustas toliau įgyvendino savo veiksmų planus dėl šeštojo tarpusavio vertinimo etapo valstybėse narėse ir atnaujino bendrą dokumentą [Kuo galime Jums padėti? Tarptautinio bendradarbiavimo pagalba specialistams: ETT ir Eurojustas.](#) Šiame bendrajame dokumente valstybių narių teisminių institucijų specialistai informuojami apie pagalbą, kurią jiems gali suteikti ETT ir Eurojustas. Taip pat aiškinama, ar su pagalbos prašymu kreiptis į ETT ar į Eurojustą.

ETT svetainė. Pagrindinis šios svetainės projektas šiais metais buvo naujos Teisminės bibliotekos versijos sukūrimas. Šioje naujoje versijoje galima lengviau rasti dokumentus, pvz.,

ES teisines priemones. Sausio 1 d. buvo pristatytas ETT kontaktinių asmenų ataskaitų teikimo įrankis. Šis naujas įrankis – tai patogi priemonė ETT kontaktiniams asmenims registruoti savo veiklą, bylų skaičių ir kt. Sukurta nauja ETO sritis, kad svetainėje būtų galima lengvai pasiekti visą informaciją apie ETO. Dar viena funkcija pateikia ETKENT narių kontaktinius duomenis ETT kontaktiniams asmenims ribotos prieigos ETT svetainės srityje.

5.2 JTG tinklas

[JTG tinklą](#) sudaro nacionaliniai teisminių ir teisėsaugos institucijų kontaktiniai asmenys, siekiantys skatinti aktyviau naudotis JTG ir keistis informacija bei geriausia patirtimi. Tinklo sekretoriatas įsteigtas 2011 m. Nuo 2013 m. sekretoriatas valdo dotacijų programą, kurią Eurojustas įsteigė, kad finansiškai remtų JTG veiklą.

Metinis susitikimas. Gegužę Eurojuste įvyko 13-asis metinis JTG nacionalinių ekspertų susitikimas. Be kitų temų, ekspertai aptarė naujausius JTG įvykius, įskaitant pirmąją patirtį su JAV ir Šveicarijos atstovais.

Po diskusijų lygiagrečiai vykusiuose praktiniuose seminaruose dalyviai susitarė, kad būtina modernizuoti JTG tinklo sistemą, ir paprašė, kad sekretoriatas pasiūlytų gaires Tarybos dokumentui, kurio pagrindu veikia tinklas, papildyti. JTG ekspertai taip pat svarstė dėl galimybių patobulinti informacijos tarp JTG partnerių mainus ir pritarė idėjai dėl bendradarbiavimą skatinančios darbinės aplinkos, kurią reikėtų plačiau patyrinti kartu su tinklu, Eurojustu ir Europolu. Su [Tarybos išvadomis](#) galima susipažinti Eurojusto svetainėje.

Projektai. Sekretoriatas ir toliau rėmė vertinimo pasitarimus ir rinko nacionalinių institucijų užpildytas JTG vertinimo formas, nes buvo ketinama paskelbti antrąją JTG vertinimo ataskaitą. Projektas buvo vykdomas bendradarbiaujant su Eurojustu, jis apima ir aspektus, susijusius su Eurojusto patirtimi šioje srityje.

JTG vertinimo projektui papildyti buvo pradėtas naujas projektas, skirtas su JTG susijusiai teismų praktikai rinkti ir analizuoti. Tikimasi, kad šis projektas padės pagilinti specialistų žinias apie teisinius klausimus ir problemas, su kuriais susiduria nacionaliniai teismai JTG atžvilgiu, ir padės jiems nuspėti ir spręsti šias problemas šalyje. Projektas taip pat turėtų padėti geriau suprasti nacionalines teisės sistemas ir paskatinti teisėjus aktyviau dalyvauti šioje srityje. Informacija buvo renkama 2017 m., analizė bus vykdoma 2018 m.

5.3 Genocido tyrimo tinklas

[Genocido tyrimo tinklas](#) užtikrina, kad nacionalinės institucijos, tirdamos genocido, nusikaltimų žmoniškumui ir karo nusikaltimus ir vykdydamos baudžiamąjį persekiojimą, glaudžiai bendradarbiautų, keistųsi operatyvine informacija, geriausia patirtimi ir žiniomis. Tai specialistų tinklas, kurį sudaro tyrėjai, prokurorai ir STP pareigūnai. Tinklo sekretoriatas įsteigtas 2011 m. liepą.

Posėdžiai. Eurojuste surengiant du plenarinius posėdžius visų pirma atitinkamai buvo siekiama ES agentūrų atsako į imigrantų srautą ir atitinkamo nuo pagrindinių tarptautinių nusikaltimų nukentėjusių asmenų, liudininkų ir nusikaltimo vykdytojų identifikavimo, taip pat veiksmingo nevyriausybinių organizacijų (NVO) ir nacionalinių institucijų bendradarbiavimo. Antrasis posėdis buvo skirtas dokumentacijos metodikai, bendradarbiavimo naudai bei rizikai ir

galimybėms padėti vieni kitiems palaikant, informuojant ir remiant aukas. 22-ojo ir 23-iojo posėdžio išvados pateikiamos [Eurojusto svetainėje](#).

Antroji ES diena prieš nebaudžiamumą. Antroji ES diena prieš nebaudžiamumą buvo surengta gegužės 23 d. Briuselyje, ją organizavo Tarybai pirmininkaujanti Malta, Genocido tyrimų tinklas, Eurojustas ir Komisija. Šio metinio renginio tikslas – didinti informuotumą apie pačius baisiausius nusikaltimus, skatinti nacionalinius tyrimus bei baudžiamąjį persekiojimą ir spręsti nukentėjusiųjų padėties ir dalyvavimo baudžiamajame procese klausimus. Rezultatai paskelbti kaip Tarybos dokumentas 9932/17.

Projektai. Sekretoriatas parengė tris trumpus raštus specialistams: i) dėl atvirųjų šaltinių informacijos (visų pirma socialinių tinklų) naudojimo tiriant karo nusikaltimus, susijusius su konfliktu Sirijoje ir Irake, ir vykdant jų baudžiamąjį persekiojimą, taip pat dėl atitinkamo teismų praktikos rinkinio iš nacionalinių jurisdikcijų; ii) dėl Europos Žmogaus Teisių Teismo jurisprudencijos, susijusios su genocidu, nusikaltimais žmoniškumui ir karo nusikaltimais, ir iii) dėl ISIS vykdyto seksualinio smurto ir smurto dėl lyties kaip genocido, nusikaltimų žmoniškumui ir karo nusikaltimų kontekstinės apžvalgos, remiantis esama tarptautine jurisprudencija.

5.4 ETKENT

ETKENT buvo sukurtas 2016 m. siekiant skatinti specialistų, kurie specializuojasi kibernetinio nusikalstamumo, elektroninėmis priemonėmis vykdomų nusikaltimų srityje ir vykdo kibernetinės erdvės tyrimus, ryšius ir padidinti jų tyrimų bei baudžiamojo persekiojimo efektyvumą.

Vadovaudamasis 2016 m. birželio 9 d. Tarybos išvadomis, Eurojustas remia šį tinklą ir užtikrina glaudų bendradarbiavimą. Be kita ko, Eurojustas dalyvauja ETKENT valdyboje, rengia reguliarius tinklo pasitarimus, remia informacijos mainus ir konsultuoja tinklą dėl strategijos vystymo darbų ir kitos suinteresuotųjų subjektų veiklos, kad užtikrintų stiprią Eurojusto patirties tarptautinio teisminio bendradarbiavimo srityje ir ETKENT narių operatyvinės bei šios srities praktinės patirties sąveiką.

Posėdžiai. Eurojuste įvyko du plenariniai posėdžiai. Pirmojo posėdžio metu buvo priimta 2017–2018 m. darbo programa. Joje nustatyti prioritetai: elektroniniai įrodymai, šifravimas, duomenų saugojimas ir naujai kylančios problemos. Be to, pirmajame posėdyje pristatyta [operacija „Avalanche“](#). Antrojo posėdžio metu aptarti susiję klausimai dėl virtualios valiutos ir „juodojo tinklo“ tyrimų. Pasidalyta ir praktine patirtimi, *in casu* pristačius baudžiamosios veikos tyrimą, kurį vykdant 2017 m. liepos 20 d. uždaryta neteisėta „juodojo tinklo“ rinka „Hansa Market“.

Projektai. Eurojustas ir ETKENT kartu organizavo ir dalyvavo praktiniame seminare apie šifravimą (žr. 3.1 skirsnį). Be to, ETKENT klausimynais prisidėjo prie Eurojusto ataskaitų dėl duomenų saugojimo ir slapčių internetinių tyrimų (žr. 2.2 ir 3.2 skirsnius).

5.5 Konsultacinis forumas

2010 m. įsteigtas [Konsultacinis forumas](#), jo paskirtis – stiprinti teisminį bendradarbiavimą, valstybių narių tarpusavio pasitikėjimą ir teikti ES institucijoms teisminę pagalbą kuriant ES laisvės, saugumo ir teisingumo erdvę. Spalį Kolegija priėmė strategiją dėl praktinės tvarkos

Eurojustui remiant Konsultacinio forumo susitikimų organizavimą, kad būtų konsoliduota dabartinė paramos praktika ir pasiūlytos gairės susitikimus organizuojantiems asmenims.

Bendras posėdis. Spalį įvyko 12-asis Konsultacinio forumo susitikimas, kurį kartu surengė Estijos generalinis prokuroras ir Maltos generalinis prokuroras. Pagrindinės posėdžio temos buvo skaitmeninių įrankių naudojimas baudžiamuosiuose procesuose, neteisėtas imigrantų gabenimas ir Eurojusto pokyčiai pagrindinėse prioritetinėse srityse.

Skaitmeninių įrankių naudojimas baudžiamuosiuose procesuose. Ruošiantis šiai diskusijai valstybių narių buvo paprašyta nurodyti, koku mastu jos dabar leidžia skaitmeniniu būdu perduoti STP prašymus ir ETO. Šio klausimyno rezultatai atskleidė skirtingą vaizdą. Dauguma valstybių narių priėmė prašymus faksu ir (arba) el. paštu kartais su papildomais reikalavimais, pvz., dėl elektroninio parašo, bet šešios valstybės narės vis dar reikalavo vėliau originalų prašymą atsiųsti paštu. Apžvelgus klausimyno rezultatus, Estijos institucijos pasidalijo savo patirtimi dėl elektroninių parašų ir skaitmeninės informacijos mainų baudžiamuosiuose procesuose, dėl kurių tyrimai ir baudžiamieji persekiojimai vyksta sparčiau ir efektyviau. Nors valstybės narės pasiekė nemažą pažangą šioje srityje, forumo narės sutarė, kad būtina išplėsti šį modernizacijos procesą tarpvalstybinio teismo bendradarbiavimo srityje.

Teisminis atsakas į neteisėtą imigrantų gabenimą. Forumo nariai apsikeitė nuomonėmis dėl 2017 m. birželio Eurojusto posėdžio dėl neteisėto migrantų įvežimo, kurį kartu surengė Tarybai pirmininkaujančios Malta ir Estija, bendradarbiaudamos su Eurojustu, ir pritarė jo išvadoms. Buvo plačiai pripažinta, kad prie neteisėto įvežimo tinklų *modus operandi* ir prie kintančių migracijos maršrutų būtina pritaikyti teisminį atsaką. Bendradarbiavimo su trečiosiomis kilmės ir tranzito valstybėmis stiprinimas buvo įvertintas kaip būtinybė, kaip ir užtikrinimas, kad apdorota trečiosiose valstybėse veikiančių ES subjektų surinkta informacija galėtų tapti leistinaisiais įrodymais. Nacionalinės institucijos buvo paragintos dažniau kreiptis į Eurojustą ir išnaudoti visas jau turimas teismo bendradarbiavimo priemones, įskaitant JTG.

Pagrindinių prioritetinių sričių ir institucinio požiūrio pokyčiai. Eurojustas apžvelgė naujausius pokyčius prioritetinėse nusikalstamumo srityse: terorizmo, kibernetinio nusikalstamumo, prekybos žmonėmis ir neteisėto imigrantų gabenimo. Visų pirma pribloškia išaugęs terorizmo ir prekybos žmonėmis bylų, dėl kurių kreiptasi Eurojusto pagalbos, skaičius. Dalyviai taip pat buvo informuoti apie naujausius organizacinius pokyčius ir buvo patikinti, kad Eurojustas ir toliau siūlys specialiai pritaikytas ekspertų konsultacijas sudėtingose tarpvalstybinėse bylose.

Šio [susitikimo išvados](#) skelbiamos Eurojusto svetainėje.

Estijos generalinė prokurorė Lavly Perling ir Maltos generalinis prokuroras Peter Grech teigė:

„Šis susitikimas puikiai parodo, kaip Konsultacinis forumas suburia valstybės prokuratūrų atstovus iš visų Europos kampelių: jį kartu rengia šiaurės rytų ir pietų Europos valstybės narės, o priima Eurojustas Europos vakaruose. Suvieniję jėgas ir nepaisydami sienų galime įveikti teises kliūtis ir sėkmingai vykdydami baudžiamuosius persekiojimus prisidėti prie didesnio Europos saugumo.“

6 skyrius. Personalias ir biudžetas

Darbuotojai. 2017 m. pabaigoje Eurojuste dirbo 332 darbuotojai, iš jų – 76 nacionaliniai nariai, pavaduotojai ir padėjėjai, 202 laikinai priimti tarnautojai, 21 sutartininkas, 17 deleguotųjų nacionalinių ekspertų ir 16 stažuotojų.

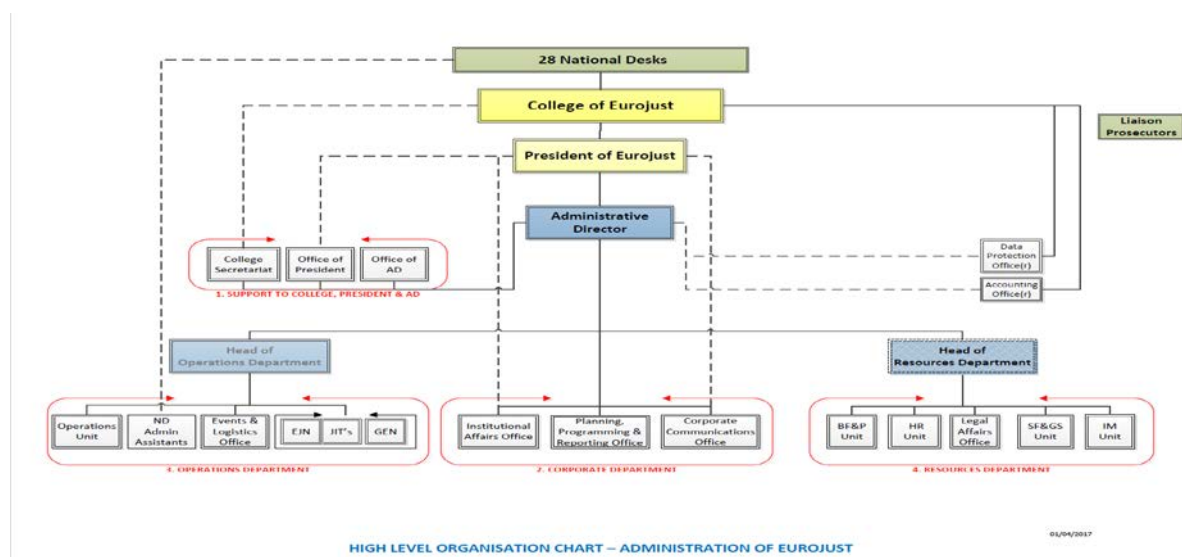
2017 m. Eurojustas turėjo 208 laikinai priimtų tarnautojų etatus. Iš pradžių Komisija siūlė 2017 m. etatų planą sumažinti penkiais etatais. Tačiau biudžeto valdymo institucija skyrė 10 papildomų etatų, todėl bendras leistų laikinai priimtų tarnautojų etatų skaičius pasiekė 208, penkiais daugiau nei 2016 m. etatų plane. Visi nauji etatai, skirti operatyviam darbui, buvo užpildyti iki 2017 m. pabaigos.

Biudžetas. Pirminis Eurojusto 2017 m. biudžetas, dėl kurio buvo nubalsuota, siekė 48 379 237 EUR, įskaitant 11 130 000 EUR, kurie buvo konkrečiai numatyti naujo pastato projektui. Biudžetas buvo devyniais procentais mažesnis, nei Eurojustas iš pradžių prašė. Atsižvelgiant į šiuos apribojimus ir siekiant tinkamai vykdyti mūsų poreikiu grindžiamą darbą ir užtikrinti, kad būtų vykdomi mūsų teisiniai įsipareigojimai, buvo panaikinti Eurojusto veiklos, nesusijusios su bylomis, prioritetai, įskaitant visų pirma administracinius ir (arba) organizacinius IRT projektus.

2017 m. Eurojustas gavo gerokai daugiau valstybių narių prašymų dėl JTG dotacijų finansavimo, ir jam pavyko iš Komisijos gauti papildomą 310 000 EUR kreditą. Atitinkamai Eurojustui rugsėjį pavyko priimti 48 689 237 taisomąjį biudžetą ir paremti daugiau JTG dotacijų gavėjų nei ankstesniais metais.

Dėl vėluojančio naujojo pastato pridavimo ir dėl to atsiradusio pertekliaus iš naujų patalpų projekto artėjant finansinių metų pabaigai sumažėjo spaudimas biudžetui ir buvo pasiektas 99,97 proc. biudžeto įvykdymo rodiklis.

Konsoliduotoji metinės veiklos ataskaita. Administracijos direktoriaus *Konsoliduotoje metinės veiklos ataskaitoje* (CAAR) apžvelgiami laimėjimai ir įgyvendinti Eurojusto darbo programoje numatyti metiniai tikslai ir veikla. CAAR išsamiai aprašomas išteklių panaudojimas (darbuotojų ir biudžeto) ir vidaus kontrolės bei rizikos valdymo priemonių įgyvendinimas. CAAR ir Eurojusto kolegijos CAAR vertinimas bus pateiktas biudžeto valdymo institucijai iki 2018 m. liepos 1 d.

7 skyrius. Organizaciniai pokyčiai ir pagrindiniai iššūkiai

Griežtas biudžetas ir tolesnis spaudimas dėl ribotų Eurojusto išteklių paskatino Eurojustą dar labiau optimizuoti savo finansinius ir žmogiškuosius išteklius.

Reorganizacija. Sausį buvo inicijuotas naujos administracijos organizacinės struktūros įgyvendinimas. Buvo sukurti trys subjektai: Operacijų departamentas, Korporacijų departamentas ir Išteklių departamentas. Reorganizacija padėjo pasiekti tris tikslus: i) geresnę paramą Kolegijos ir nacionalinių biurų operatyviam darbui persikirstant išteklius operatyviam darbui; ii) nacionaliniams biurams įgyvendinta darnesnė operatyvinės paramos koncepcija įvedant tarpdisciplininę (tarpsektorinę) operatyvinio darbo paramą; iii) pagerintas strateginis vystymas, planavimas ir ataskaitų teikimas; iv) sustiprinta bendroji komunikacija.

Pirmenybė strateginiam darbui.

Remiantis 2016 m. pirmenybe strateginiam darbui, 2017 m. šis darbas buvo grindžiamas projekto suvestinių vertinimu naudojant Eurojusto darbą su bylomis kaip pagrindinį prioritetą skirstymo kriterijų. Rugsėjį Kolegija patvirtino 2018 ir 2019 m. prioritetus ir susijusius rezultatus, taip pat gruodį priėmė naują prioritetų nustatymo metodiką. Pagrindiniai principai:

- lankstus požiūris į išteklių paskirstymą;
- išorinio konsultavimosi procedūroje turi būti atsižvelgiama į specialistų ir suinteresuotųjų asmenų poreikius ir

- turi būti vertinami procedūros rezultatai.

Antrinės kolegijos struktūros. Kolegija nusprendė supaprastinti parengiamąsias antrines struktūras, kad palengvintų sprendimų priėmimo procesus, padidintų efektyvumą ir taip padidintų našumą bei užtikrintų racialesnį išteklių naudojimą. Naujas modelis užtikrina koordinuotą bendrą atsaką į strateginius klausimus ir operatyvinės praktinės patirties bei informacijos išsaugojimą. Jo įgyvendinimas bus pradėtas antrąjį 2018 m. ketvirtį.

Bylų valdymo sistema. Dabartinė Eurojusto BVS, sukurta 2004 m., jau artėja prie savo technologinio gyvavimo pabaigos. Todėl Eurojustas, atsižvelgdamas į dabartinius organizacijos poreikius, atliko techninį ir funkcinį BVS vertinimą. Ši aukšto lygio esamų funkcijų ir galimų patobulinimų analizė padės priimti informacija pagrįstą sprendimą dėl pertvarkytos BVS parinkčių. Operatyvinei paramai pagerinti Eurojustas patvirtino priemonių rinkinį, užtikrinantį darnesnę duomenų įvedimą visuose nacionaliniuose biuruose. Šios priemonės kartu su patobulinta duomenų kokybės priežiūra pagerins duomenų kokybę, kad jie būtų naudingesni operatyviam darbui Eurojuste ir valstybėse narėse.

Tikimasi, kad platesnėje saugumo ir teisingumo politikos srityje Eurojusto vaidmuo taps vis svarbesnis.

Naujasis Eurojusto reglamentas.

Reglamentas pagerins Eurojusto veikimą ir struktūrą. Valdyba, kurioje dabar bus Komisijos narys, padės Kolegijai vykdyti

administracines užduotis. Duomenų apsaugos požiūriu dabar Jungtinio priežiūros organo vykdomą Eurojusto priežiūrą perims Europos duomenų

apsaugos priežiūros pareigūnas. Galimas poveikis duomenų apsaugos taisyklėms dėl naujos reglamento 45/2001 redakcijos gali reikšmingai paveikti Eurojusto funkcionavimą. Dėl Eurojusto reglamento ir Reglamento 45/2001 naujos redakcijos Eurojusto kasdienis darbas turėtų vykti be kliūčių, užtikrinant teisinį tikrumą ir aukšto lygio duomenų apsaugą.

Bendradarbiavimas su pagrindiniais partneriais. Eurojustas ir būsimoji Europos prokuratūra glaudžiai bendradarbiaus. Turėtų būti nustatyta darbo tvarka, kuri reglamentuotų praktines jų veiklos detales ES finansinių interesų apsaugos srityje ir paramą, kurią Eurojustas gali teikti Europos prokuratūrai. Europolo reglamentas turėtų padidinti operatyvinės informacijos srautą ir sustiprinti bendradarbiavimą, įskaitant bendrų taisyklių ir sąlygų nustatymą, kuriomis vadovaujantis būtų tvarkomos paraiškos dėl JTG veiklos finansavimo, kad būtų užtikrintas patikimas finansų valdymas ir veiksminga parama nacionalinėms institucijoms. FRONTEX reglamentas sustiprins bendradarbiavimą, kuris bus reglamentuotas darbo tvarkoje.

ES duomenų apsaugos dokumentų rinkinys. Naujasis duomenų apsaugos dokumentų rinkinys, kuris nuo 2018 m. gegužės taikomas nacionalinėms institucijoms, turės didelės įtakos būdams, kuriais valstybės narės tvarko asmens duomenis teisėsaugos srityje, ir Eurojustui, kai šis vykdytų informacijos mainus su valstybėmis narėmis.

ES strategija dėl teisingumo ir vidaus reikalų. ES strategijos ir veiksmų planai padeda nustatyti Eurojusto prioritetus ir juose pabrėžiama, kad svarbu:

- priešakinėse linijose glaudžiai vykdyti teisminį bendradarbiavimą ir koordinavimą kovojant su sunkiais tarpvalstybiniais nusikaltimais;
- intensyviau dalytis informacija ir
- kuo geriau išnaudoti teismo bendradarbiavimo priemones, kad palengvėtų tyrimai bei baudžiamasis persekiojimas ir galiausiai nusikaltėlių nuteisimas.

Pokyčiai teismo bendradarbiavimo baudžiamosiose bylose srityje. Eurojustas ir toliau lieka pagrindinis tarpininkas taikant tokias priemones kaip EAO ir ETO, įskaitant užduotis teismo bendradarbiavimo baudžiamosiose bylose srityje, pvz., kaip nurodyta Reglamento projekte dėl ECRIS-TCN ir Reglamento projekte dėl išaldymo ir konfiskavimo orderių abipusio pripažinimo.

Bendradarbiavimas su trečiosiomis valstybėmis. Laikantis Eurojusto strateginio įsipareigojimo stiprinti bendradarbiavimą su trečiosiomis valstybėmis ir toliau daugės trečiųjų valstybių komandiruočių ryšių palaikymo prokurorų Eurojuste. Be to, ateityje pasikeis Eurojusto santykiai su Jungtine Karalyste ir Danija.

2019–2021 m. daugiametė strategija

Gegužę Eurojustas priėmė savo [2019–2021 m. daugiametę strategiją](#). Dugiametėje strategijoje pabrėžiama būtinybė pagrindinėje operatyvinėje Europolo veikloje siekti daugiau ir geresnių rezultatų: i) siūlant paramą valstybėms narėms (pvz., teikiant greitą ir kokybišką paramą ir stiprinant operatyvinį bendradarbiavimą); ii) teikiant konsultacijas, pagrįstas operatyvine patirtimi (pvz., prisidedant prie ES baudžiamosios teisenos strategijos ir stiprinant strateginę praktinę patirtį); ir iii) gerinant organizacinį efektyvumą (pvz., užtikrinant efektyvesnę struktūrą, procesus ir komunikaciją). Be to, Eurojustas iš naujo suformulavo savo misiją „Tarnauti teisingumui nepaisant sienų siekiant saugesnės Europos“ ir viziją „Eurojustas yra pirmaujantis ES partneris vykdant nusikaltėlių teisminį persekiojimą ir pagrindinis veikėjas užtikrinant saugesnį pasaulį“.